

Ung i Oslo 2015

Patrick Lie Andersen
Anders Bakken

NOVA

Velferdsforskningsinstituttet

HØGSKOLEN I OSLO
OG AKERSHUS

Innhold

Sammendrag	2
Om undersøkelsen	8
Nære relasjoner	13
Foreldre	14
Venner	18
Lokalmiljøet	22
Skole og utdanning	27
Skoletrivsel	28
Lekser	32
Skulking	36
Utdanningsplaner	40
Fritidsaktiviteter	45
Organisert fritid	46
Hjemme	50
Ute med venner	54
Mediebruk	58
Helse og trivsel	63
Helse	64
Trening	68
Fysiske plager	72
Psykisk plager	76
Selvbilde	80
Rusmiddelbruk	85
Tobakk	86
Alkohol	90
Hasj	94
Risikoatferd og vold	99
Kriminalitet	100
Mobbing	104
Vold	108

NOVA Rapport 8/15

© Norsk institutt for forskning om oppvekst, velferd og aldring (NOVA) 2015
NOVA – Norwegian Social Research

ISBN (trykt utgave): 978-82-7894-558-2
ISBN (elektronisk utgave): 978-82-7894-559-9
ISSN 0808-5013 (trykt)
ISSN 1893-9503 (online)

Illustrasjonsfoto: © colourbox.no
© Benjamin Ward / NOVA
Desktop: Torhild Sager
Trykk: Allkopi

Henvendelser vedrørende publikasjonen kan rettes til:

Norsk institutt for forskning om oppvekst, velferd og aldring, HiOA
publikasjoner@nova.hioa.no
www.hioa.no/nova

Denne rapporten refereres til som: Ung i Oslo
2015. NOVA Rapport 8/15. Oslo: NOVA

Ung i Oslo

Forord

Dette er hovedrapporten fra Ung i Oslo 2015. Forskningsprosjektet, som er finansiert av Oslo kommune ved Velferdsetaten og Byrådsavdelingen for eldre og sosiale tjenester, er en av de største ungdomsundersøkelsene som har blitt gjennomført i Norge. Mer enn 24.000 ungdommer deltok i undersøkelsen. Formålet er å kartlegge ulike sider ved ungdoms hverdag og deres levekår, og å undersøke endringer over tid gjennom å sammenlikne med tre tidligere Ung i Oslo-studier (fra 1996, 2006 og 2012). I rapporten studeres blant annet hvordan ungdom har det i ulike bydeler, og Oslo sammenliknes med resten av landet. Rapporten tar også for seg hvordan gutter og jenter og ungdom på ulike klassetrinn har det, samt om det er forskjeller eller likheter etter ungdommenes sosiale bakgrunn og innvandrerbakgrunn. Resultatene vil være et viktig kunnskapsgrunnlag for byens skole- og ungdomspolitik og ha stor betydning for det forebyggende arbeidet blant barn og unge.

Det innsamlede datamaterialet dekker totalt sett langt flere tema enn hva som er inkludert i denne rapporten, og vil danne grunnlag for flere forskningsprosjekter i tiden framover. Blant annet vil NOVA jobbe med temaer som politisk ekstremisme, idrettsdeltakelse blant minoritetsjenter, rusmiddelbruk og sosiale forskjeller i ungdommenes liv. Resultatene fra disse delene av undersøkelsen vil bli utgitt som egne forskningsrapporter.

Jeg vil takke alle ungdommene som har deltatt i undersøkelsen, for deres bidrag til å øke kunnskapen om ungdoms livssituasjon i Oslo. Jeg vil også rette takk til de ansatte og rektorene ved alle skolene som har deltatt. Takk også til de som har bidratt med korrekturlesning og innspill underveis, samt til Torhild Sager som har gjort layout på rapporten. Jeg vil også takke vår samarbeidspartner Rambøll som har stått for den tekniske løsningen for datainnsamling.

Sist, men ikke minst, vil jeg takke kommunens representanter i styringsgruppen for godt samarbeid og uvurderlig innsats i utviklingen av undersøkelsen og i gjennomføringsfasen: Kjersti Varang, Yvonne Larsen, Line Andreassen og Camilla Farstad. En spesielt stor takk rettes til medforfatter og prosjektleder på Ungdata, Anders Bakken (som i stor grad) har bistått meg hele veien.

Patrick Lie Andersen
prosjektleder Ung i Oslo 2015

Sammen drag

Oslo - et trygt sted å vokse opp for de aller fleste

Et hovedfunn fra undersøkelsen er at Oslo er et godt og trygt sted å vokse opp for de aller fleste av byens tenåringer. Det store flertallet har et godt forhold til venner, foreldre og lærere, skoletrivselen er høy, og mange lever en aktiv fritid, der trening, digitale medier og samvær med jevnaldrende preger hverdagen. De aller fleste unge er fornøyd med seg selv og med egen helse, og bare noen få røyker eller snuser. Bruken av rusmidler er i historisk sammenheng lav, og et mindretall av byens ungdommer er utsatt for mobbing, vold eller driver med kriminalitet. På den annen side er omfanget av psykiske helseplager høy, og særlig høyt er det blant jenter, der rundt tre av ti fra 10. trinn og utover i tenårene rapporterer om høyt nivå på depressive symptomer. Omfanget av psykiske helseplager er større i Oslo enn i resten av landet.

Oslo og resten av landet

Det er likevel slik at på de fleste områdene som rapporten tar for seg, skiller Oslo som helhet seg relativt lite fra resten av landet. For eksempel er verken mobbing, vold eller kriminalitet særlig mer utbredt i Oslo. Oslo-ungdom er også mer eller mindre like «hjemmekjære» som ungdom ellers i landet, mens det å være mye ute sammen med vennene sine er mer vanlig blant unge utenfor hovedstaden. Oslo-ungdommen bruker i gjennomsnitt mindre tid foran ulike digitale skjermer enn unge i resten av landet, mens det er noe vanligere at ungdom i Oslo deltar i organiserte fritidsaktiviteter.

I tillegg til at psykiske plager er vanligere i Oslo, er det to områder der Oslo-ungdom skiller seg klart ut. For det første er det langt

flere ungdommer i Oslo enn i landet for øvrig som bruker mye tid på lekser, og det er også klart flere i Oslo som tar sikte på høyere utdanning. Skoletrivselen er derimot like høy i Oslo som i resten av landet, mens det er noen flere i Oslo som skulker skolen, sammenliknet med Norge som helhet.

Det andre området gjelder bruken av rusmidler. Oslo-ungdom drikker *mindre* alkohol enn ungdom ellers i landet, men bruker *mer* hasj og marihuana. Noe av grunnen til det forholdsvis lave alkoholforbruket er at Oslo har en mer sammensatt befolkningsgruppe enn i landet som helhet, med langt flere unge med innvandrerbakgrunn. At denne gruppen drikker mindre alkohol enn unge med norskfødte foreldre, bidrar til å trekke alkoholbruken i Oslo ned. Samtidig viser undersøkelsen at Oslo skiller seg ut ved at en høyere andel har brukt hasj eller marihuana. Oslo-ungdom blir også oftere tilbudt cannabis enn ungdom ellers i landet, noe som understreker at tilgjengeligheten av stoffene er forholdsvis stor i Oslo. Når det gjelder sigarettøyking, ligger Oslo noe over landsgjennomsnittet. Forskjellene i rusmiddelbruk mellom Oslo og Norge er tydeligst blant de eldste ungdommene, det vil si blant de på videregående.

Ungdommenes samlede vurdering av egen helse, basert på alle helseindikatorer, er derimot nokså lik i Oslo som i landet for øvrig, selv om Oslo-ungdommene er noe mer fornøyd med seg selv og med egen helse. Selv om unge i Oslo sliter mer psykisk enn unge andre steder, er omfanget av fysiske plager på samme nivå i Oslo som i landet for øvrig.

Oslo – fortsatt en delt by

Som «gjennomsnitt» skiller altså ikke Oslo seg spesielt mye fra resten av Norge. Samtidig viser undersøkelsen at det er betydelige geografiske forskjeller *innad i byen*. Forskjellene er systematiske, og de følger langt på vei de sosioøkonomiske og historiske skillelinjene i byen: Unge i de mest velstående boområdene i de ytre bydelene trives best, har best helse og lever et sunnere og mer aktivt liv enn ungdom som vokser opp andre steder. Unge i de østlige og sentrumsnære områdene er de som er minst fornøyd med foreldrene sine, og det er i disse områdene flest er misfornøyd med lokalmiljøet og færrest har venner. Unge i vest er derimot mer fornøyd med helsa si enn i andre områder av byen, de trener mer, og flere er aktive i organiserte fritidsaktiviteter. Treningsaktiviteten er lavest i de ytre østlige bydelene, mens ungdom i sentrumsbydelene er de som sjeldnest deltar i organiserte fritidsaktiviteter.

Skoletrivselen er generelt høy, og her skiller det lite mellom bydelene med lavest og høyest skoletrivsel. Derimot er det klart flere unge i de østlige bydelene som bruker mye tid på lekser sammenlignet med sentrumsbydelene og i de mest velstående områdene. Det er i all hovedsak de med to foreldre født i utlandet som trekker opp snittet for de østlige bydelene. Det er også færre som skulker i øst.

Når det gjelder utdanningsplaner, sikter langt flere unge i vest mot høyere utdanning. Ungdom som vokser opp i de sentrumsnære bydelene, kommer samlet sett dårligst ut på indikatorene som har med skole og utdanning å gjøre. Her finner vi de høyeste skulketallene og blant de laveste andelene som trives på skolen, har utdanningsplaner og som daglig gjør mer enn en time lekser.

Bydelsvariasjonene i rusmiddelbruk er svært markante, og gjelder særlig bruken av alkohol. En langt større andel i Oslos vestlige bydeler enn i øst har vært tydelig beruset. Unge i de sentrumsnære bydelene har også et høyere alkoholforbruk enn gjennomsnittet for Oslo. En hovedforklaring er at mange unge med innvandrerbakgrunn ikke drikker alkohol. Selv om dette bidrar til å trekke ned bruken av alkohol i øst, har alkoholbruken likevel en større plass på vestkanten uavhengig av om foreldrene er født i Norge eller ikke.

Samtidig viser undersøkelsen at bruken av alkohol henger tydelig sammen med sosioøkonomiske familieforhold mer generelt, og det er flere som drikker desto høyere sosioøkonomiske ressurser i familien. Også dette mønsteret gjelder uavhengig av ungdommenes innvandrerbakgrunn. Et interessant funn er at unge med innvandrerbakgrunn som bor i vest, drikker mer enn unge med innvandrerbakgrunn i øst. Dette kan skyldes at det er ulike grupper av innvandrere som bosetter seg i ulike områder av byen. Men det kan også være at det kulturelt sett er mer akseptabelt å drikke i vestlige bydeler eller at tilgangen til alkohol er større.

Det er også klare bydelsforskjeller i bruken av cannabis. Unge i øst bruker cannabis i klart mindre grad enn de i vest og de i sentrum. Færre ungdom med innvandrerbakgrunn har brukt cannabis sammenlignet med de uten innvandrerbakgrunn. Dette er trolig hovedforklaringen på lavere andeler i øst. Når det gjelder sosial bakgrunn, viser undersøkelsen at både sosioøkonomiske ressurser i familien og innvandrerbakgrunn har betydning: blant de unge med norskfødte foreldre er det de med minst ressurser hjemmefra som har høyest sannsynlighet for å ha brukt cannabis. For de

med innvandrerbakgrunn gjelder dette derimot de med mest slike ressurser i familien.

Undersøkelsen viser at det også på andre områder er tydelige bydelsforskjeller. Omfanget av mobbing er for eksempel dobbelt så høyt i enkelte bydeler sammenliknet med andre, og det er betydelige bydelsforskjeller i omfanget av kriminalitet og vold. Også omfanget av fysiske og psykiske plager er mye høyere i noen bydeler enn i andre. På videregående trinn er forekomsten av psykiske plager høyere i sentrumsbydelene enn i de østlige og vestlige bydelene. Andelene med psykiske plager er lavest i ytre vest. Ut over dette følger ikke forskjellene i fysiske og psykiske plager de tradisjonelle sosiogeografiske mønstrene (ytre øst - ytre vest - indre by).

Familiebakgrunn og oppvekstforskjeller

Resultatene fra Ung i Oslo bekrefter bildet av en by med store sosiale forskjeller. Forskjellene handler ikke bare om geografi, men også den individuelle familiebakgrunnen til hver enkelt har stor betydning. I rapporten har vi for hvert tema systematisk undersøkt forskjeller og likheter mellom unge med og uten innvandrerbakgrunn (dvs. om begge foreldrene er født i utlandet eller ikke) og mellom unge som vokser opp i familier med ulik sosial bakgrunn. I undersøkelsen er dette målt gjennom et samlemål for familiens sosioøkonomiske ressurser (definert som «summen» av foreldrenes utdanningsnivå, bøker i hjemmet, om man drar på ferie, har eget soverom, om man har bil etc.).

På de fleste områdene er det ingen eller bare små forskjeller mellom unge med og uten innvandrerbakgrunn. Unge med innvandrerbakgrunn er noe mindre hjemme,

og de er litt sjeldnere ute med venner. De er ikke fullt så fornøyd med foreldrene sine som unge med norskfødte foreldre, og det er litt færre som har nære og fortrolige venner. Unge med innvandrerbakgrunn bruker noe mer tid på digitale aktiviteter i fritida. Det er litt færre som begår kriminalitet, og det er noen flere av de unge med innvandrerbakgrunn som blir mobbet eller utsatt for vold. Skoletrivselen er derimot på samme høye nivå, og andelen som tar sikte på høyere utdanning, er like høy i begge grupper. Det samme gjelder skulking, selv om dette er noe mindre utbredt blant unge med innvandrerbakgrunn i videregående. Omfanget av psykiske helseplager har liten eller ingen sammenheng med om de unge har innvandrerbakgrunn eller ikke.

Det er likevel tre områder der det å ha innvandrerbakgrunn har stor betydning, og der unge med innvandrerbakgrunn har en mer disiplinert livsstil enn ungdom med norskfødte foreldre. Den klareste forskjellen går som nevnt på ungdommenes bruk av rusmidler, der det er langt vanligere at unge med norskfødte foreldre drikker alkohol og bruker cannabis sammenliknet med de som har innvandrerbakgrunn. Et annet område handler om hvor mye tid som brukes på lekser. Mens rundt halvparten av unge med norskfødte foreldre bruker mer enn en time per dag på lekser, gjelder dette nær to av tre av de med innvandrerbakgrunn. Dette er en markant forskjell, og viser at mange unge med innvandrerbakgrunn satser mye på skolen. Undersøkelsen viser samtidig at unge med innvandrerbakgrunn er noe mindre aktiv på arenaer som mange bruker mye tid på. Dette gjelder blant annet organiserte fritidsaktiviteter og hvor mye de trener.

Sosioøkonomiske ressurser i familien har stor betydning for hva slags liv de unge lever, og dette kommer i tillegg til det å ha innvandrerbakgrunn. De med mange sosioøkonomiske ressurser hjemmefra er i større grad fornøyd med foreldrene sine, færre av dem mangler en fortrolig venn, og de er mer tilfreds med nærmiljøet. Det er også markante sosiale forskjeller når det gjelder skole og utdanning. Ungdom som vokser opp i hjem med mange ressurser, trives bedre på skolen, det er langt flere som tar sikte på høyere utdanning, og de skulker mindre enn ungdom med færre ressurser i familien.

Hvordan unge bruker fritiden sin preges også av sosial bakgrunn. Flere med høy bakgrunn deltar i organiserte fritidsaktiviteter, enn de med lav sosial bakgrunn. Når det gjelder mediebruk, er det i midlertid de med lav bakgrunn som har høyest skjermtid. Sosial bakgrunn har også betydning for ungdoms helse og helserelaterte atferd, og er langt viktigere som ulikhetsskapende faktor enn hvorvidt ungdommene har innvandrerbakgrunn eller ikke. Rapporten viser at ungdom som vokser opp med relativt sett få familieressurser, er de som er minst fornøyd med egen helse, de rapporterer om flere fysiske helseplager enn andre, de trener mindre og færre har et godt selvbilde sammenlignet med de som vokser opp i høyere sosiale lag. Samtidig er det langt flere av de med lav sosial bakgrunn som sliter med dårlig mental helse. De er også betydelig mer utsatt for vold og mobbing, og flere er involvert i kriminalitet. Når det gjelder bruken av rusmidler, er bildet mer sammensatt. Unge med relativt få familieressurser røyker oftere enn andre, men de bruker mindre alkohol. Hasjbruken henger derimot lite sammen med de unges sosiale bakgrunn.

Oslo over tid: hva har endret seg?

I løpet av de siste tiårene har det skjedd store forandringer i ungdommenes oppvekstsituasjon. Dette er ikke minst blitt tydeliggjort gjennom de tidligere Ung i Oslo-studiene, der en siden midten av 1990-tallet og fram til den forrige undersøkelsen i 2012 blant annet viste at stadig flere trives på skolen og at færre skulker (se Øia 2012). Det har også vært påvist en markert nedgang i bruken av rusmidler, og ungdomskriminaliteten er blitt betydelig redusert. Samtidig har utviklingen vist at ungdom i økende grad tilbringer fritiden sin hjemme; det å være ute med venner er blitt mindre vanlig. Et alvorlig utviklingstrekk er at det siden den første undersøkelsen i 1996 er blitt flere som sliter med psykiske helseplager.

Denne rapporten viser at flere av disse utviklingstrekkene fortsetter også i perioden etter 2012. For eksempel er det i 2015 enda flere enn i 2012 som tilbringer mye tid hjemme, og tilsvarende har andelen som er mye ute med venner om kvelden, gått tilbake. Dessuten er ungdom i 2015 blitt enda mer fornøyd med foreldrene sine enn det de var tre år tidligere. Rusmiddelbruken fortsetter å falle, og røyking er så å si et ikke-fenomen i den aldersgruppa vi har endringsdata på (14–17-åringer). Andelen som har vært beruset, og andelen som har prøvd hasj eller cannabis, er også fortsatt på vei nedover. Siden 2012 er færre blitt utsatt for vold, mens mobbetallene er stabile. Men det er også områder der utviklingen går i motsatt retning: Etter en periode der kriminalitetstallene har gått nedover både for gutter og jenter, er det i 2015 noen flere gutter som rapporterer om ulike typer kriminalitet sammenliknet med i 2012. For jenter har

omfanget endret seg lite siden 2012. Det er for tidlig å si om denne endringen innebærer at utviklingen har snudd.

Ett av de områdene der undersøkelsen viser de største endringene over tid, gjelder tiden de unge bruker på lekser. Generelt bruker dagens unge mye mer tid på skolearbeid enn for ti år tilbake, og økningen har vært størst de siste tre årene. Det er først og fremst jentene som har bidratt til denne økningen. Dette betyr at kjønnsforskjellene i tid brukt til lekser har økt. Når vi sammenlikner 2015 og 2012, ligger skoletrivselen derimot på et stabilt, men høyt nivå. Heller ikke skulking og andelen av de unge som tror de kommer til å ta høyere utdanning, har endret seg noe særlig de siste tre årene.

Det mest alvorlige utviklingstrekket som avdekkes i undersøkelsen er at jentenes mentale helse er blitt ytterligere forverret. Rapporten viser at andelen som rapporterer høyt nivå på depressive symptomer har blitt nesten fordoblet siden midten av 1990-tallet. Økningen har vært størst de senere årene, og bare siden 2012 har andelen unge jenter med depressive symptomer økt fra 23 til 26 prosent. Også blant gutter er det flere i 2015 enn for tjue år siden som rapporterer om ulike typer psykiske helseplager. Men for guttenes del har utviklingen det siste tiåret vært preget av stabilitet, og fra 2012 til 2015 har problemomfanget gått noe ned.

Også på andre helseindikatorer ser vi at kjønnsforskjellene øker over tid, selv om utviklingstrekkene er mest markante når det gjelder de depressive symptomene. For eksempel er flere av guttene blitt fornøyde med egen helse siden 2012, mens det blant jentene er blitt færre. Det samme gjelder de unges vurderinger av eget selvbilde. Her

finnes data over lengre tid, der guttene blir stadig mer fornøyd med seg selv, mens jentene i 2015 har noe dårligere selvbilde enn i 1996.

Selv om mye er bra, er det også utfordringer på flere områder

Alt i alt viser undersøkelsen at den langsiktige trenden, som vi har sett særlig siden årtusenskiftet, der ungdommen blir stadig mer veltilpasset, skoleorientert, hjemmekjær og disiplinert, bare fortsetter i Oslo. Dette er et viktig funn. Rapporten viser samtidig at selv om flertallet har det bra, er det rom for betydelige forbedringer i livskvaliteten til mange av byens ungdommer. Mange av de unge gir uttrykk for å ha utfordrende livssituasjoner, enten fordi de ikke har et godt forhold til familie og venner, fordi de sliter psykisk, har problemer med rus, fordi de blir mobbet eller blir utsatt for vold. Selv om disse ungdommene utgjør et mindretall, er det viktig å understreke at de ofte representerer sårbare grupper som kan trenge ekstra oppmerksomhet og at det iverksettes nødvendige tiltak for å forbedre deres situasjon. Rapporten viser at ungdommens sosiale bakgrunn har stor betydning for hvordan unge opplever og tilpasser seg de viktige arenaene i de unges liv, enten det handler om familie, skole eller fritid. Men også hvor i byen de unge bor, har betydning for dette.

Det mest problematiske funnet fra undersøkelsen er at stadig flere unge jenter sliter med psykiske helseplager. Psykiske plager og tegn til psykisk stress er noe som kan legge betydelige begrensninger i de unges hverdag. Problemet er størst på slutten av videregående, der rundt tre av ti jenter viser tegn på depressive symptomer. Dette er i seg selv et

høyt tall, og det er på videregående at Oslo skiller seg fra resten av landet. Resultatene understreker viktigheten av å finne gode virkemidler som kan forebygge psykiske helseplager. Å iverksette effektive tiltak som kan gi unge jenter (og gutter) en bedre psykisk helse, bør være et satsningsområde i årene framover.

Om rapporten

Rapporten oppsummerer svar fra mer enn 24.000 ungdommer som deltok i Ung i Oslo i januar til mars 2015. Undersøkelsen omfatter alle trinn på ungdomsskolen og i videregående, og dekker samtlige offentlige skoler og de fleste private. Svarprosenten i undersøkelsen er 86 prosent på ungdomstrinnet og 72 prosent på videregående.

Temaene som presenteres i rapporten, gir samlet sett et bredt oversiktsbilde av ungdoms hverdag og livssituasjon. Hovedområdene er nære relasjoner, skole, fritid, helse, rusmiddel-

bruk og risikoatferd. Ettersom Ung i Oslo er bygd opp på samme vis som NOVAs Ungdata-undersøkelser, og vi ønsker å sammenligne byens ungdom med ungdom i resten av landet, har rapporten fått en lignende utforming som Ungdatas nasjonale rapport 2014. Denne rapporten kan lastes ned fra www.ungdata.no.

Når resultatene for Oslo sammenlignes med Norge, brukes Ungdata-tall fra årene 2012 til 2014, som er basert på svar fra ca. 149.000 ungdom i samme aldersgruppe som Ung i Oslo.

For å kunne sammenlikne utvikling i Oslo over tid, er det lagt til grunn et mer begrenset datasett, der kun elever fra 9. og 10. trinn samt VG1 er inkludert. Grunnen er at de tidligere Ung i Oslo-undersøkelsene kun omfattet disse aldergruppene. Det er til sammen ca. 33.000 ungdommer som deltok i undersøkelsene som ble gjennomført i 1996, 2006 og 2012.

Ung i Oslo 2015

Ung i Oslo 2015 er en av de største ungdomsundersøkelsene som noen gang har blitt gjennomført i Norge. Formålet med undersøkelsen er å kartlegge ulike sider ved ungdoms hverdag og deres levekår, og å undersøke endringer over tid gjennom å sammenlikne med tre tidligere Ung i Oslo-studier (fra 1996, 2006 og 2012). I rapporten studeres blant annet hvordan ungdom har det i ulike bydeler, og Oslo sammenliknes med resten av landet. Rapporten tar også for seg hvordan gutter og jenter på ulike klassetrinn har det, samt om det er forskjeller eller likheter etter ungdommenes sosiale bakgrunn og innvandrerbakgrunn. Resultatene vil være et viktig kunnskapsgrunnlag for byens skole- og ungdomspolitik og ha stor betydning for det forebyggende arbeidet blant barn og unge.

Undersøkelsen bygger på Ungdata, standardiserte spørreundersøkelser, som mer enn 200.000 ungdommer i ungdomsskolen og i videregående opplæring fra over 300 kommuner over hele landet har deltatt i.

Undersøkelsen er utført av NOVA på bestilling fra Oslo kommune gjennom et samarbeid mellom Velferdsetaten og Byrådsavdelingen for eldre og sosiale tjenester. Kommunen har bedt NOVA utarbeide en nøkkeltallsrapport som oppsummerer de viktigste funnene fra undersøkelsen. I tillegg har NOVA i samarbeid med andre aktører igangsatt flere forskningsprosjekter som skal bruke data fra Ung i Oslo. Resultatene fra disse prosjektene vil komme fortløpende i tiden framover.

NOVA har det overordnede faglige ansvaret for kvaliteten i undersøkelsen. For å sikre en god gjennomføring ble det i forkant nedsatt en styringsgruppe der representanter for de to etatene og Utdanningsetaten i Oslo

deltok, i tillegg til NOVA. Styringsgruppa skulle sørge for alt det praktiske rundt undersøkelsen samt sikre god forankring hos skolene, der datainnsamlingen skulle foregå. Styringsgruppa besluttet sammensetningen av spørsmål i spørreskjema.

Ung i Oslo 2015 dekker alle klassetrinn på ungdomsskolen og i videregående opplæring, og er dermed mer omfattende enn de tidligere Ung i Oslo-undersøkelsene som omfattet 9. trinn, 10. trinn og VG1. Med flere alderstrinn inkludert er det mulig å gi et enda mer dekkende bilde av osloundomslivs- og oppvekstsituasjon enn tidligere. Undersøkelsen er likevel designet slik at det mulig å sammenlikne mange temaområder over tid.

Spørreskjemaet

Spørreskjemaet som er brukt i Ung i Oslo 2015 omfatter mange ulike temaer. Det ble laget to versjoner, ett til elever på ungdomsskolen og ett til elever i videregående. Noe av bakgrunn for dette er at spørreskjemaet til videregående er mer omfattende og inneholder blant annet en del bakgrunsspørsmål som gjør at undersøkelsen i prinsippet ikke er anonym.

I begge versjonene ligger Ungdatas grunnmodul til grunn, som omfatter rundt 160 spørsmål. Spørsmålene omhandler sentrale deler av ungdoms hverdag og livssituasjon og er stilt på samme måte til alle ungdommer som deltar i Ungdata-undersøkelsene. I tillegg er det i Ung i Oslo inkludert en rekke spørsmål for å kunne sammenligne tallene fra 2015 med de tidligere undersøkelsene i 1996, 2006 og 2012. Spørreskjemaet omfatter også spørsmål som vil bli benyttet i de forskningsprosjektene som NOVA har planlagt å jobbe videre med. Det innsamlede

– om undersøkelsen

datamaterialet dekker altså totalt sett langt flere tema og spørsmål enn de som er inkludert i denne rapporten.

Spørreskjemaet dekker følgende hovedområder:

- Forholdet til foreldre, venner og lærere
- Utdanning og skole
- Organiserte og uorganiserte fritidsaktiviteter
- Rusmidler, kriminalitet, mobbing og vold
- Fysisk og psykisk helse
- Idrett og trening
- Politikk og samfunn
- Demografiske opplysninger

Utvalget av tema til denne rapporten er gjort med utgangspunkt i rapporteringen som har blitt gjort i Ungdatas nasjonale rapporter. Oppsettet av figurer er imidlertid tilpasset behovene for mer kunnskap om Oslo spesielt, som for eksempel rapportering av tall på bydelsnivå og etter ungdommenes sosiale bakgrunn og innvandrerbakgrunn.

Datainnsamlingen

Alle Oslos offentlige og private grunnskoler med ungdomstrinn og videregående skoler ble invitert til å delta i undersøkelsen, med unntak av enkelte spesialskoler. Samtlige av de inviterte offentlige skolene og de fleste private skolene samtykket i at NOVA kunne gjennomføre undersøkelsen på deres skole. Undersøkelsen ble gjennomført på 58 grunnskoler og 30 videregående, hvorav sju av disse var private grunnskoler og åtte private videregående skoler. De få privatskolene som ikke deltok oppga vanligvis tidsmessige hensyn som grunn.

Selve undersøkelsen ble gjennomført mellom uke 3 og uke 13 i 2015. Flesteparten av besvarelsene kom i uke 4, 5 og 6.

Forberedelsene til undersøkelsen startet opp forsommeren 2014 da styringsgruppen ble satt ned. En viktig oppgave for gruppen var å forberede undersøkelsen på best mulig vis. Informasjonsarbeidet mot de offentlige skolene ble gjort i samarbeid med Utdanningsetaten. Henvendelsene til privatskolene fulgte i hovedsak samme oppskrift, men her var det NOVA som stod for all kontakt med ledelsene på skolene. Informasjon til skolene ble gitt i flere runder. I november 2014 ble det sendt ut et brev til skoleledelsene om at undersøkelsen ville bli gjennomført tidlig i 2015. Skolene ble da bedt om å melde inn en kontaktperson som skulle fungere som et bindeledd mellom den enkelte skole og NOVAs prosjektleder. Dette ble etablert for alle skolene som deltok.

I desember 2014 ble det sendt ut praktisk informasjon om gjennomføringen av undersøkelsen, et informasjonsbrev som skolene ble bedt om å distribuere til alle foresatte og en instruksjon til administratoren, det vil si den enkelte læreren eller skoleansatte som stod for gjennomføringen i skoleklassene. Instruksjonen inneholdt en tekst som skulle leses høyt opp rett før elevene startet å svare. I teksten ble det opplyst om hensikten med undersøkelsen, at det var frivillig å delta, at enhver kunne hoppe over spørsmål de ville unnlate å svare på, samt kontaktinformasjon til helsepersonell ved skolen. Hver skole ble oppfordret til å ha ansatte i helsetjenesten tilstede på skolen dersom det var enkelte elever som skulle ønske å snakke med noen i etterkant av undersøkelsen.

Selve spørreskjemaet ble besvart i skoletiden på en av skolenes datamaskiner. Ingen

skulle i prinsippet kunne se hva den enkelte svarte. De fleste har brukt under en skoletime på utfyllingen, noen betydelig kortere tid. Rambøll stod for den tekniske løsningen og utformet den digitale versjonen av spørreskjemaet. Det var noen som opplevde avbrekk i nettilgangen eller som ble kastet ut av spørreskjemaet underveis, men for flertallet har det ikke vært slike problemer.

Svarprosent

Totalt har 24.163 ungdommer deltatt i undersøkelsen. Siden Oslos tenåringsbefolkning utgjør rundt 35.000 ungdommer, betyr dette at Ung i Oslo har data fra rundt 70 prosent av samtlige av Oslo tenåringer. Svarprosenten i undersøkelsen er likevel høyere enn dette, fordi det er mest rimelig å beregne svarprosent ut fra andelen av de som har fått muligheter til å delta i undersøkelsen. På 34 skoler har vi fått detaljerte opplysninger om hvor mange av klassene som studien i praksis ble gjennomført i, og eventuelt om det var elever de hadde fritatt på grunn av språkvansker eller særskilte helseutfordringer. På disse skolene var svarprosenten 86 på ungdomstrinnet og 72 på videregående.

Basert på disse opplysningene ligger den reelle svarprosenten for Ung i Oslo trolig rundt 79 prosent.

Svarprosentene i de tidligere Ung i Oslo-undersøkelsene har variert fra 95 prosent i 1996 til 72 prosent i 2012. Dette betyr at årets undersøkelse ligger omtrent midt i mellom. Det er likevel vår vurdering at undersøkelsene er sammenliknbare over tid, siden designet for undersøkelsen har vært nokså like.

Etiske hensyn

I infobrevet til foreldrene ble det gitt informasjon om undersøkelsen og at foresatte til de under 18 kunne bestemme om barna deres skulle delta eller ikke. Utover dette var det elevene selv som bestemte om de skulle delta i undersøkelsen eller ikke. Elevene ble informert i forkant av undersøkelsen om at de sto fritt til å hoppe over spørsmål de eventuelt ikke ønsket å besvare, og at de til enhver tid kunne trekke seg dersom de ønsket det. Elever som ikke ville delta, ble tilbudt et alternativt opplegg eller hadde vanlig undervisning. Foresatte kunne be om å få tilsendt spørreskjemaet i forkant av undersøkelsen.

Undersøkelsen på ungdomsskolen ble gjennomført som en anonym undersøkelse. Det innebærer at det er umulig å identifisere noen av respondentene. På videregående ble undersøkelsen gjennomført som en ikke-anonym undersøkelse. Det betyr at selv om det ikke finnes noen direkte personidentifiserende opplysninger i datamaterialet, så kan det i prinsippet være mulig å «bakveidentifisere» enkelte respondenter gjennom å kombinere svar.

Den ikke-anonyme delen av undersøkelsen ble i november 2014 meldt til Norsk samfunnsvitenskapelig datatjeneste, som forholdsvis raskt etterpå ga sin tilråding til at datainnsamlingen kunne starte.

Sammenlikning med resten av landet og Oslo over tid

For å kunne sammenlikne osloundommens livssituasjon og levekår med resten av landet har vi tatt i bruk data fra 259 kommunale Ungdata-undersøkelser som er gjennomført i perioden 2012 til 2014. Dette datamaterialet består av svar fra nær 150.000 ungdommer, og er representativt for Norge utenom Oslo.

Selv om altså Oslo ikke inngår i disse tallene omtaler vi i rapporten for enkelthetsskyld resultatene fra dette materialet som «Norge».

For å sammenligne utvikling over tid benyttes svar fra nesten 33.000 ungdommer som deltok i de tre tidligere Ung i Oslo-undersøkelsene fra 1996, 2006 og 2012. Da styringsgruppen utformet årets undersøkelse, ble de tidligere spørreskjemaene gjennomgått for å plukke ut de variablene som var spesielt viktige å sammenligne over tid. Siden de tidligere undersøkelsene kun ble gjennomført på 9.trinn, 10.trinn og VG1, er det kun ungdom fra disse tre trinnene som er inkludert i figurer som sammenlikner forhold over tid. Ikke alle spørsmål lar seg sammenligne på tvers av alle de fire undersøkelsene, derfor er det noen av figurene som har færre enn fire sammenlikningstidspunkter.

Datakvaliteten

I all hovedsak vurderer vi datakvaliteten til å være svært god. Først og fremst fordi vi har deltakelse fra bortimot samtlige Osloskoler og svært mange besvarelser totalt sett. Baserer vi svarprosent ut fra de skolene vi har best oversikt over, så er svarprosentene meget gode. Dersom vi beregner svarprosent ut fra alle som i prinsippet skal ha blitt invitert, er deltakelsen likevel god.

Tross høy datakvalitet er det noen trekk ved datamaterialet man bør være oppmerksomme på. Deltakelsen er noe lavere på VG2 og VG3 enn på de øvrige trinnene. Men selv ikke på de temaene med størst aldersvariasjoner, gir ikke dette stort nok utslag til at vi har sett oss nødt til å vekte opp disse trinnene. Det er også svakere responstrater mot slutten av spørreskjemaet enn på begynnelsen. Dette tyder på at en del unge ikke har kommet gjennom hele spørreskjemaet.

Dessuten er noen grupper av ungdom underrepresentert i materialet. Den største gruppen vi ikke har nådd ut til, er yrkesfag-elever på VG3 ettersom mange av disse har yrkespraksis i bedrifter. I det materialet som brukes i denne rapporten inkluderer heller ikke de som har sluttet i videregående opplæring. Dessuten var det en del ble fritatt fra undersøkelsen på grunn av helsetilstand eller på grunn av språkvansker.

En stor fordel med Ung i Oslo er at alle bydelene er godt representert. I de fleste bydelene er aldersfordelingen slik en vil forvente, det vil si at det omtrent er like mange ungdommer som har deltatt fra hvert av klassetrinnene. Men det er noen unntak. I bydel Sagene var det en ungdomsskole som kun gjennomførte undersøkelsen på 10. trinn. I rapporten er dette problemet løst ved at vi har vektet opp underrepresenterte grupper der dette gir avvikende resultater.

Et potensielt problem med surveyundersøkelser er at elevene gir useriøse svar. For å avdekke dette har vi gjort en «vask» av filen for å finne besvarelser med svært usannsynlige svarkombinasjoner. Slike besvarelser og besvarelser med svært få svar, har blitt fjernet fra datamaterialet.

Kodinger

I de fleste figurene i rapporten anvendes hele datasettet. Unntaket er i de figurene som viser endring over tid. Her brukes som nevnt kun besvarelser fra de samme klassetrinn som ble brukt i de tidligere undersøkelsene (9., 10. og VG1). Noen få har i undersøkelsen krysset av for at de ikke bor i Oslo, og noen har ikke oppgitt hvilken bydel de bor i. Disse er derfor ikke med i figurene som viser forskjeller og likheter mellom bydeler. De er imidlertid med i figurene som angir tall for Oslo som helhet.

På hvert tema kodes utfallet på litt ulike vis. For eksempel beregnes andelen som skulker ut fra de som svarer at de har skullet siste år, mens andelene som har høy skjermtid beregnes ut fra de som svarer at de i gjennomsnitt bruker TV, PC, nettbrett eller mobil tre timer eller mer utenom skolen. Noen steder er dette mer eller mindre selvforklarende, for eksempel andel som er fornøyd med foreldrene sine. Der det trengs presisering er definisjonene angitt i teksten. I enkelte tilfeller er det en noe mer omfattende operasjonalisering som ligger bak. For eksempel gjelder dette andel som har depressive symptomer. Her henviser vi til definisjonsforklaringene i Ungdatarapporten med nasjonale tall fra 2014 (Bakken 2015).

På alle temaene inngår figurer som viser innvandrerbakgrunn og sosial bakgrunn. Innvandrerbakgrunn er definert som det at begge foreldrene er født utenfor Norge,

mens det å ha norsk bakgrunn betyr å ha minst en forelder som er født i Norge. Sosial bakgrunn reflekterer foreldrenes økonomiske situasjon som måles ved hjelp av flere spørsmål om familieøkonomi og foreldrenes utdanningsnivå. Denne informasjonen slås sammen for hver respondent og gjøres om til en tredelt variabel. Denne skiller mellom de som har lavt, middels eller høyt nivå med slike sosioøkonomiske ressurser i hjemmet.

I flere av tematekstene bruker vi betegnelsene østlige, vestlige og sentrumsnære bydeler. Til vest regnes Vestre Aker, Ullern, Nordre Aker, Nordstrand og Frogner. Til sentrum regnes St. Hanshaugen, Sagene, Grünerløkka og Gamle Oslo. Til øst regnes Bjerke, Grorud, Stovner, Alna, Østensjø og Søndre Nordstrand. Bydelsfigurene som er splittet opp på klassetrinn og bydelsnivå presenteres alltid i denne rekkefølgen.

Nære relasjoner

Foreldre

Venner

Lokalmiljø

Ung i Oslo

foreldre

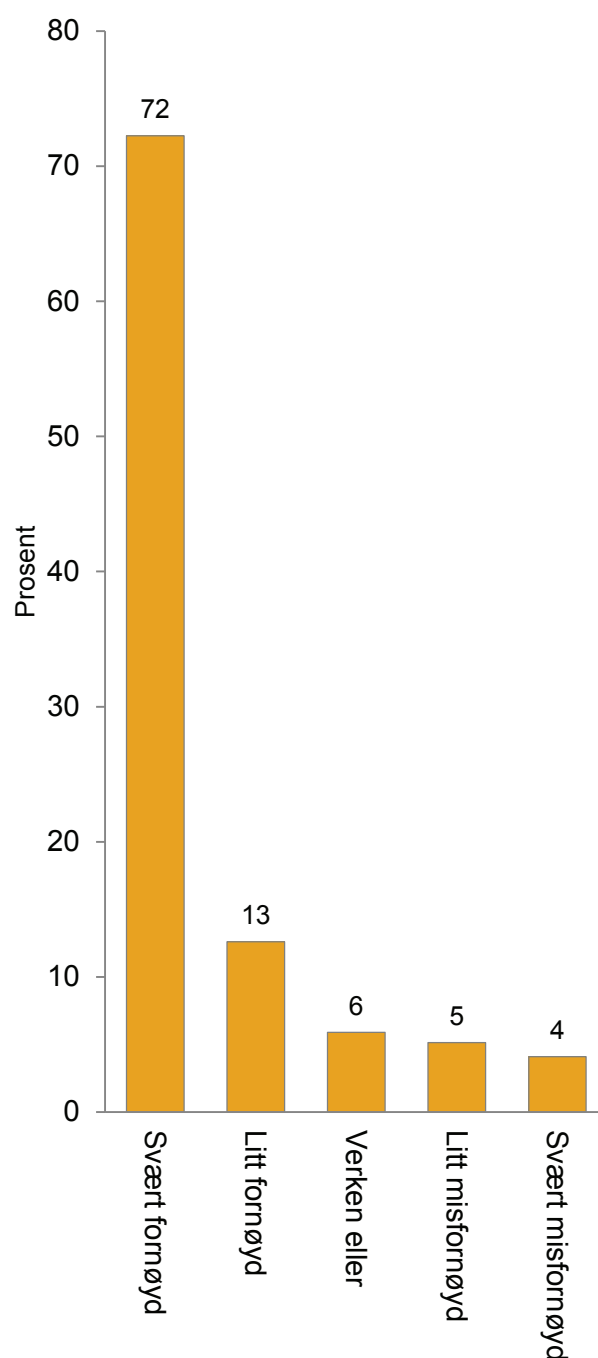
Det store flertallet av ungdommene i Oslo, hele 85 prosent, er fornøyde med foreldrene sine. Andelen som er fornøyd har også økt noe siden 2012. Noen flere er fornøyd med foreldrene sine i Oslo sammenlignet med resten av landet.

Blant de yngste er det noen flere fornøyde enn blant de eldste, mens litt flere gutter enn jenter er fornøyd. De uten innvandrerbakgrunn er noe mer fornøyd sammenlignet med de med innvandrerbakgrunn.

Flere ungdommer i de vestlige bydelene er fornøyde med foreldrene sine enn hva de er i de østlige og sentrumsnære bydelene. Samtidig ser vi at ungdom med høy sosial bakgrunn er mer fornøyde enn de med lav sosial bakgrunn. Noe av bydelsforskjellene i tilfredshet kan derfor skyldes av at mange ungdommer i vest har høy sosial bakgrunn.

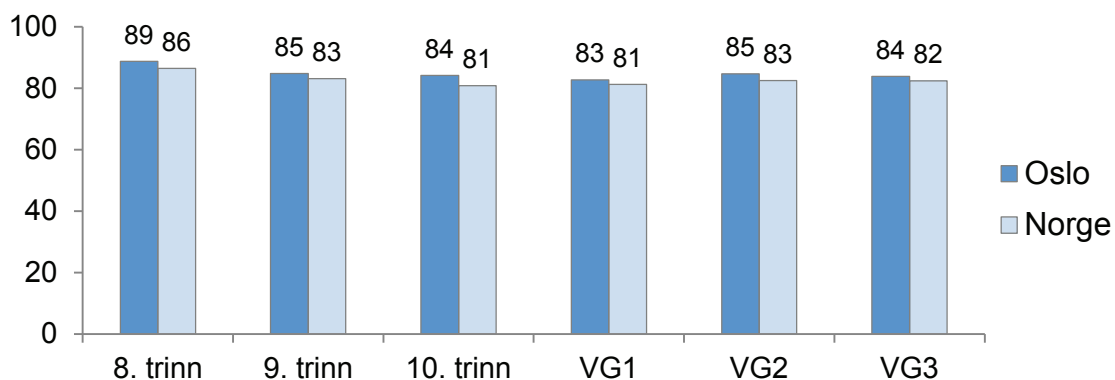
Foreldrene har god oversikt over vennene de unge er med på fritiden, men det er færre av foreldrene som har oversikt over hvem de unge har kontakt med på internett. Det er få som krangler ofte med foreldrene sine, og få av de unges foreldre krangler mye med hverandre.

Hvor fornøyd er du med foreldrene dine?

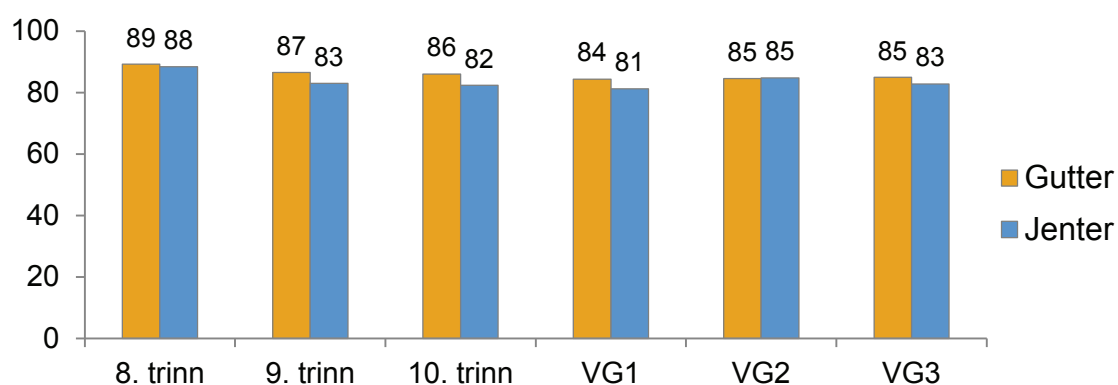

Andel som er fornøyd med foreldrene

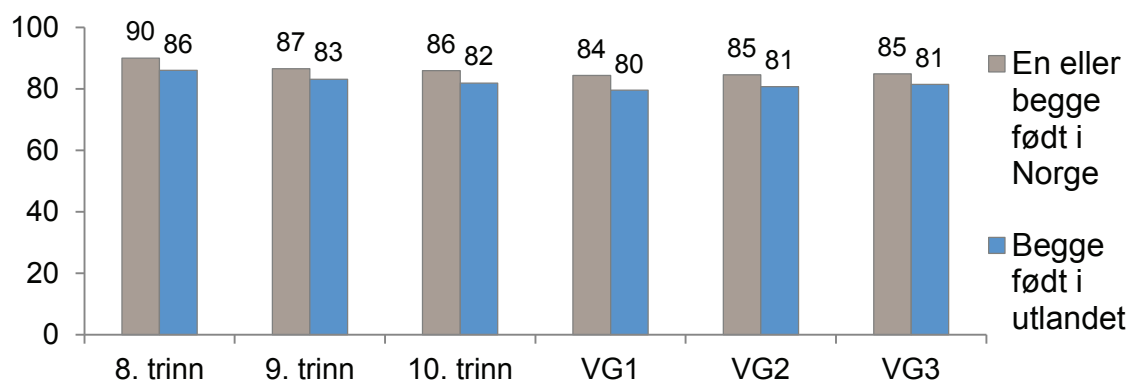
Oslo versus Norge

Kjønn

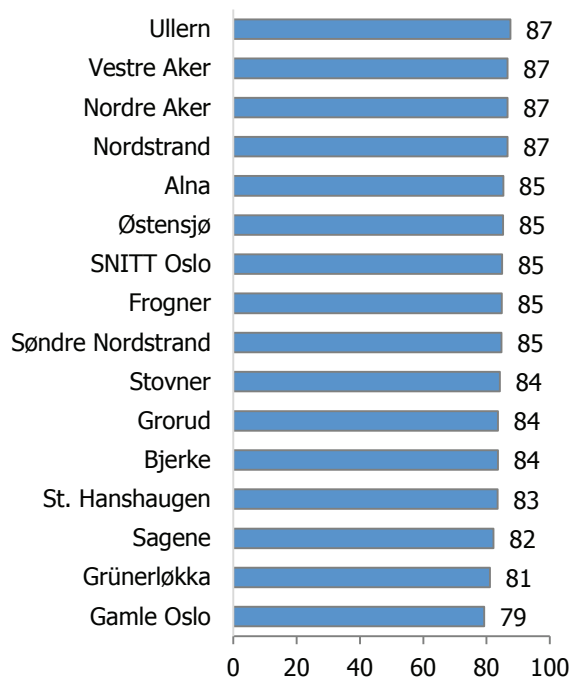

Foreldrenes fødeland

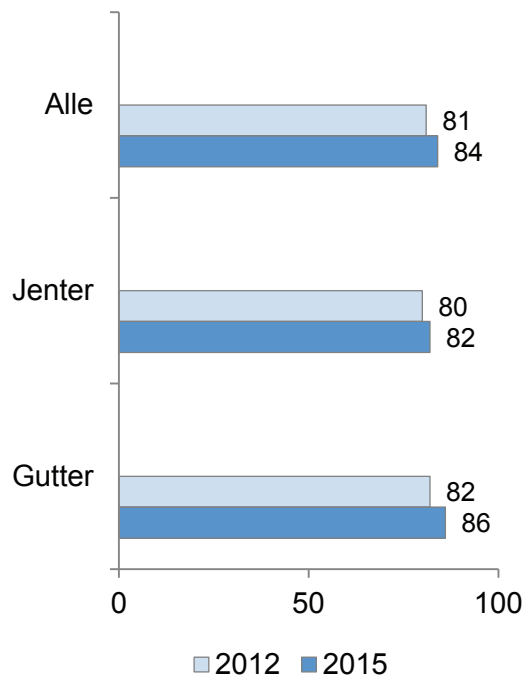

Andel som er fornøyd med foreldrene sine

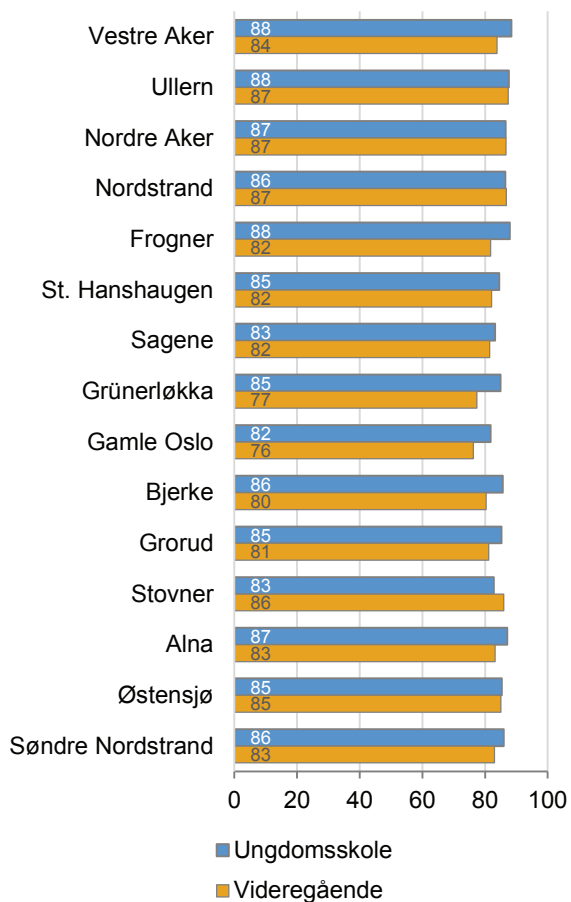
Bydel

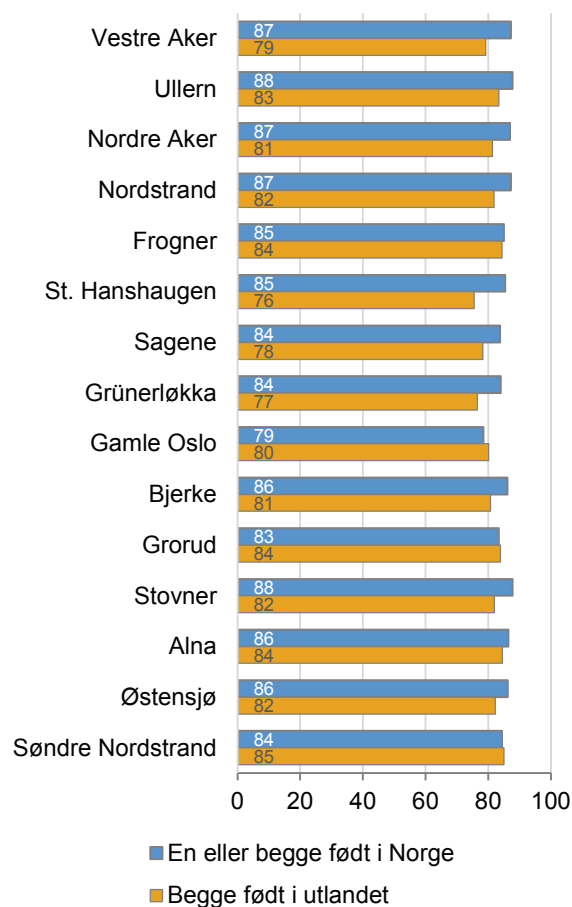
Oslo over tid

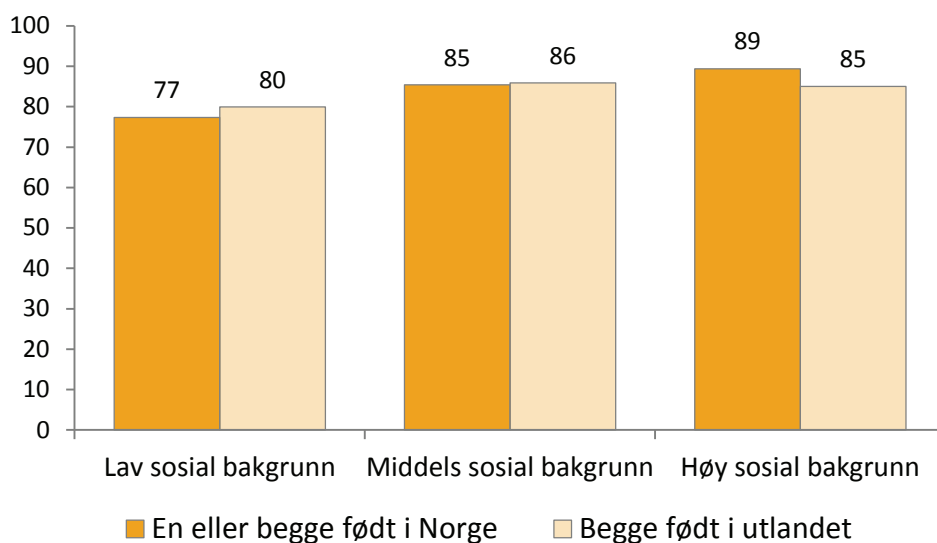
Bydel og skoletype

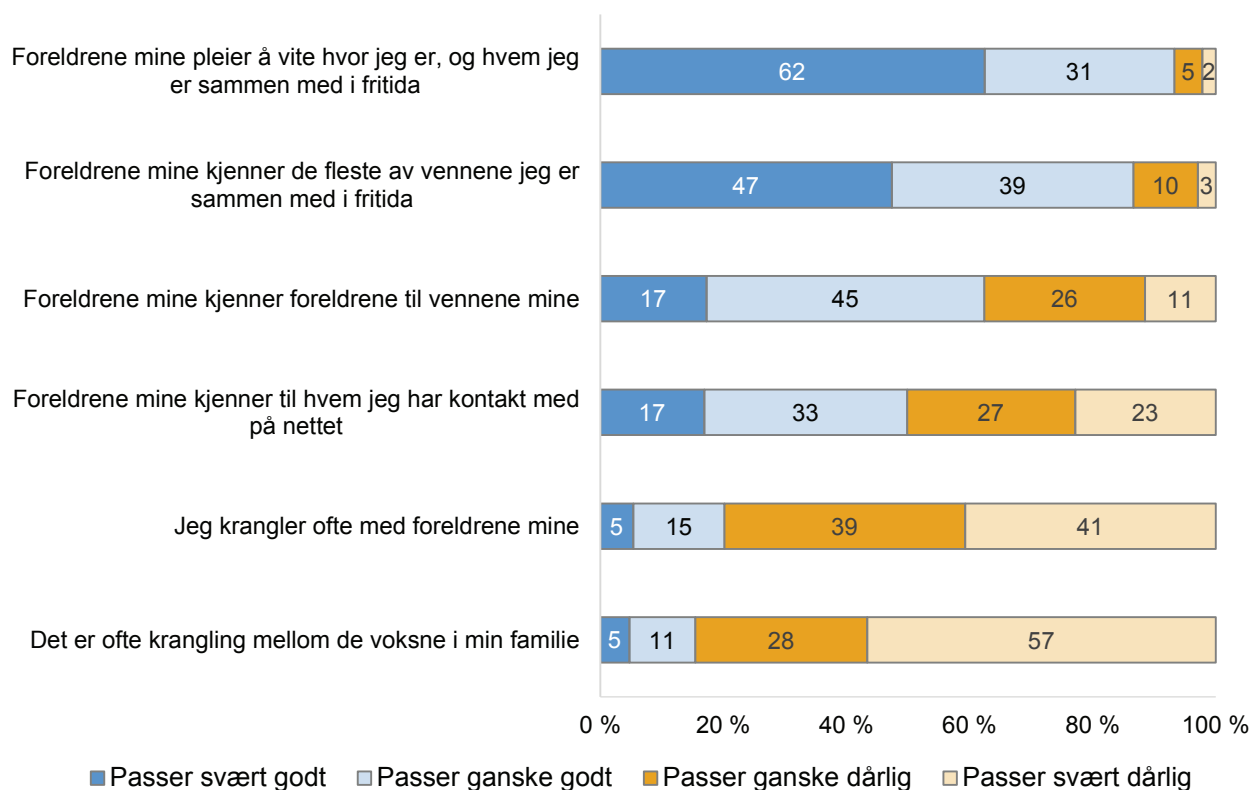
Bydel og foreldrenes fødeland

Andel som er fornøyd med foreldrene sine – etter foreldrenes fødeland og sosial bakgrunn

Hvor godt passer følgende utsagn om foreldrene dine?

venner

Ni av ti oslounghdommer har minst én venn som de kan stole fullstendig på, og som de kan betro seg til om alt mulig. Det er ingen forskjeller mellom Oslo og resten av landet. Andelen med en fortrolig venn er stabil på tvers av klasstrinn. For jenter er det derimot noen flere som har nære venner desto eldre de er.

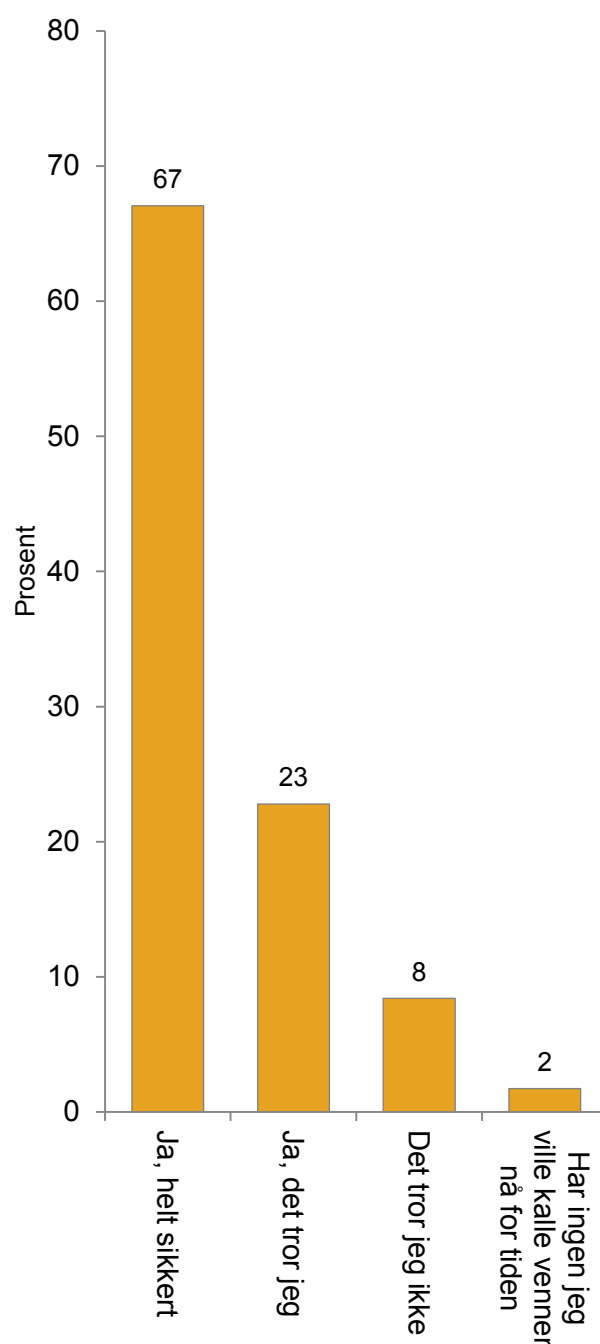
Andelen gutter med en fortrolig venn økte mellom 1996 og 2006, men har siden stabilisert seg på et høyt nivå.

Blant de med innvandrerbakgrunn er det noen færre som har en nær venn, enn blant de uten innvandrerbakgrunn. De største forskjellene etter innvandrerbakgrunn ser vi i sentrum og i noen av de vestlige bydelene.

I sentrumsbydelene er det færre som har en fortrolig venn, sammenlignet med de østlige og de vestlige bydelene. Noe færre av de med lav sosial bakgrunn har en fortrolig venn i forhold til de med høy sosial bakgrunn.

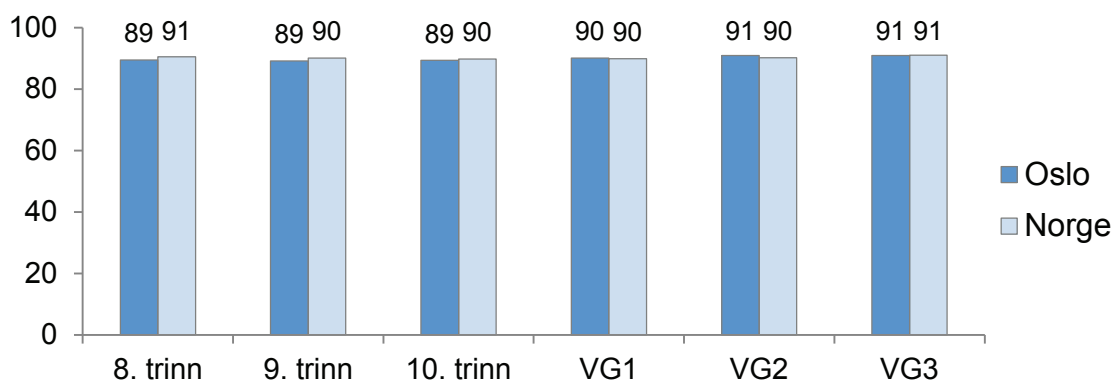
Når oslounghdom er sammen med venner, er de fleste sammen i en vennegjeng eller med en til to faste venner.

Har du minst én venn som du kan stole fullstendig på og kan betro deg til om alt mulig?

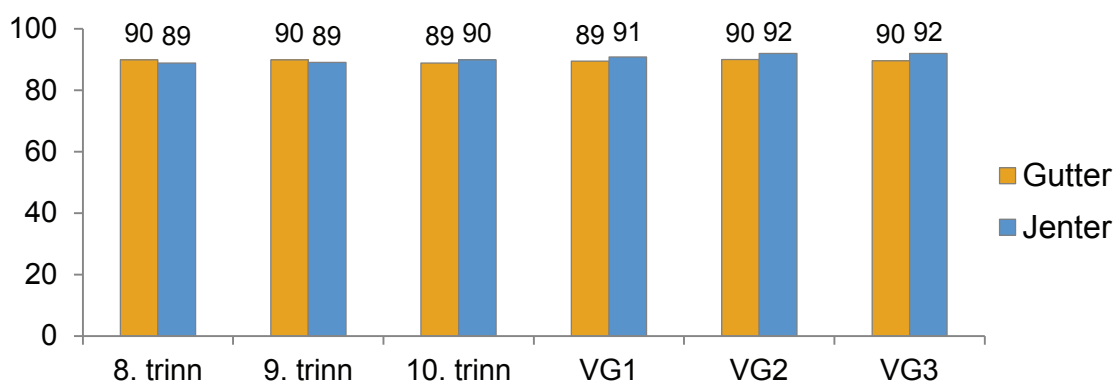

Andel som har en fortrolig venn

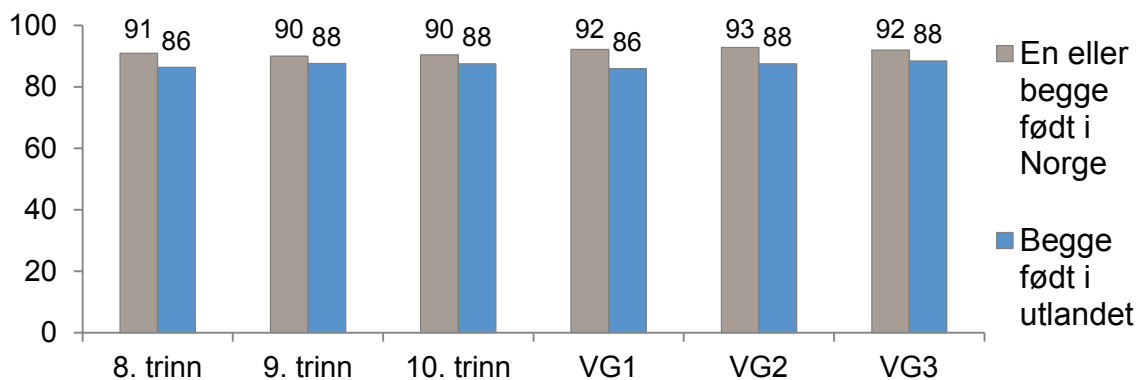
Oslo versus Norge

Kjønn

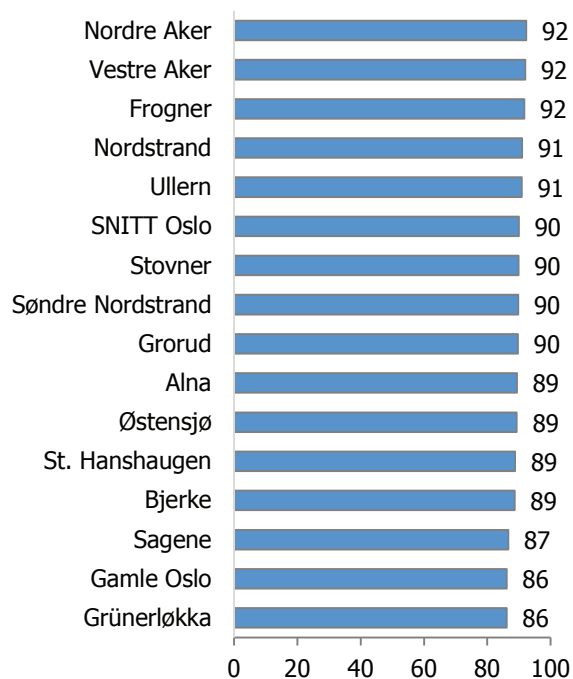

Foreldrenes fødeland

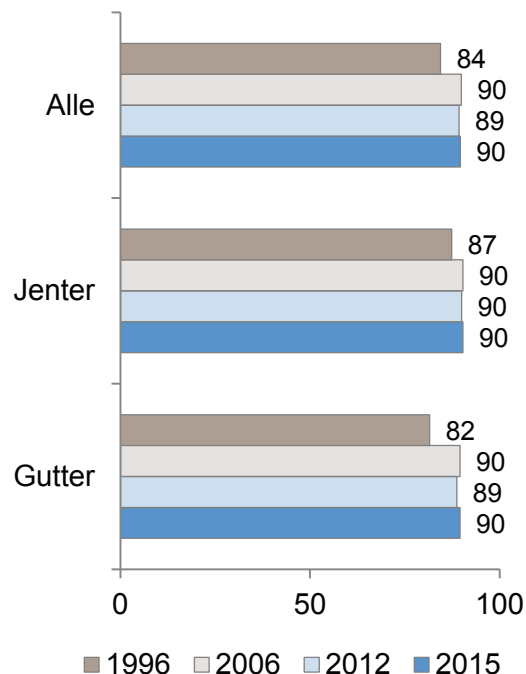

Andel som har en fortrolig venn

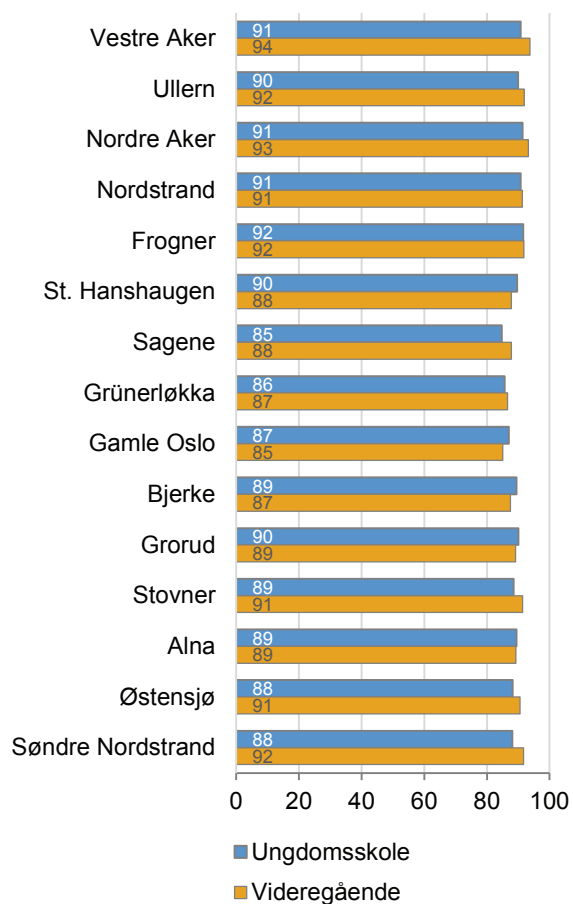
Bydel

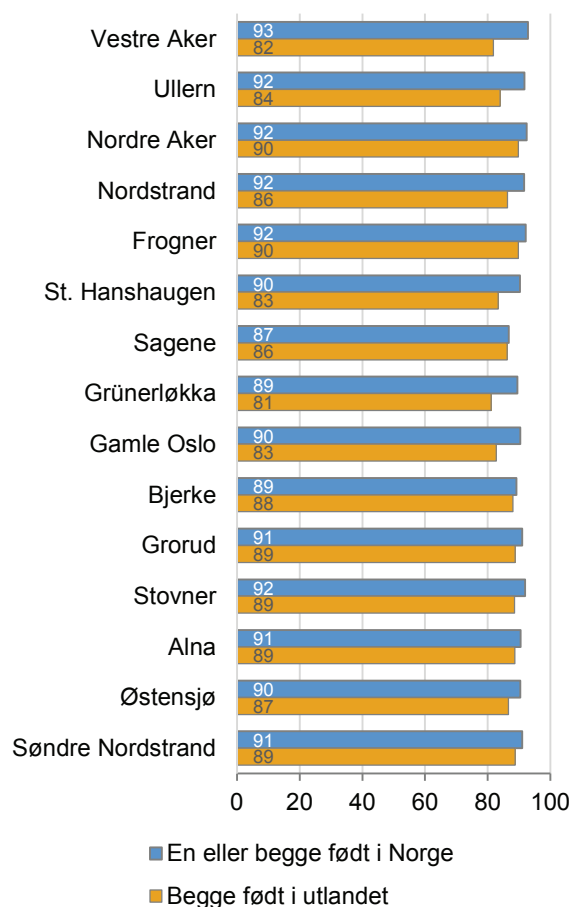
Oslo over tid

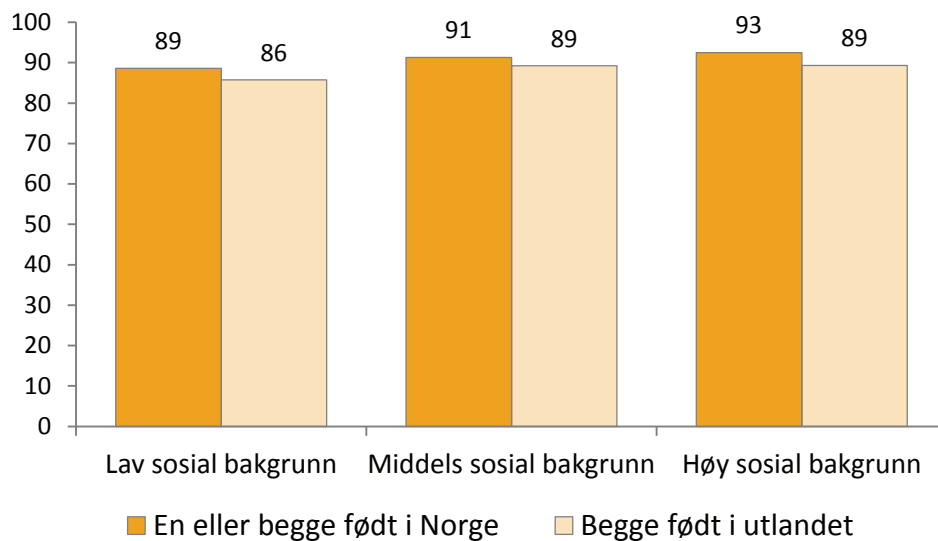
Bydel og skoletype

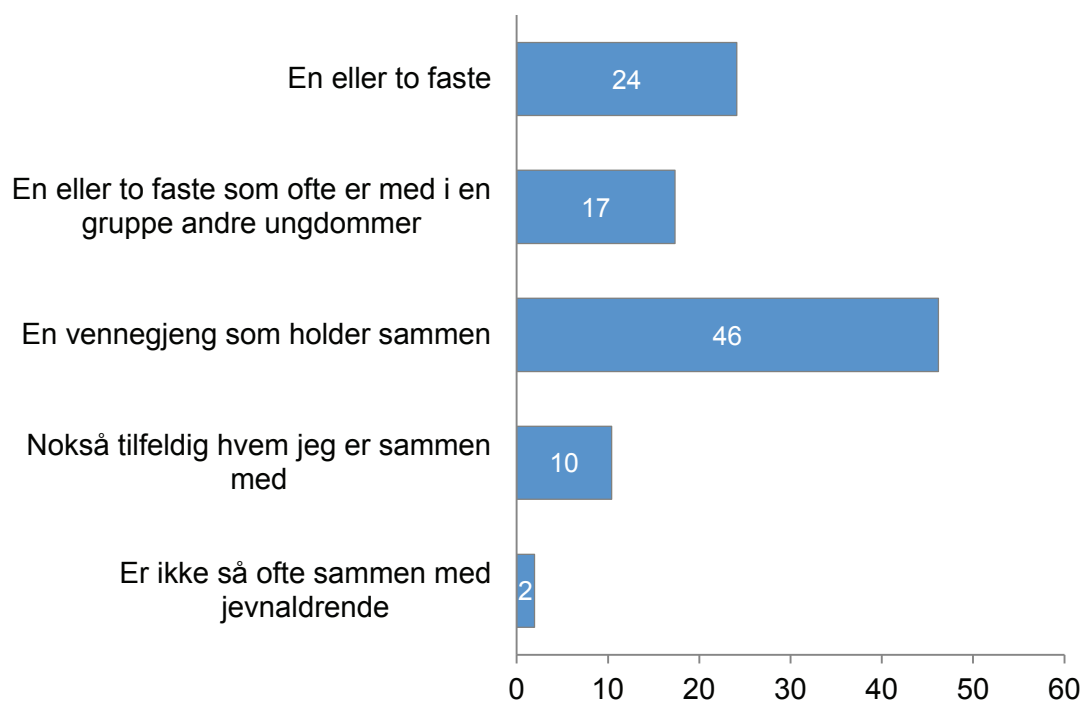
Bydel og foreldrenes fødeland

Andel som har en fortrolig venn – etter foreldrenes fødeland og sosial bakgrunn

Når du er sammen med venner/kamerater, hvem er du da som oftest sammen med?

lokalmiljøet

Syv av ti osloungdommer er fornøyd med lokalmiljøet der de bor. Tolv prosent er misfornøyd. Unge i Oslo er noe mer fornøyd med lokalmiljøet enn hva de er i resten av landet. Dette gjelder spesielt på de høyeste klassetrinnene.

Selv om ungdom i Oslo er noe mer fornøyd enn i Norge for øvrig, er det tydelige bydelsforskjeller. De mest fornøyde finner vi i vest, mens unge i sentrumsnære bydeler og i øst er minst fornøyd.

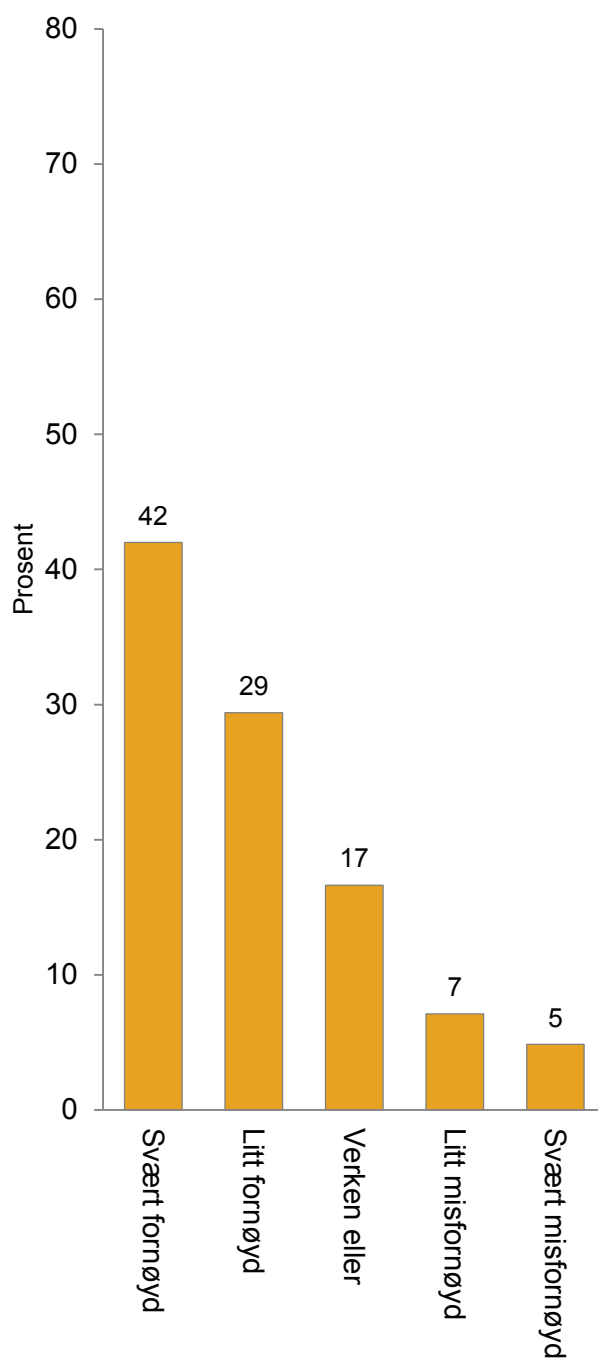
Generelt sett er de uten innvandrerbakgrunn mer fornøyd med lokalmiljøet enn de med innvandrerbakgrunn. Det er også markerte forskjeller mellom ungdom med høy og lav sosial bakgrunn, der de med høy sosial bakgrunn er mest fornøyd.

Andelen fornøyde synker med økende alder. På alle klassetrinn er det flere fornøyde gutter enn jenter.

Mens de fleste føler seg trygge i nærmiljøet, så er det flere som er utrygge, eller usikre på om de er trygge, i sentrum.

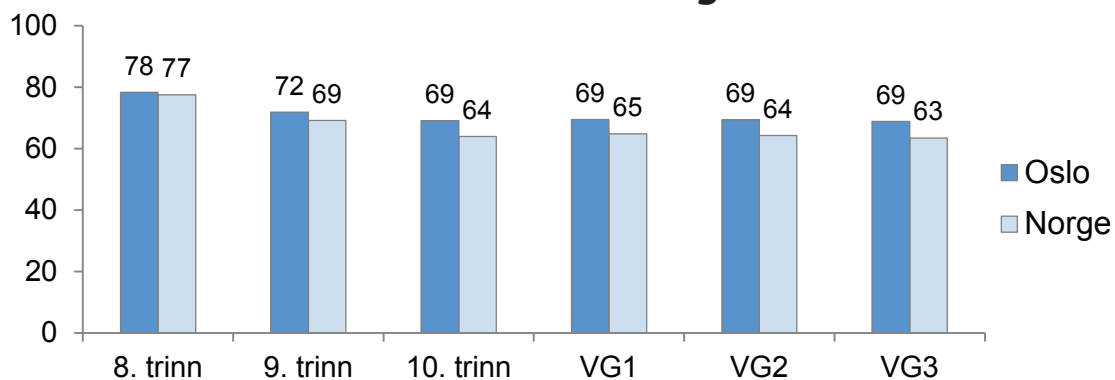
Siden 1996 har det vært en nedgang i andelen som kunne tenke seg å la barna sine vokse opp i området der de selv bor, spesielt blant jenter.

Hvor fornøyd er du med lokalmiljøet der du bor?

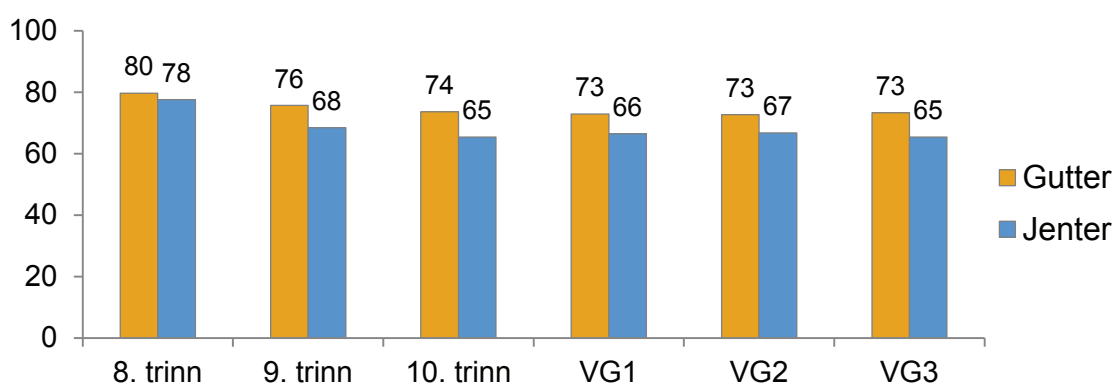

Andel som er fornøyd med lokalmiljøet

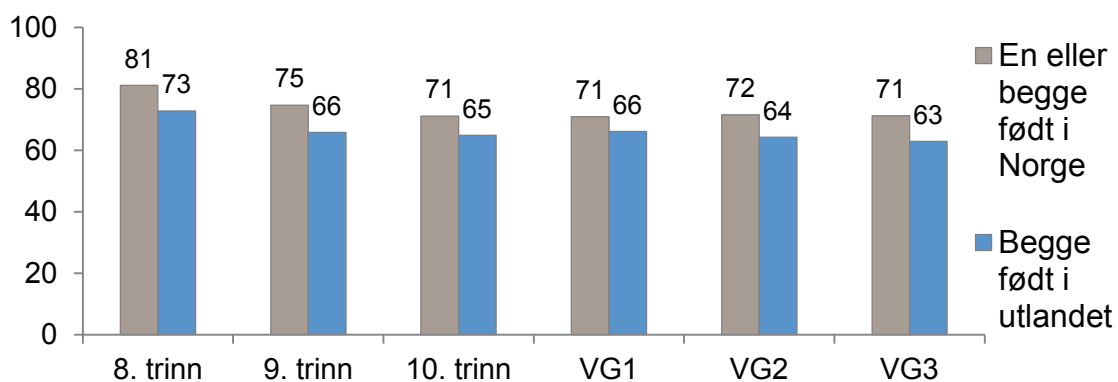
Oslo versus Norge

Kjønn

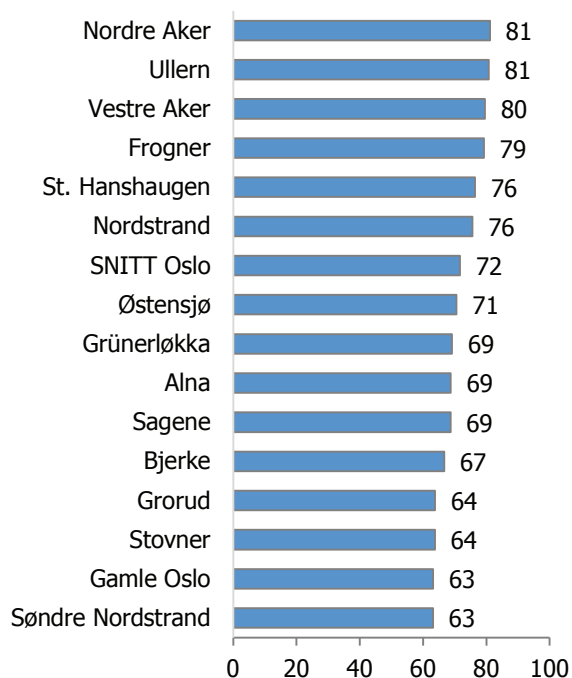

Foreldrenes fødeland

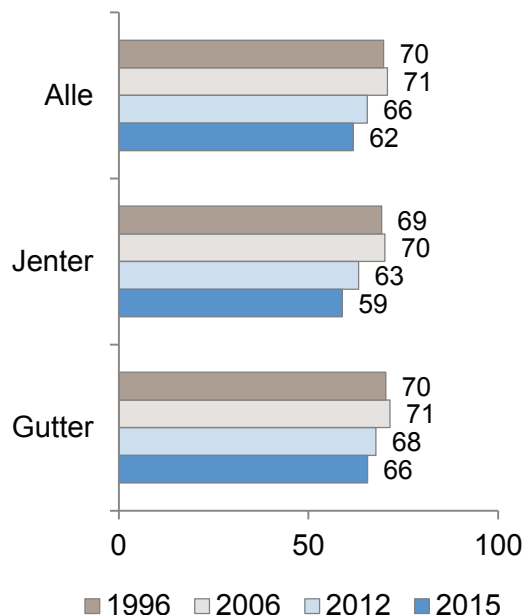

Andel som er fornøyd med lokalmiljøet

Bydel

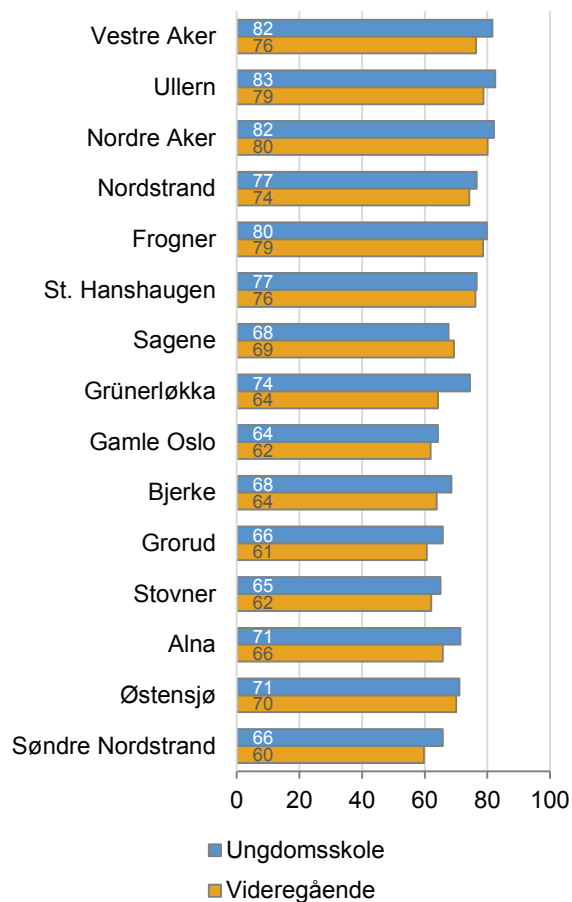

Oslo over tid*

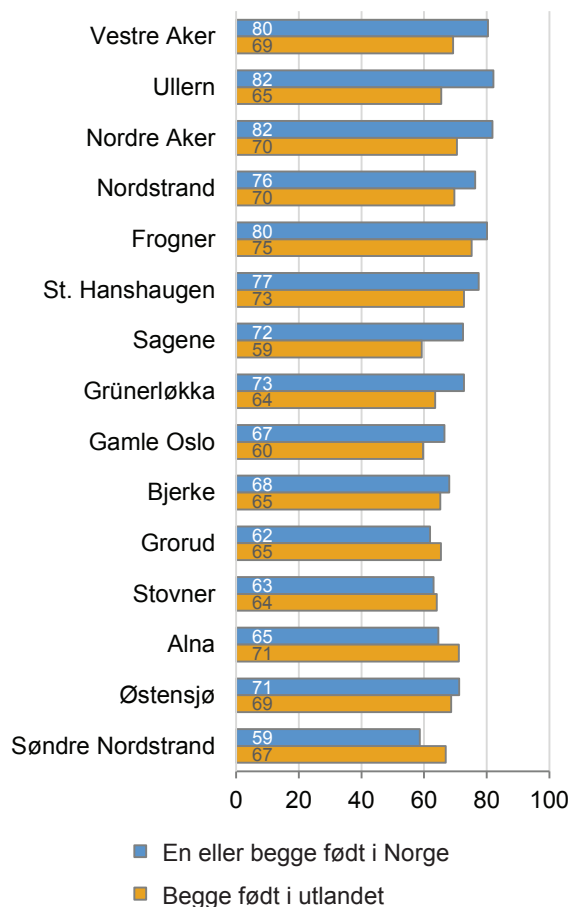

*) Prøv å forestille deg at du en gang får barn. Kunne du tenke deg å la barna dine vokse opp i nrområdet der du selv bor?

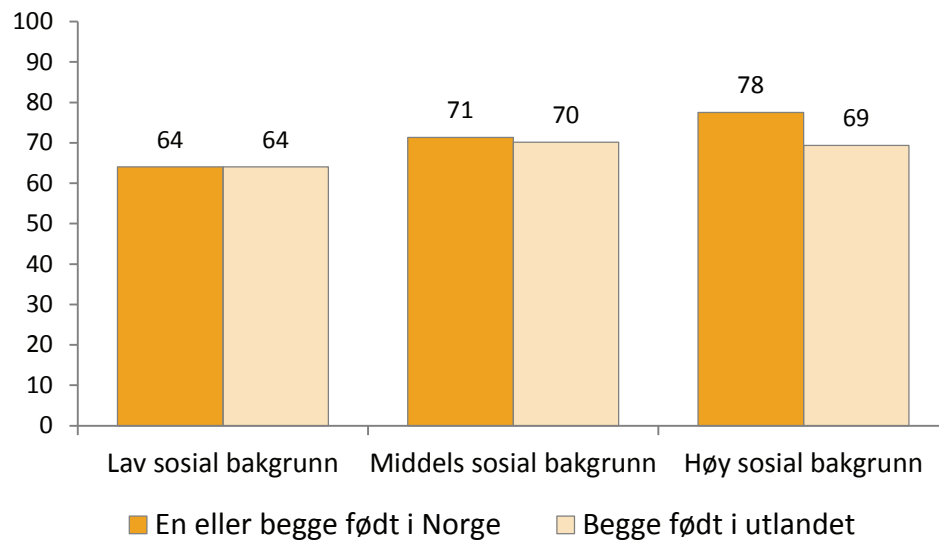
Bydel og skoletype

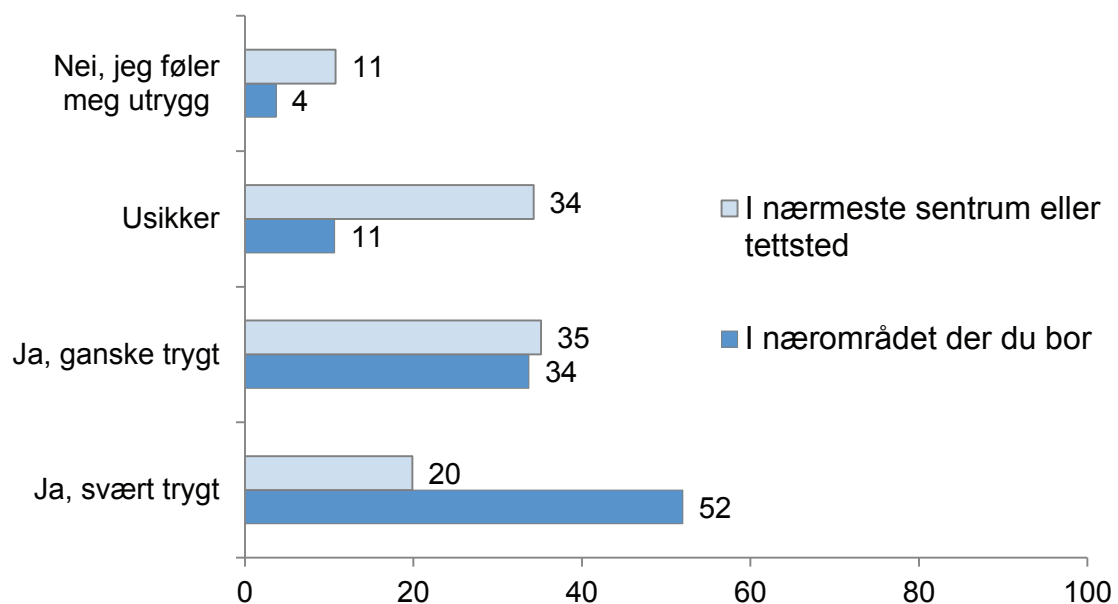
Bydel og foreldrenes fødeland

Andel som er fornøyd med lokalmiljøet sitt – etter foreldrenes fødeland og sosial bakgrunn

Når du er ute om kvelden, opplever du det som trygt å ferdes ...

Skole og utdanning

Skoletrivsel

Lekser

Skulking

Utdannings-
planer

Ung i Oslo

skoletrivsel

Langt de fleste elevene i Oslo (94 prosent) trives på skolen. Det er likevel seks prosent som ikke trives, noe som omfatter ca. 1200 elever av de som svarte på spørsmålet. Skoletrivselen har økt klart siden 1996, da om lag 20 prosent ikke trivdes.

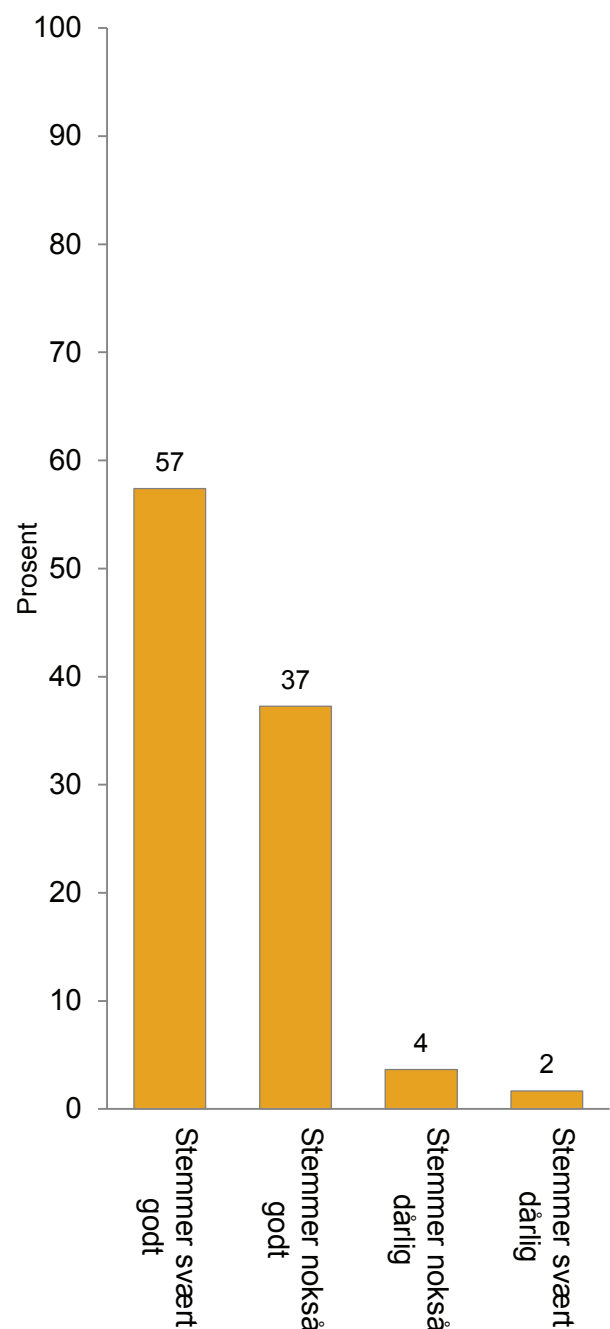
I all hovedsak trives ungdom i Oslo like godt som ungdom i resten av landet. Blant de som har deltatt i undersøkelsen, er andelen som trives omtrent like stor på videregående som på ungdomstrinnet.

Det er generelt små forskjeller i skoletrivsel mellom ungdommer med og uten innvandrerbakgrunn, men det er en svak tendens til mindre skoletrivsel for de med innvandrerbakgrunn. Blant de med norsk bakgrunn er det færre med lav sosial bakgrunn som trives, sammenlignet med de med høy sosial bakgrunn.

Bydelsforskjellene i skoletrivsel er små, men noen flere oppgir at de trives i de vestlige bydelene.

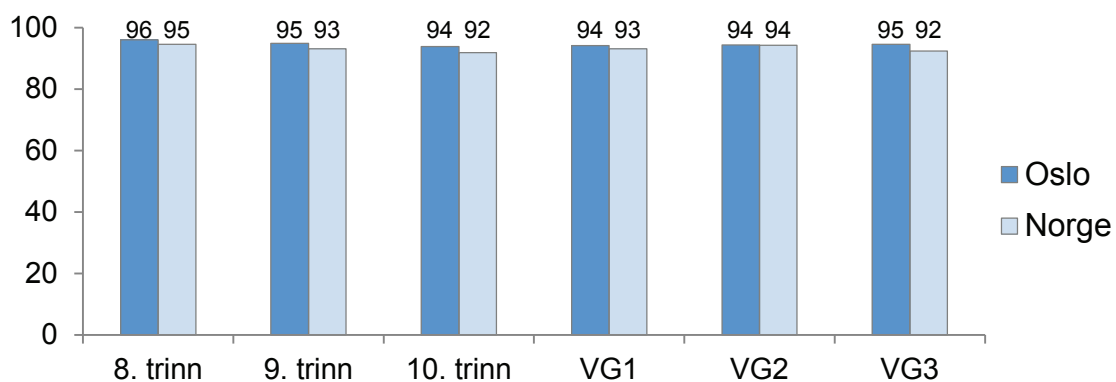
Selv om mange trives, er det også 44 prosent som kjeder seg på skolen, og 16 prosent som gruer seg til å gå på skolen. 13 prosent føler at de ikke passer inn blant medelevene. Like mange synes ikke lærerne byr seg om dem.

Hvor godt stemmer følgende utsagn om hvordan du har det på skolen?: Jeg trives på skolen

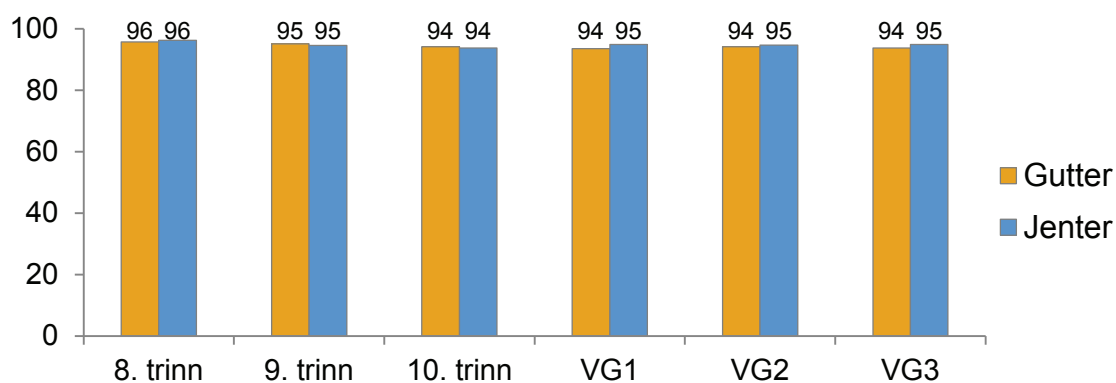

Andel som trives på skolen

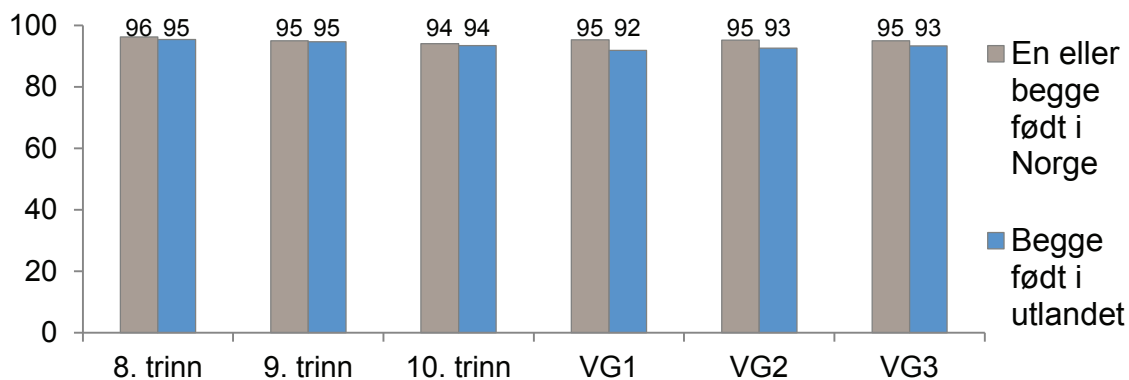
Oslo versus Norge

Kjønn

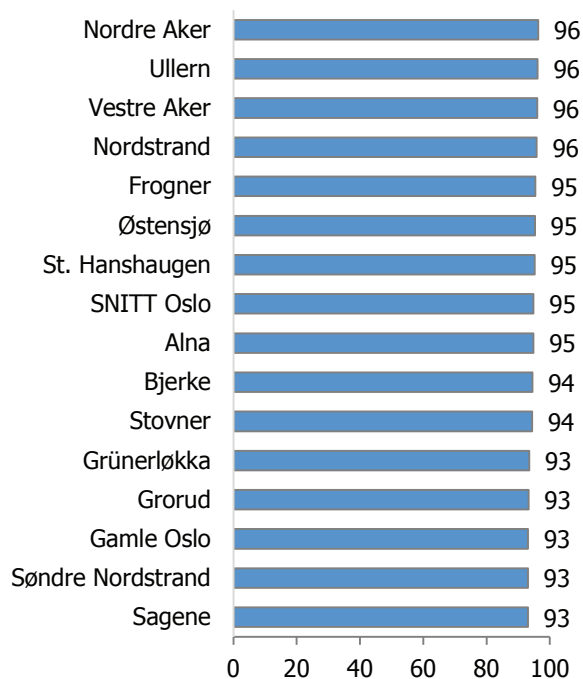

Foreldrenes fødeland

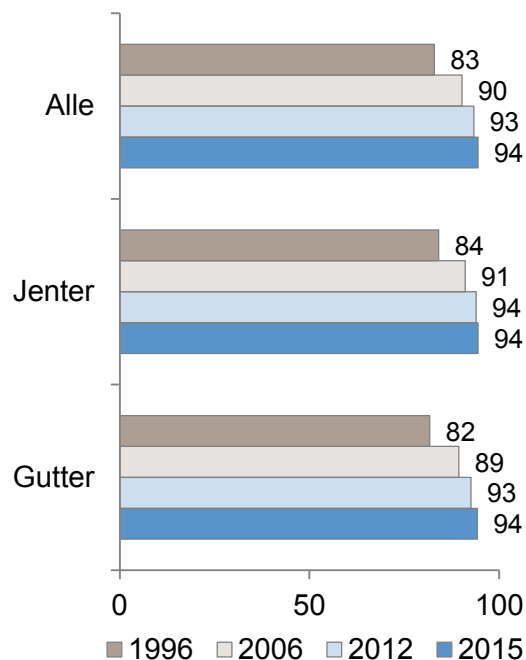

Andel som trives på skolen

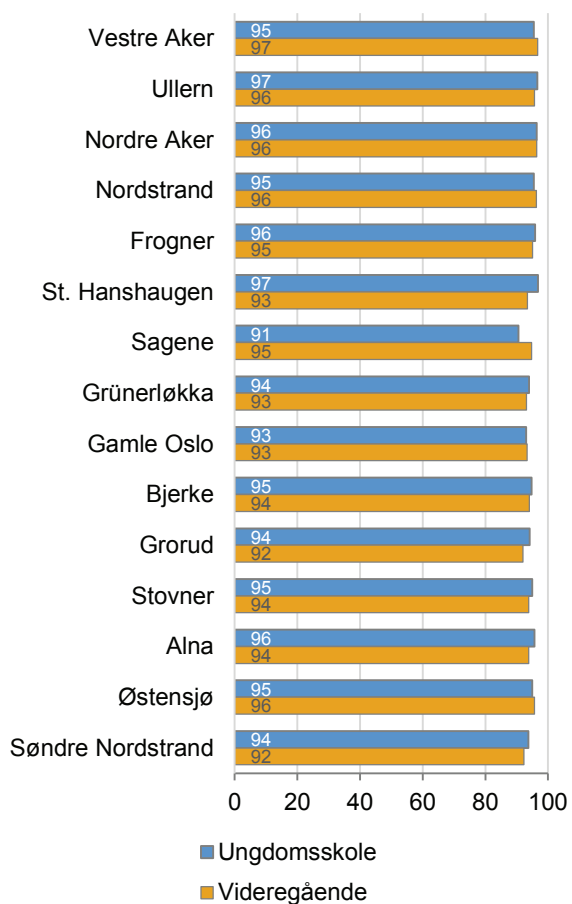
Bydel

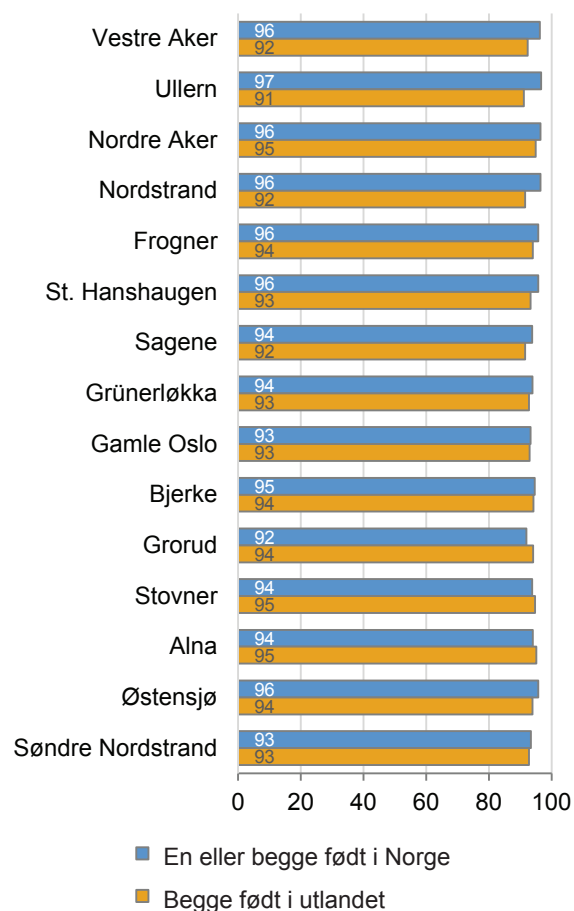
Oslo over tid

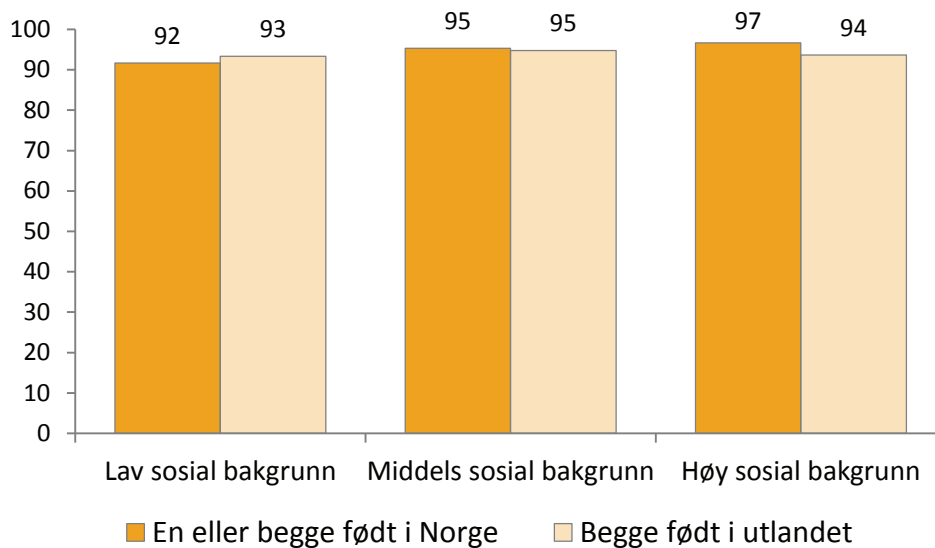
Bydel og skoletype

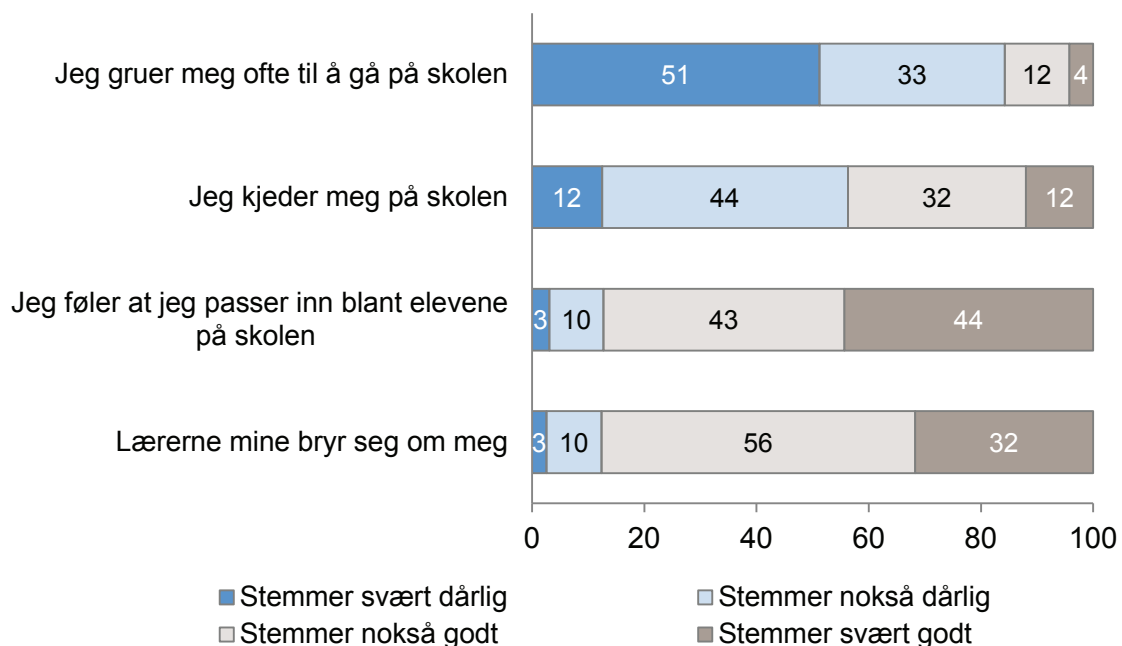
Bydel og foreldrenes fødeland

Andel som trives på skolen – etter foreldrenes fødeland og sosial bakgrunn

Er du enig eller uenig i følgende utsagn om hvordan du har det på skolen

lekser

Mange unge i Oslo bruker mye tid på lekser. På en gjennomsnittlig dag gjør de fleste en halv time til to timer lekser utenom skoletiden. En av fem bruker mindre enn en halvtime, mens hver fjerde bruker mer enn to timer på lekser.

Ungdom i Oslo gjør betydelig mer lekser enn ellers i landet. Dette gjelder på alle klassetrinn.

Det har vært en markert økning i hvor mange som bruker mer enn en time på leksene siden 1996. Bare siden 2012 har andelen økt med nesten ti prosent.

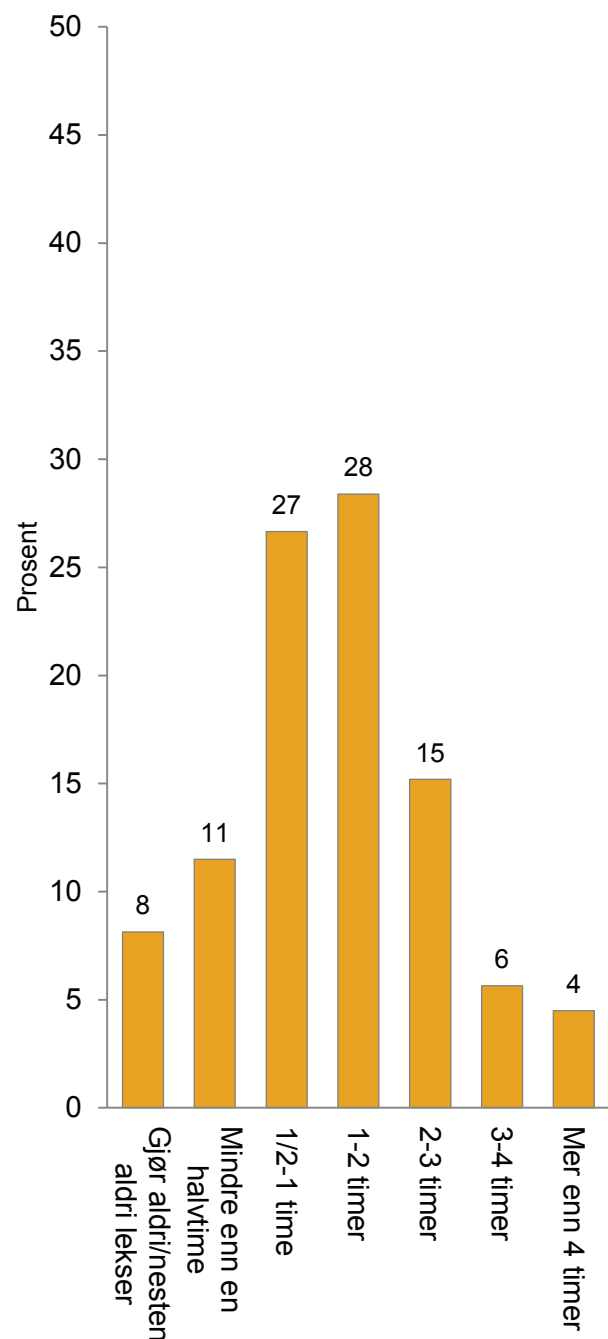
Gjennom hele ungdomstiden er det klart flere jenter enn gutter som bruker mye tid på lekser. Flere jenter bruker også helgene til leksearbeid.

Ungdom med innvandrerbakgrunn gjør mer lekser enn de med norsk bakgrunn. Ettersom flest med innvandrerbakgrunn bor øst i byen, bidrar dette til høyere tall i de østlige bydelene enn i de sentrumsnære og vestlige bydelene.

Selv om unge med innvandrerbakgrunn bruker mer tid på lekser enn de uten innvandrerbakgrunn i alle bydeler, så er disse forskjellene mindre tydelig i de vestlige bydelene.

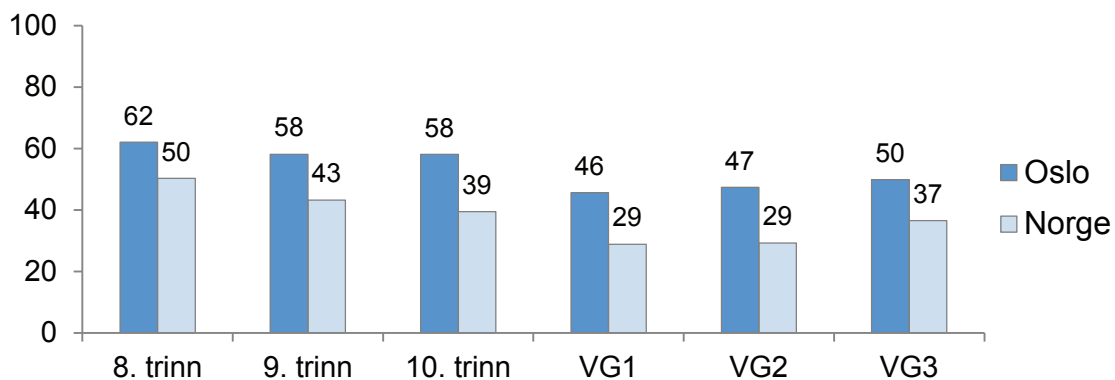
Uavhengig av innvandrerbakgrunn bruker de med lav sosial bakgrunn noe mindre tid på lekser enn de med middels eller høy bakgrunn.

Hvor lang tid bruker du gjennomsnittlig per dag på lekser og annet skolearbeid (utenom skoletida)?

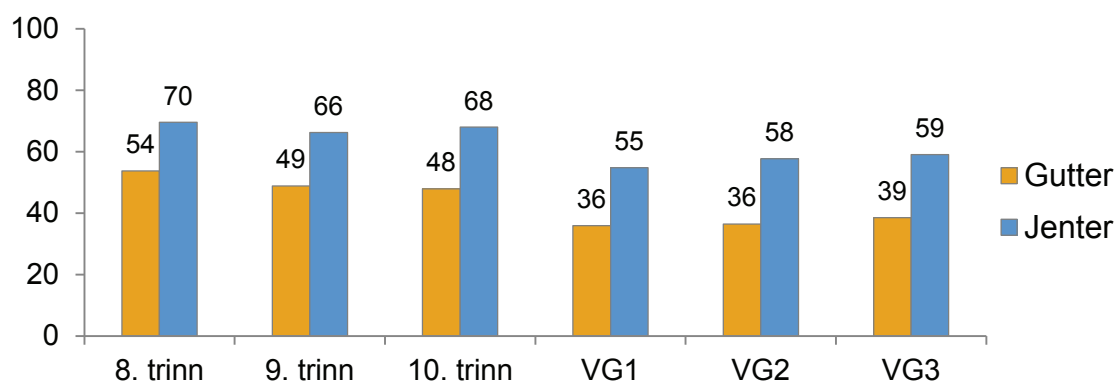

Andel som daglig bruker mer enn en time på lekser

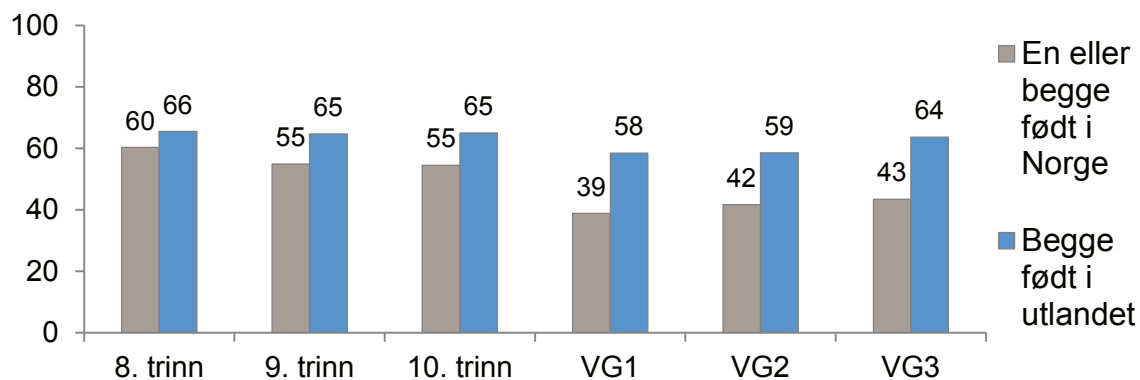
Oslo versus Norge

Kjønn

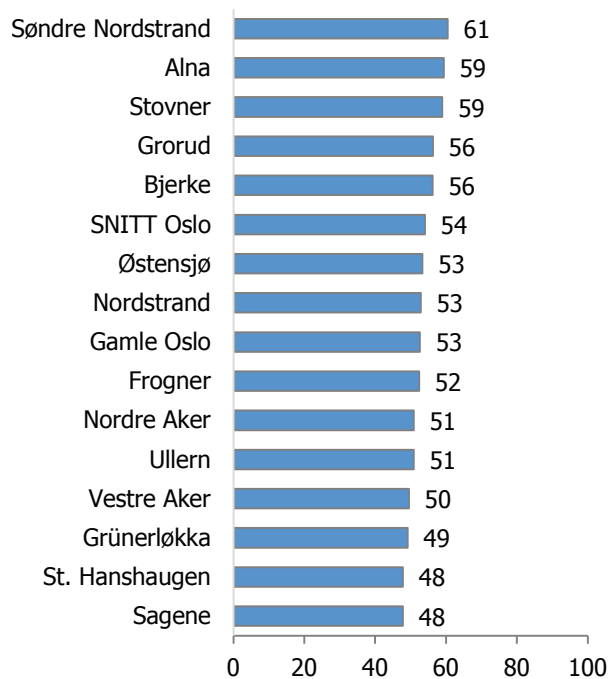

Foreldrenes fødeland

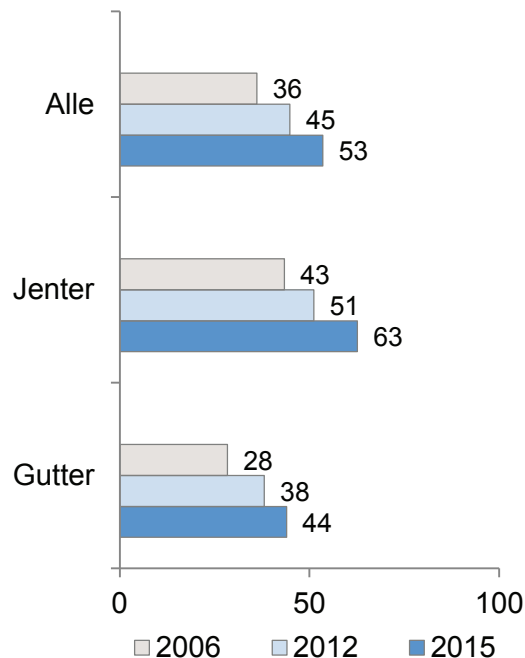

Andel som daglig bruker mer enn en time på lekser

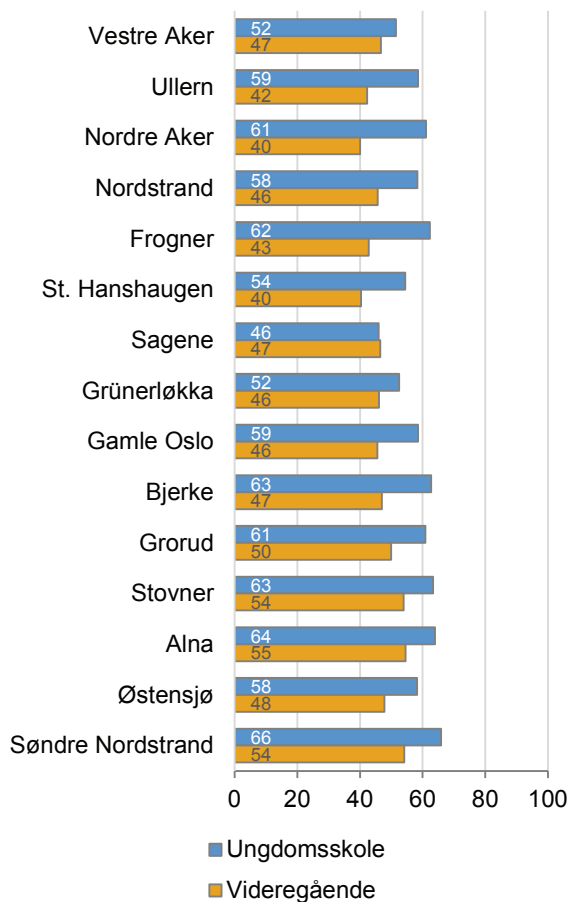
Bydel

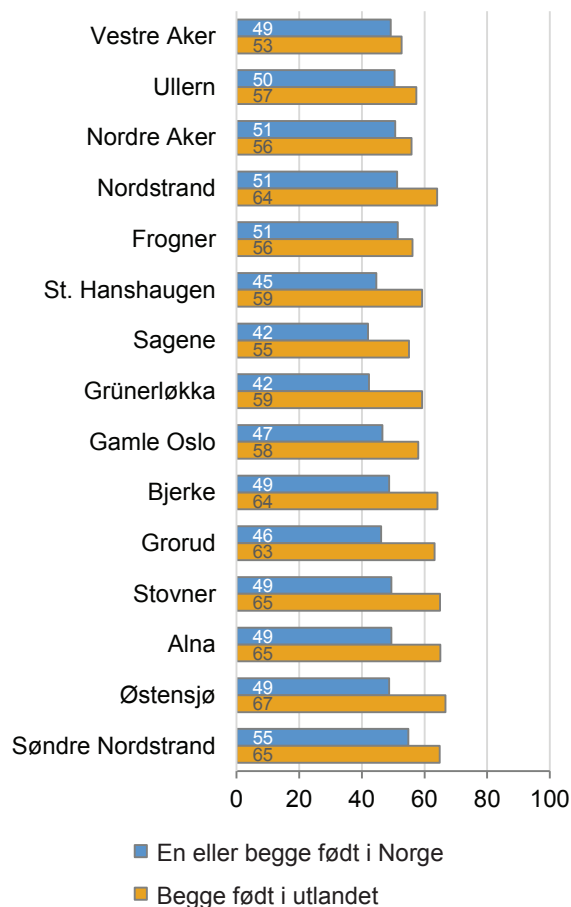
Oslo over tid

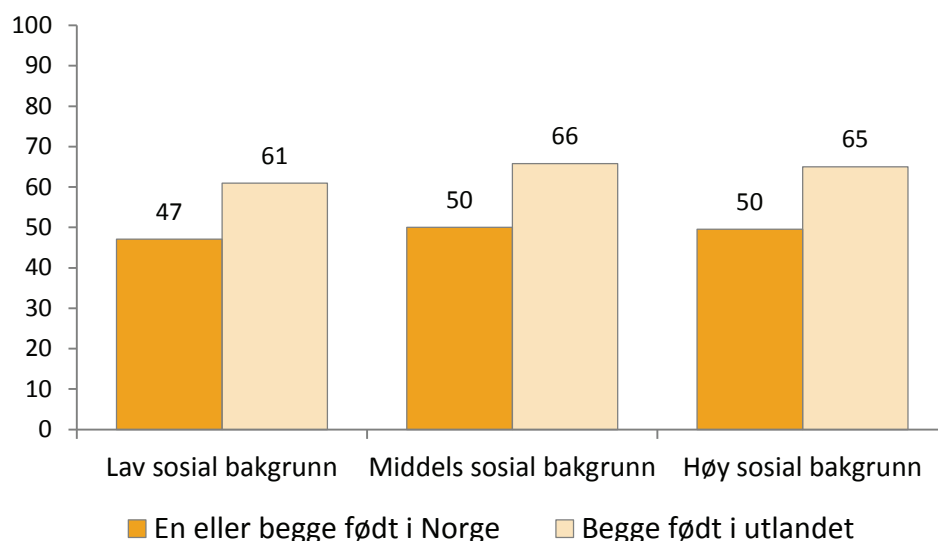
Bydel og skoletype

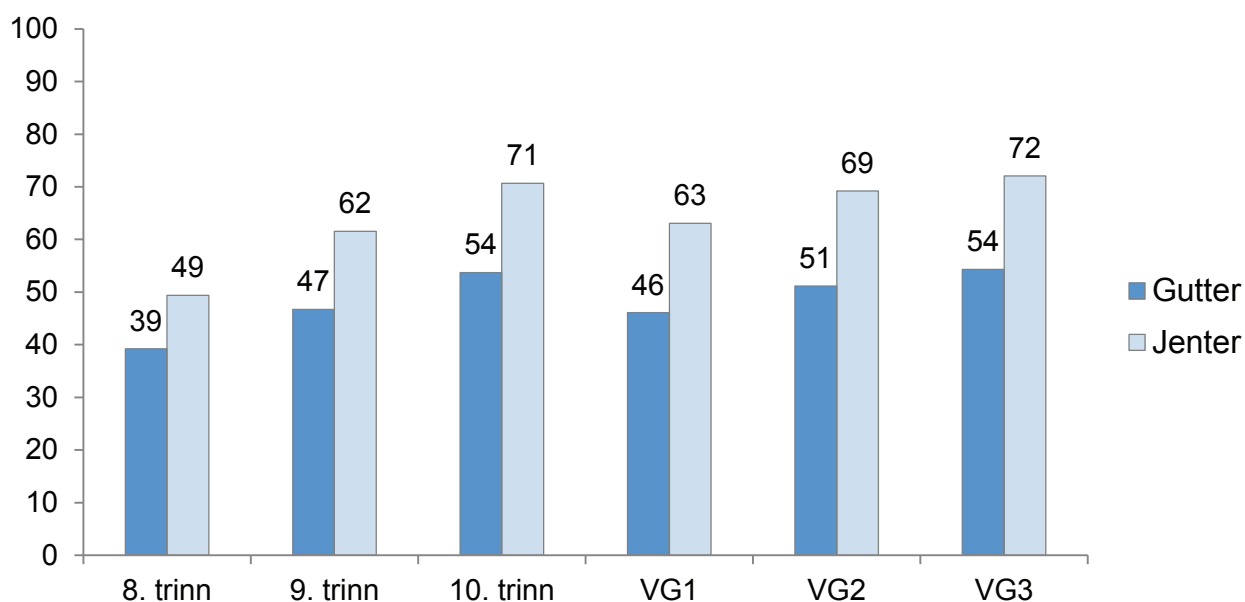
Bydel og foreldrenes fødeland

Andel som daglig bruker mer enn en time på lekser – etter foreldrenes fødeland og sosial bakgrunn

Hvor mange som ofte må bruke helgene til å gjøre skolearbeid – etter kjønn og klassetrinn

skulking

En av tre oslounngdommer har skulket skolen det siste året. Andelen som skulker øker tydelig med klassetrinn. 12 prosent har skulket minst en gang på 8. trinn, mens det gjelder 60 prosent på VG3.

Andelen som har skulket, er noe høyere i Oslo enn i landet for øvrig, men forskjellene er ikke store. På de fleste klassetrinn er det litt flere jenter og elever med norsk bakgrunn som har skulket siste år.

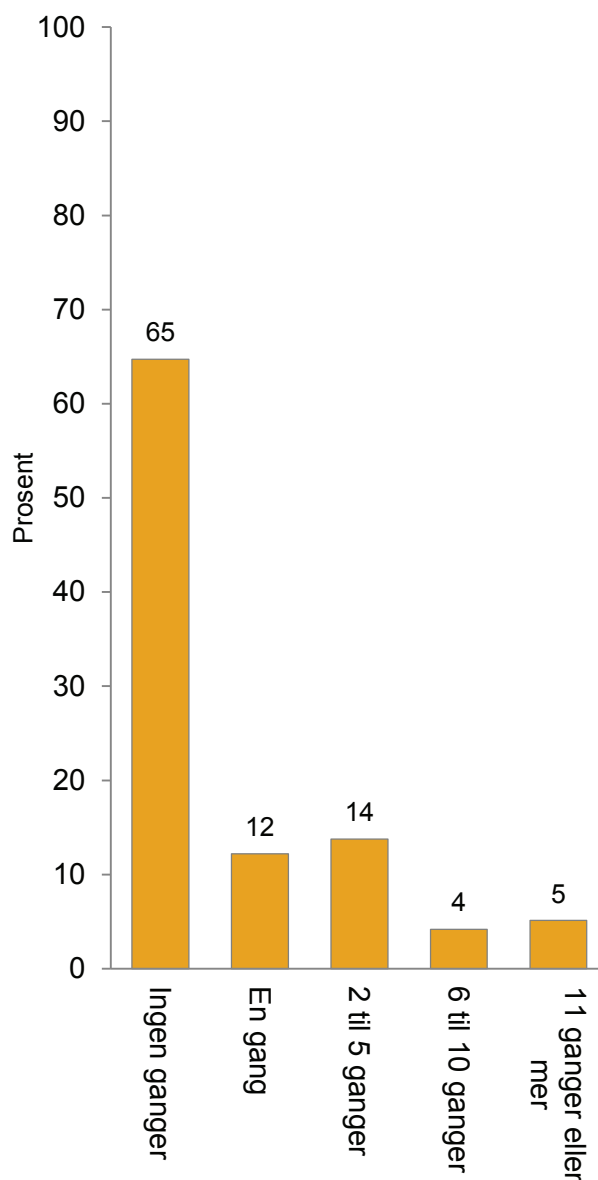
Det er klare forskjeller i skulking mellom bydelene. De høyeste tallene ser vi i de sentrumsnære bydelene. Dette mønsteret er tydeligst på videregående skole.

De med lav sosial bakgrunn skulker oftere enn de med middels og høy sosial bakgrunn. Dette gjelder både de med og uten innvandrerbakgrunn.

Andelen som har skulket, har ikke endret seg nevneverdig siden 2012.

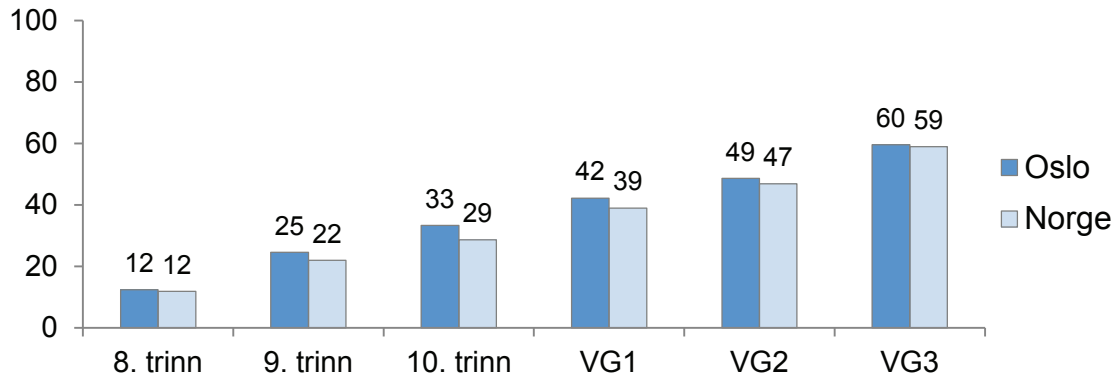
Når det gjelder andre skoleproblemer, oppgir en av seks å ha hatt en voldsom krangel med en lærer siste året. Om lag 13 prosent har opplevd at skolen har kontaktet foreldrene på grunn av noe galt de har gjort. Det er rundt 5–6 prosent som har opplevd dette gjentatte ganger.

Har du i løpet av det siste året skulket skolen?

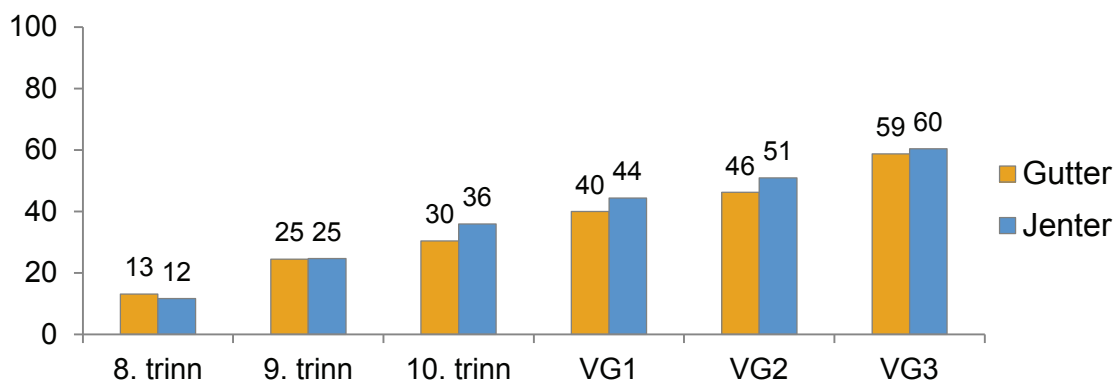

Andel som har skulket skolen siste år

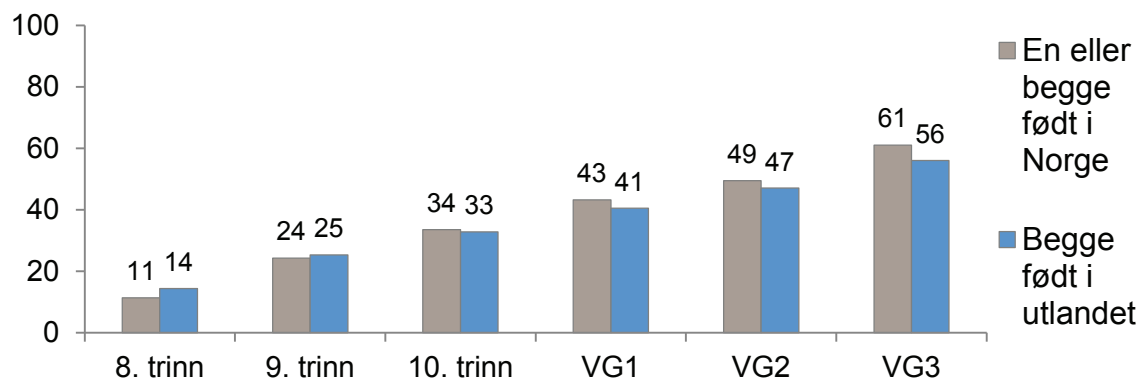
Oslo versus Norge

Kjønn

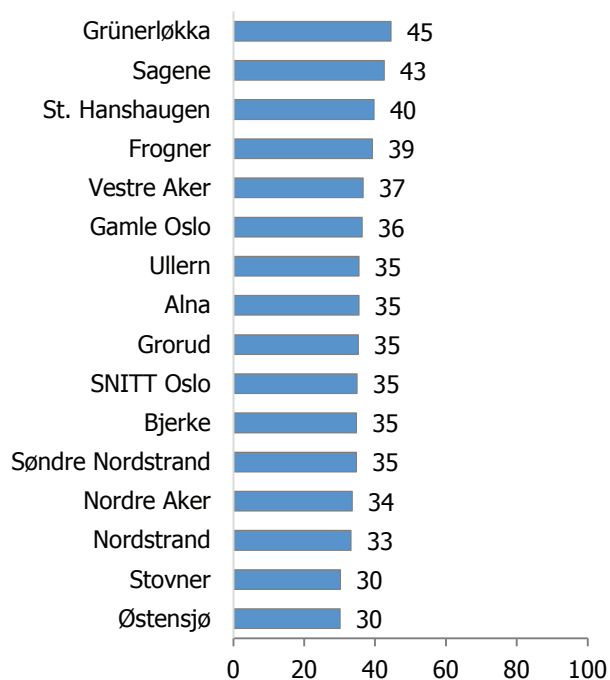

Foreldrenes fødeland

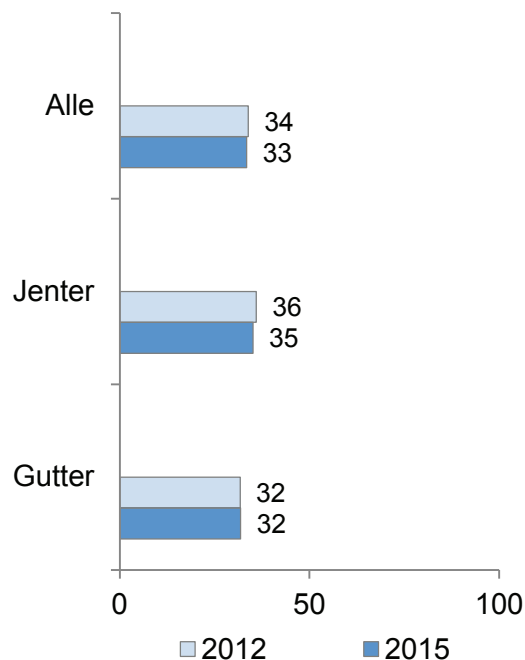

Andel som har skulket skolen siste år

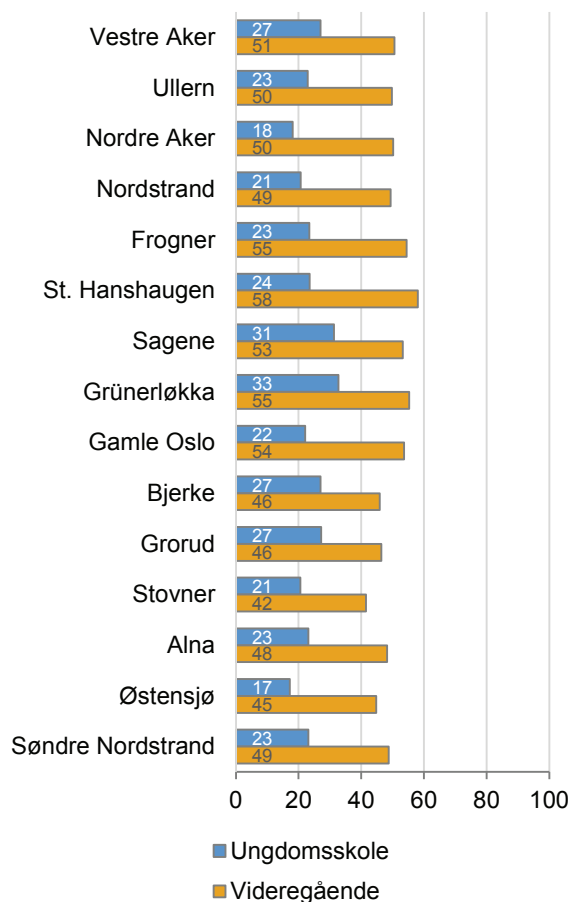
Bydel

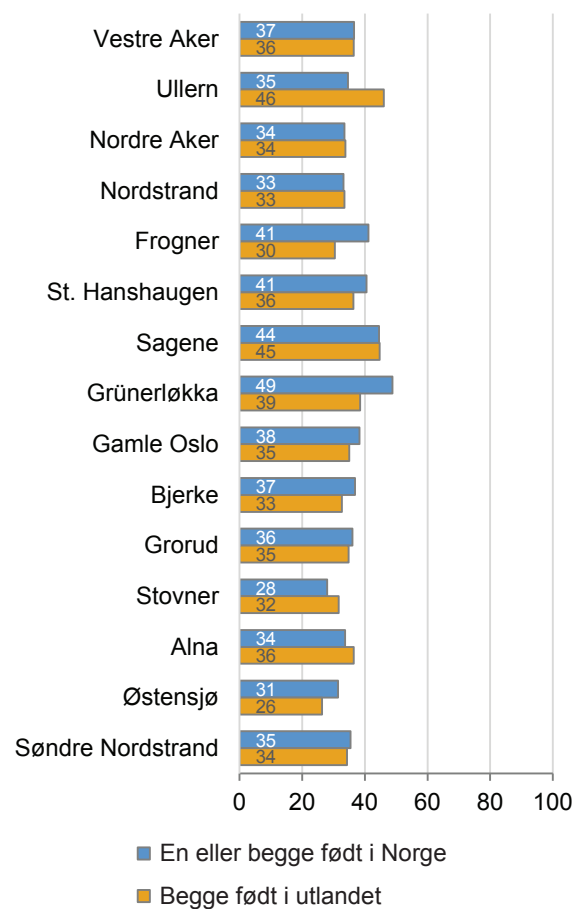
Oslo over tid

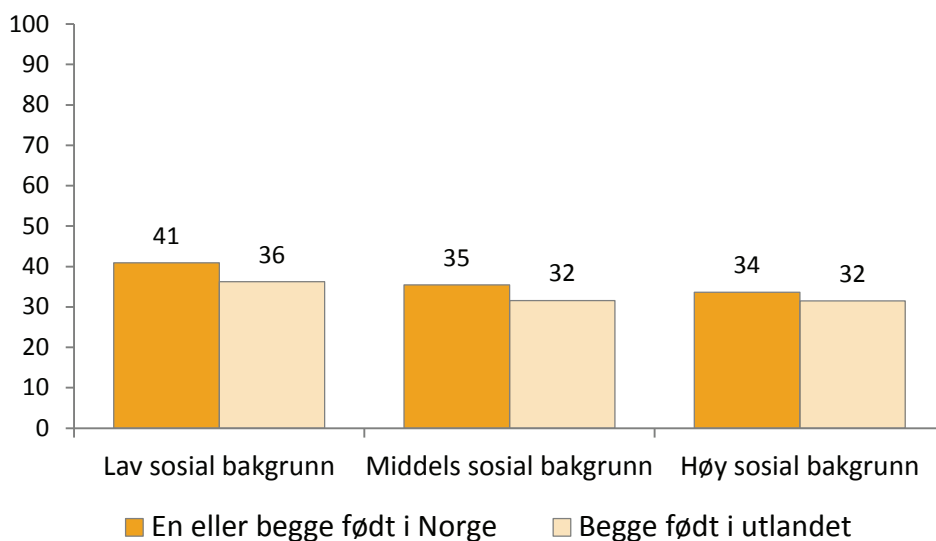
Bydel og skoletype

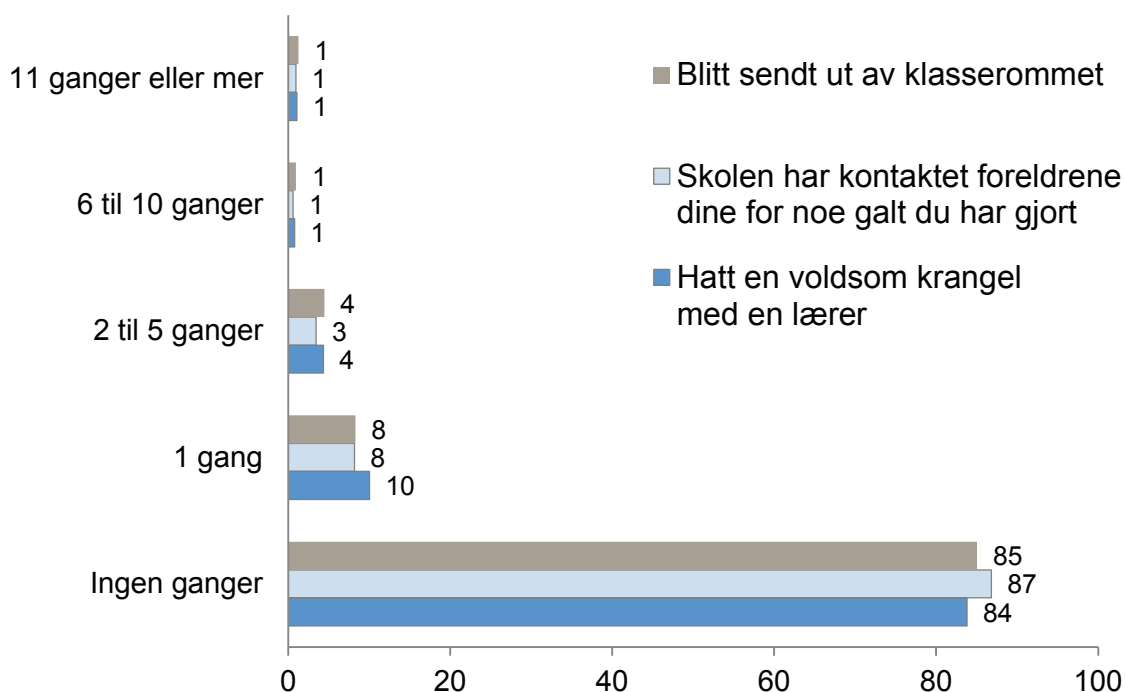
Bydel og foreldrenes fødeland

Andel som har skulket skolen siste år – etter foreldrenes fødeland og sosial bakgrunn

Har du opplevd dette det siste året?

utdanningsplaner

De fleste osloundommer tror de vil ta utdanning på universitet eller høyskole. En av fem vet ikke om de vil ta høyere utdanning, mens fire prosent ikke tror de vil gjøre det.

Sammenlignet med landet for øvrig er det klart flere osloundommer som har planer om høyere utdanning. Forskjellen er størst på VG1, der 78 prosent i Oslo tror de vil ta høyere utdanning, mens det gjelder 59 prosent i resten av landet.

Planer om høyere utdanning henger klart sammen med sosial bakgrunn. Klart flest av de unge med høy sosial bakgrunn planlegger høyere utdanning. Sosial bakgrunn gir noe større utslag blant de med norsk bakgrunn enn blant de med innvandrerbakgrunn.

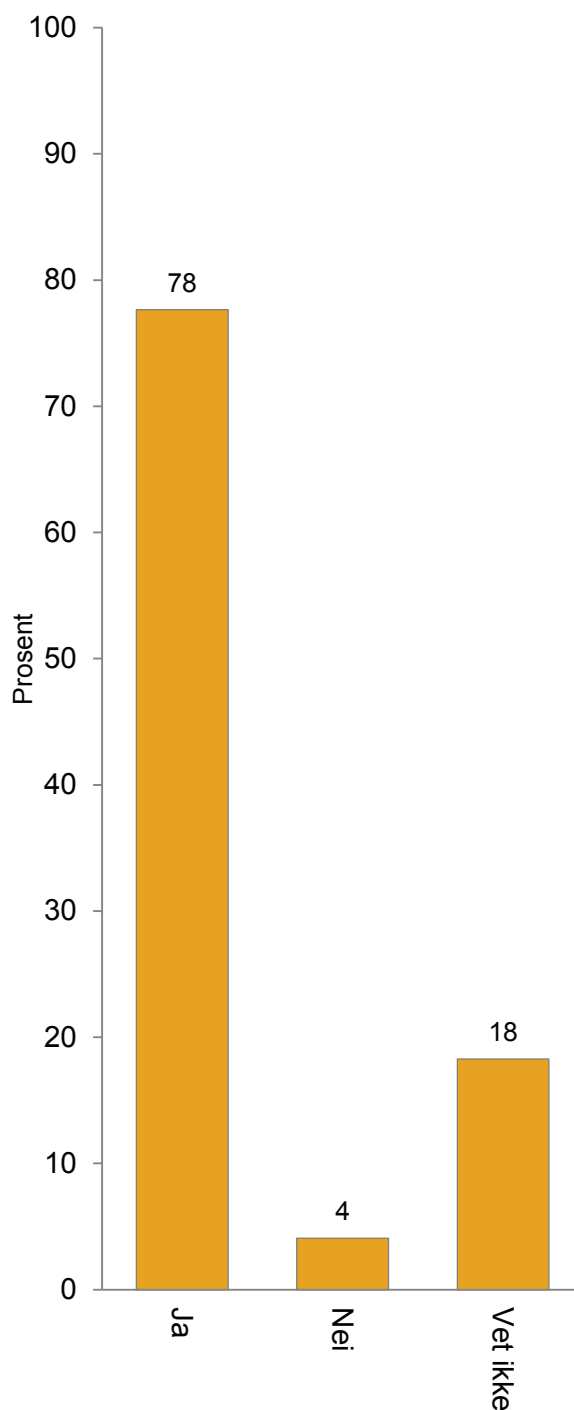
Det er flere utdanningsmotiverte i de vestlige bydelene enn i de sentrumsnære og østlige bydelene. Selv om det for byen som helhet ikke er noen markerte forskjeller etter innvandrerbakgrunn, er det likevel noen slike forskjeller i noen av de østlige bydelene, hvor flere av de med innvandrerbakgrunn vil ta høyere utdanning.

Flere jenter enn gutter vil ta høyere utdanning. Dette gjelder på alle klassetrinn.

Andelen som tror de vil ta høyere utdanning, er uendret siden forrige Ung i Oslo-undersøkelse.

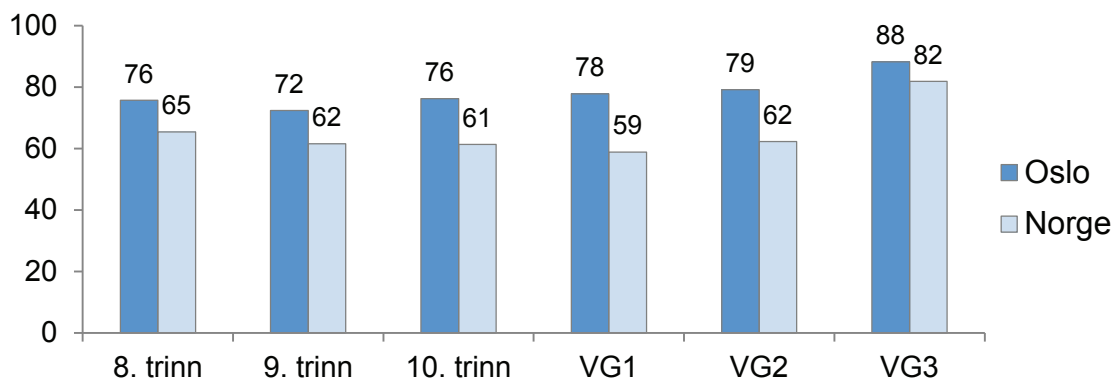
Når det gjelder andre framtidspåner, så tror de fleste at de vil komme til å eie egen bolig. Tre av fire tror de vil få et godt og lykkelig liv. En av fire tror de vil ta fagbrev, mens 15 prosent tror kan komme til å bli arbeidsledige.

Tror du at du vil komme til å ta utdanning på universitet eller høyskole?

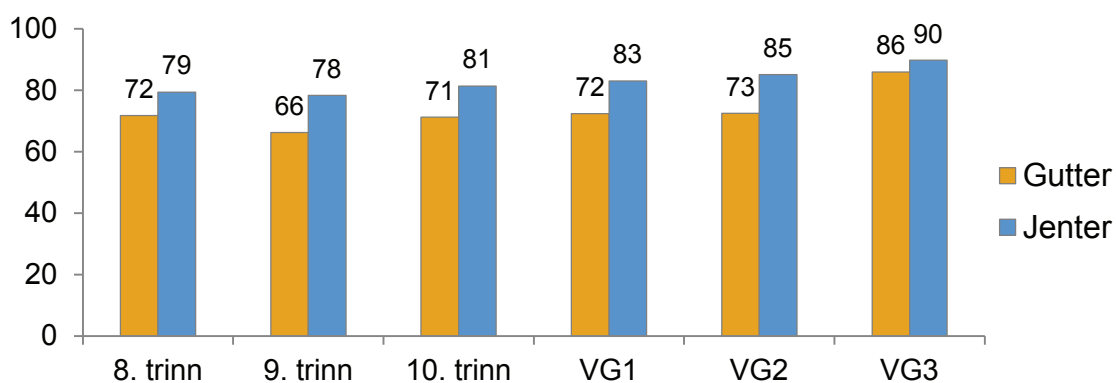

Andel som tror de vil ta høyere utdanning

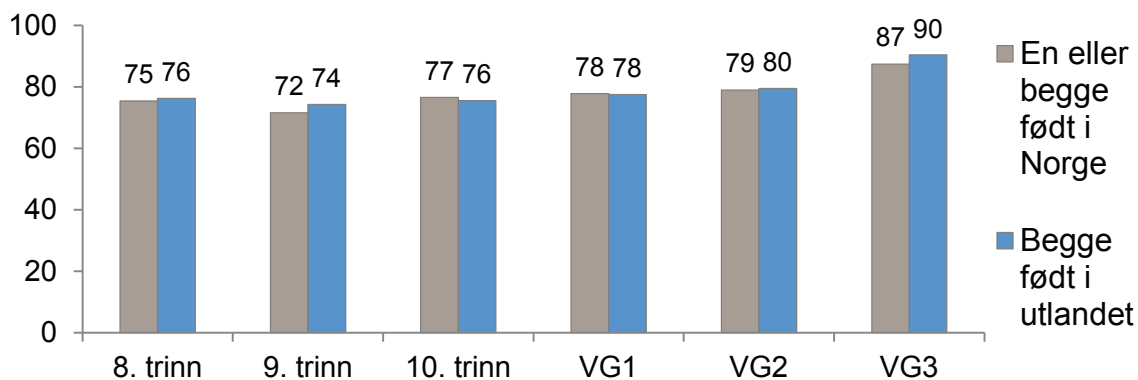
Oslo versus Norge

Kjønn

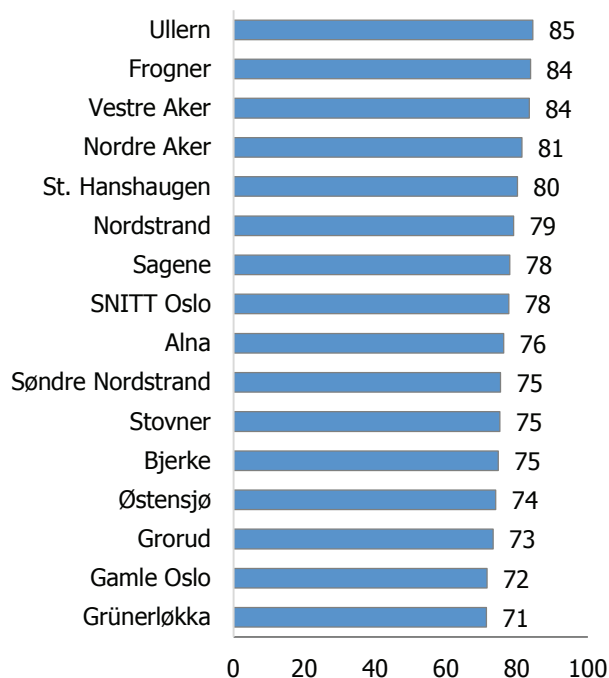

Foreldrenes fødeland

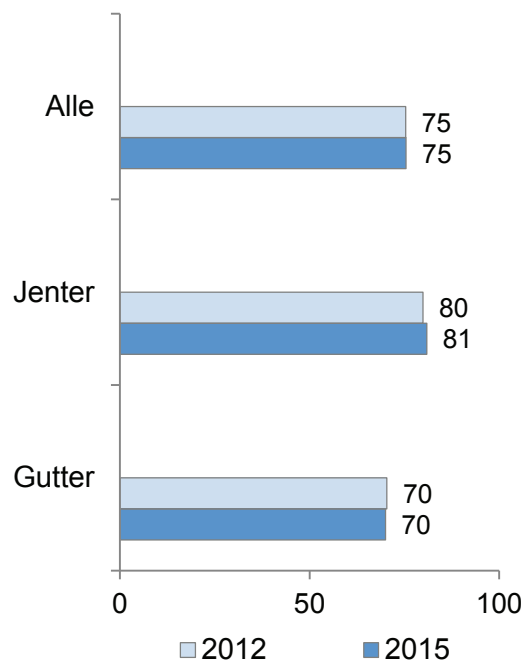

Andel som tror de vil ta høyere utdanning

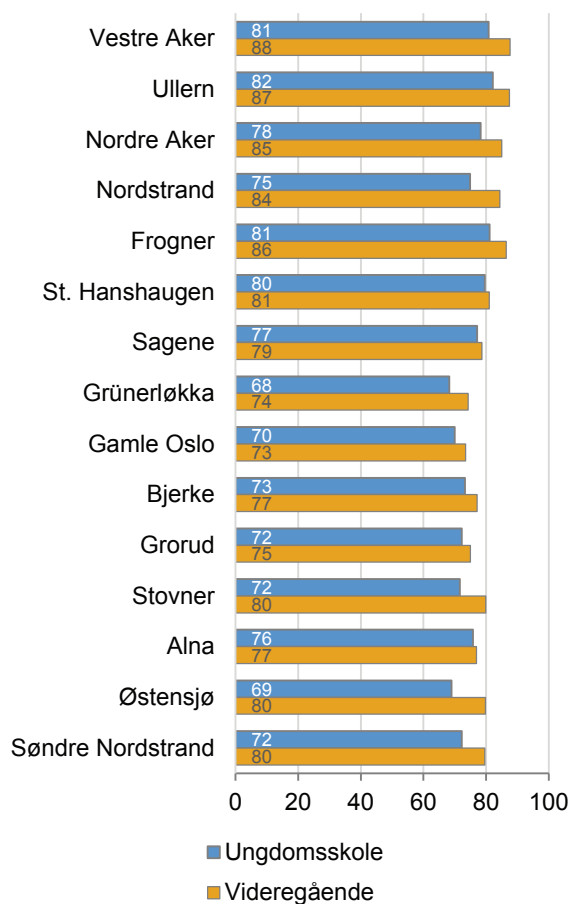
Bydel

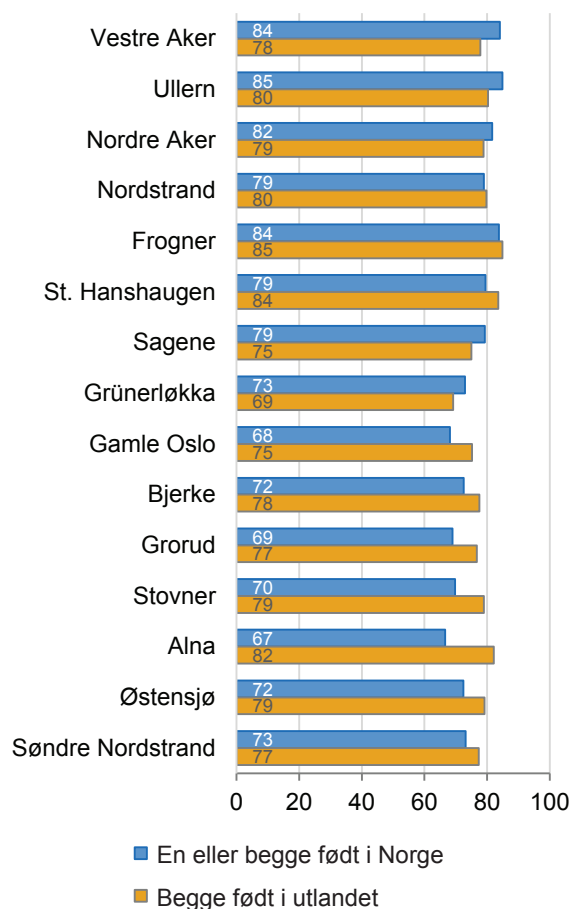
Oslo over tid

Bydel og skoletype

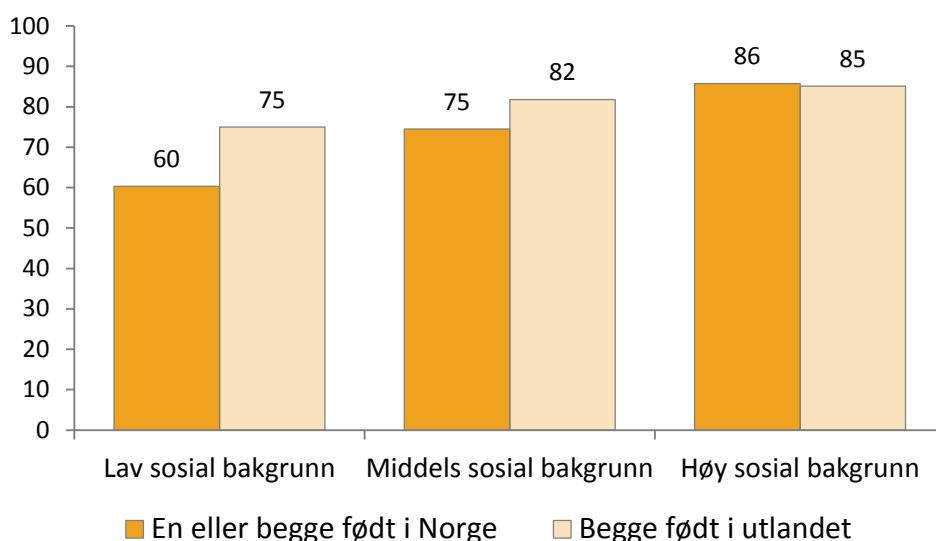

Bydel og foreldrenes fødeland

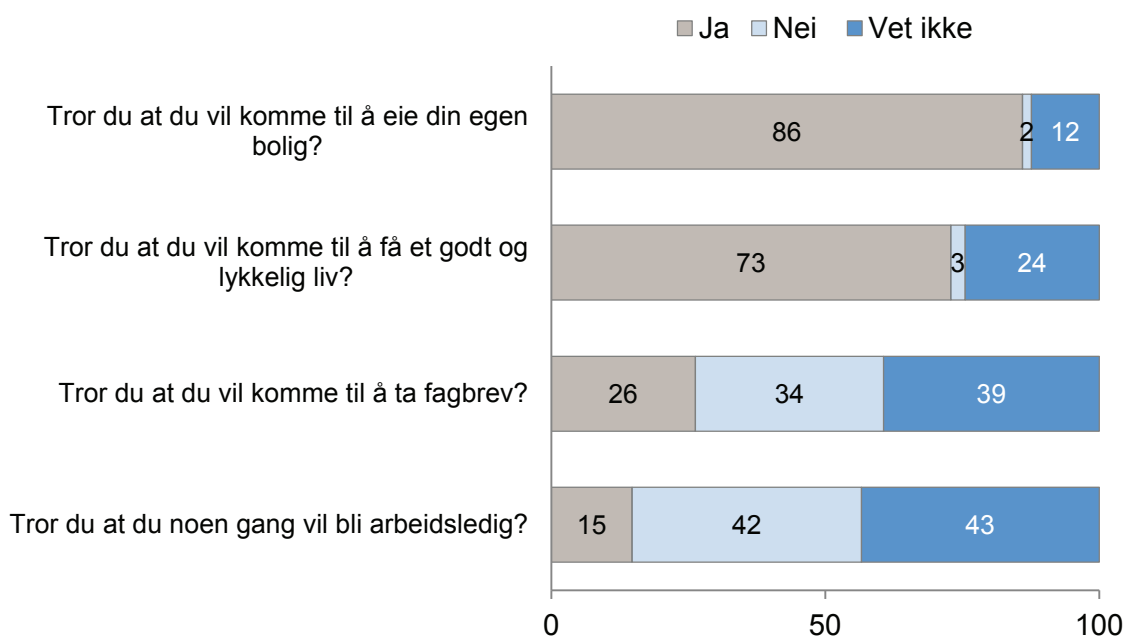

utdanningsplaner

Andel som tror de vil ta høyere utdanning – etter foreldrenes fødeland og sosial bakgrunn

Hvordan tror du din framtid vil bli? Tror du at du...

Fritidsaktiviteter

Organisert
fritid

Hjemme

Ute med
venner

Mediebruk

Ung i Oslo

organisert fritid

Den vanligste organiserte fritidsaktiviteten blant ungdom i Oslo er å være med i idrettslag. Hver tredje ungdom har deltatt i idrettslagsaktiviteter fem ganger eller oftere den siste måneden. En av fire har deltatt i en religiøs forening. 22 prosent har vært på fritidsklubb eller ungdomshus. Ut over i ungdomstiden er det færre som deltar i organiserte fritidsaktiviteter.

På alle klassetrinn er andelen unge som deltar i slike aktiviteter, høyere i Oslo enn ellers i landet. I Oslo har deltakelsen økt noe fra 2012 til 2015.

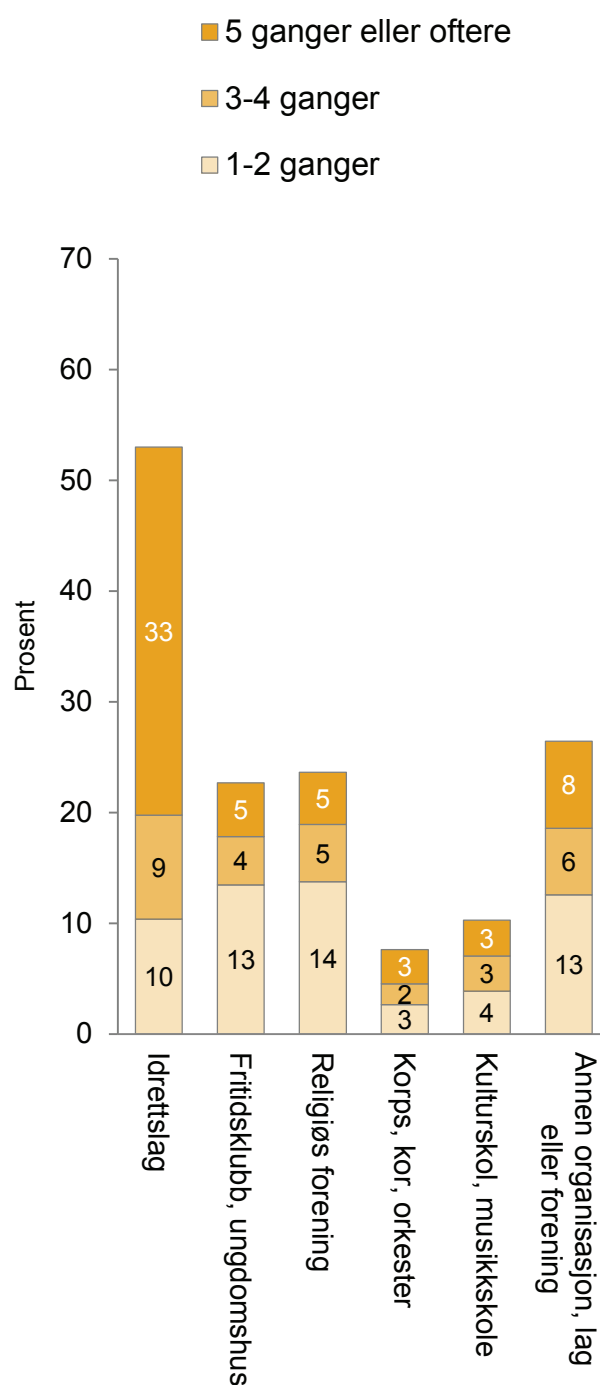
Unge i vest deltar i størst grad i organiserte fritidsaktiviteter. Deltakelsen er lavest i enkelte av de sentrumsnære og østlige bydelene.

Andelen som deltar varierer klart med sosial bakgrunn, der de med lav sosial bakgrunn deltar i minst grad. Ettersom høy sosial bakgrunn er vanligere i vest enn i øst og i sentrum, bidrar dette til bydelsforskjellene.

Innvandrerbakgrunn virker også inn på bydelsforskjellene siden slik bakgrunn er vanligere i østlige bydeler. Blant de yngste deltar klart færre med innvandrerbakgrunn enn de med norsk bakgrunn.

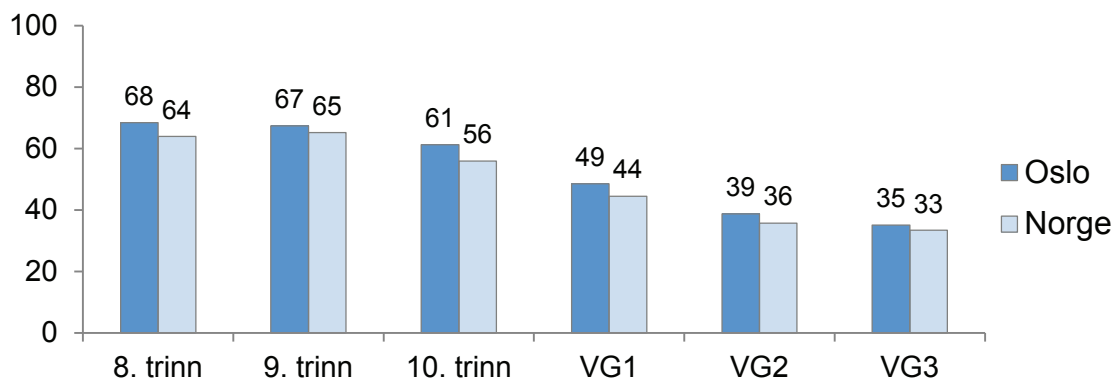
Gutter driver mer med organiserte fritidsaktiviteter enn jenter, og kjønnsforskjellen er nokså lik på tvers av klassetrinnene.

Hvor mange ganger siste måned har du vært med på aktiviteter, møter eller øvelser i følgende organisasjoner, klubber eller lag?

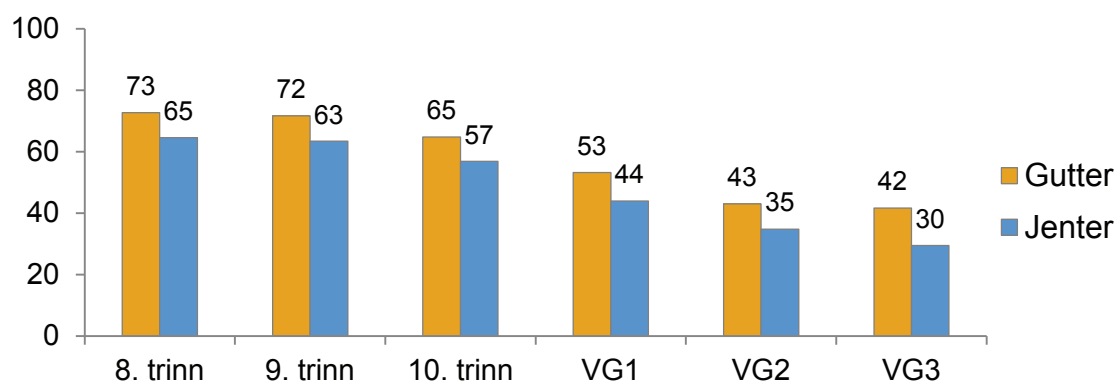

Andel som er aktiv i fritidsorganisasjon

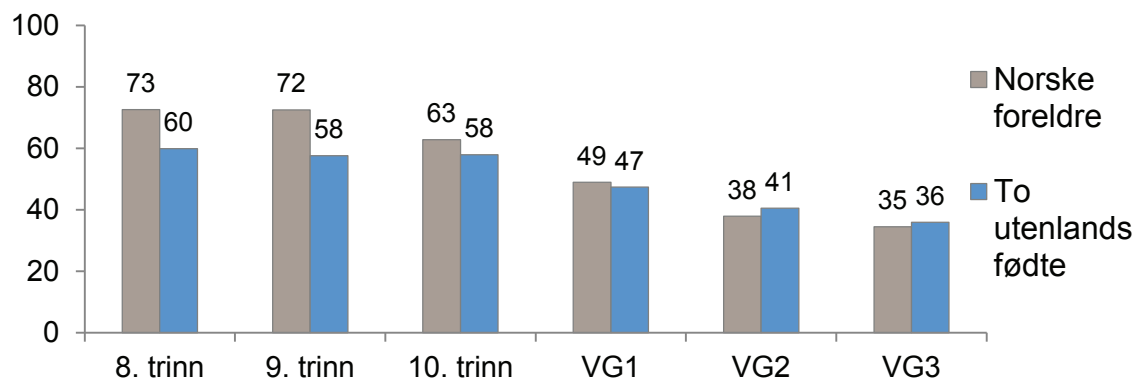
Oslo versus Norge

Kjønn

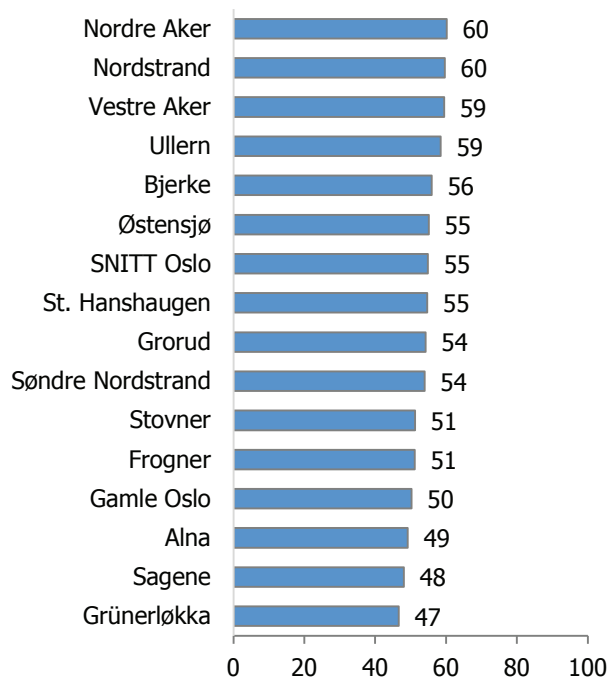

Foreldrenes fødeland

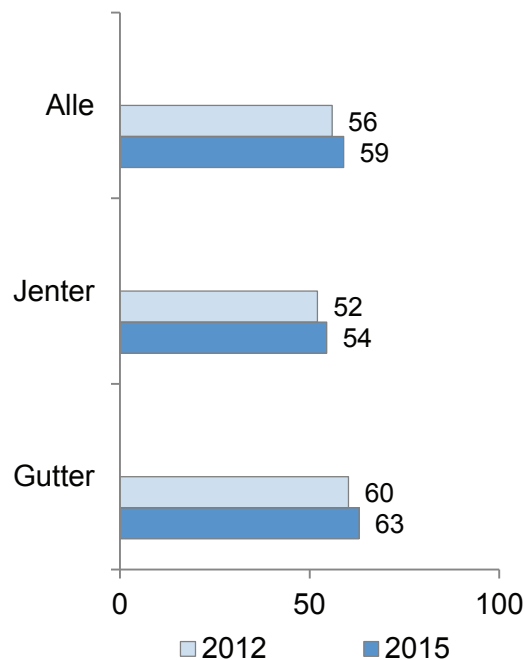

Andel som er aktiv i fritidsorganisasjon

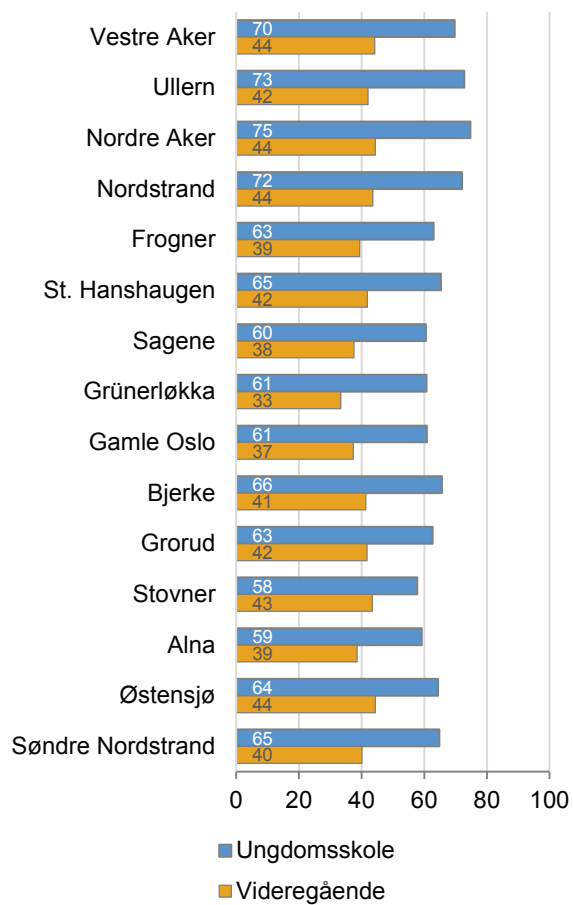
Bydel

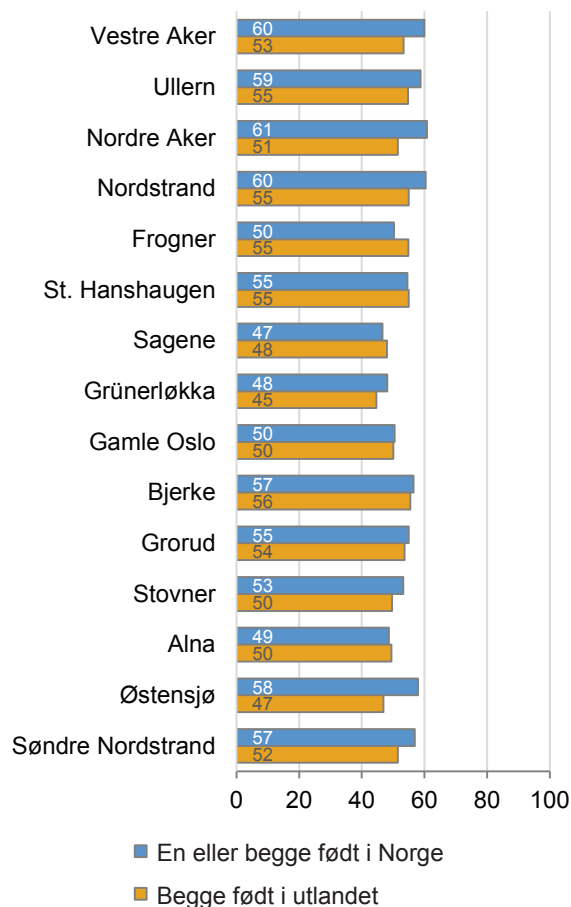
Oslo over tid

Bydel og skoletype

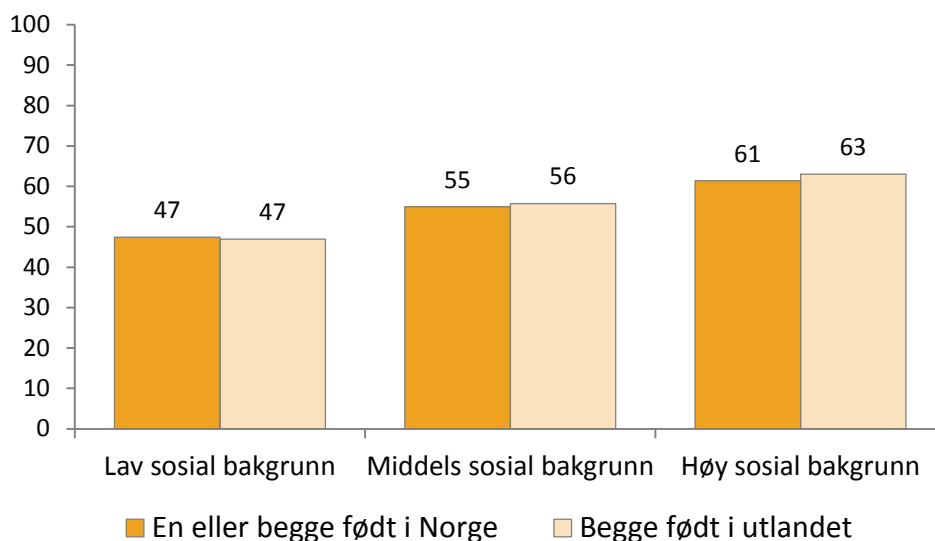

Bydel og foreldrenes fødeland

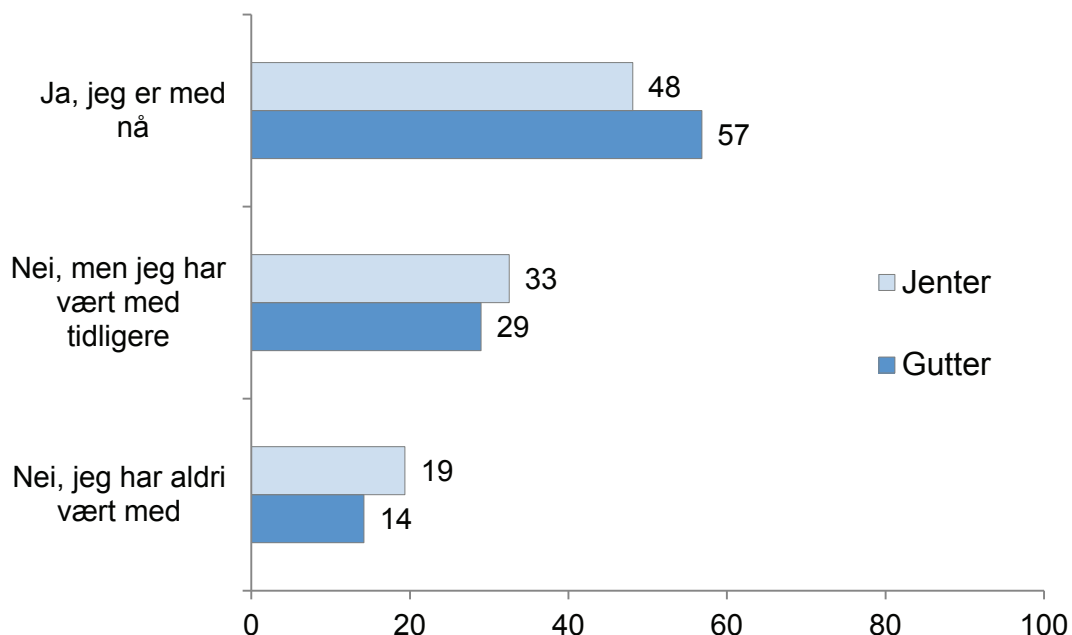

organisert fritid

Andel som er aktiv i fritidsorganisasjon – etter foreldrenes fødeland og sosial bakgrunn

Er du, eller har du tidligere vært med i noen organisasjoner, klubber eller lag – etter at du fylte 10 år?

hjemme

Ungdom i Oslo bruker mye tid hjemme. 72 prosent har vært hjemme hele kvelden minst to ganger siste uke. Andelen som tilbringer mye tid hjemme (to kvelder eller mer), har økt jevnt og trutt siden 1996. Fra 2012 har andelen økt med rundt fire prosent.

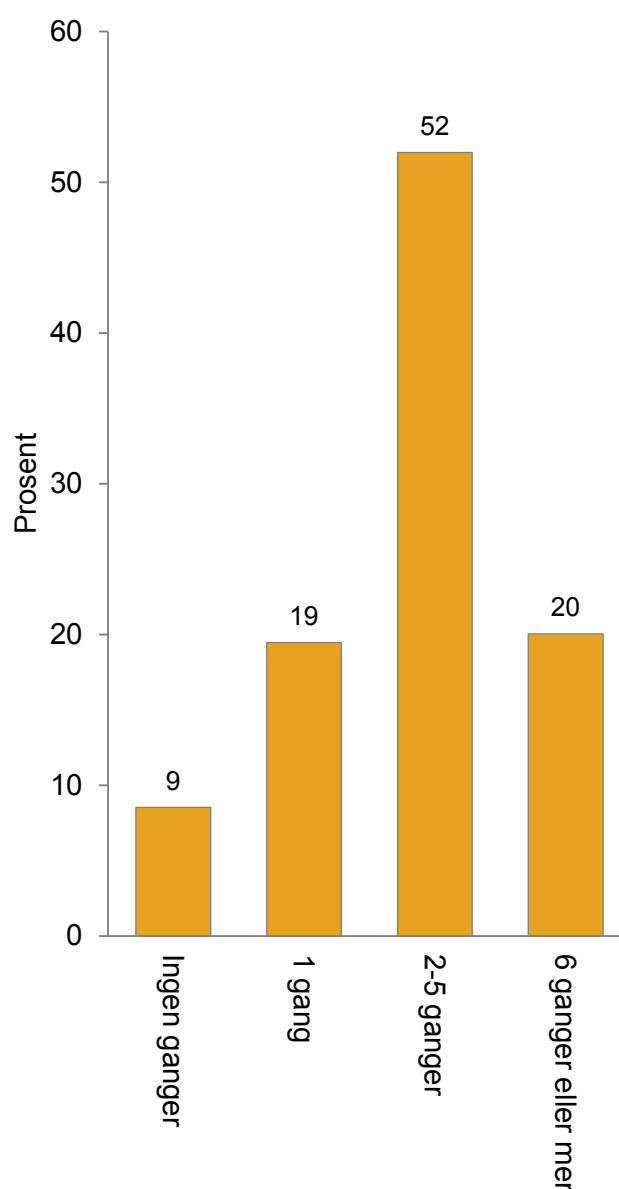
Oslo-ungdom er i hovedsak like mye hjemme som ungdom i resten av landet, men i Oslo er det noen flere som er mye hjemme med økende alder.

Det er også forskjeller etter kjønn og innvandrerbakgrunn. Litt flere jenter er mye hjemme sammenlignet med guttene. En høyere andel av unge med norsk bakgrunn er mye hjemme, sammenlignet med unge med innvandrerbakgrunn. Dette gjelder på alle klassetrinn. Det er ikke store forskjeller i hjemmetid etter sosial bakgrunn, men sammenhengen varierer med innvandrerbakgrunn.

Hovedbildet er at ungdommene i de vestlige og sentrumsnære bydelene er mer hjemme enn hva de er i de østlige bydelene.

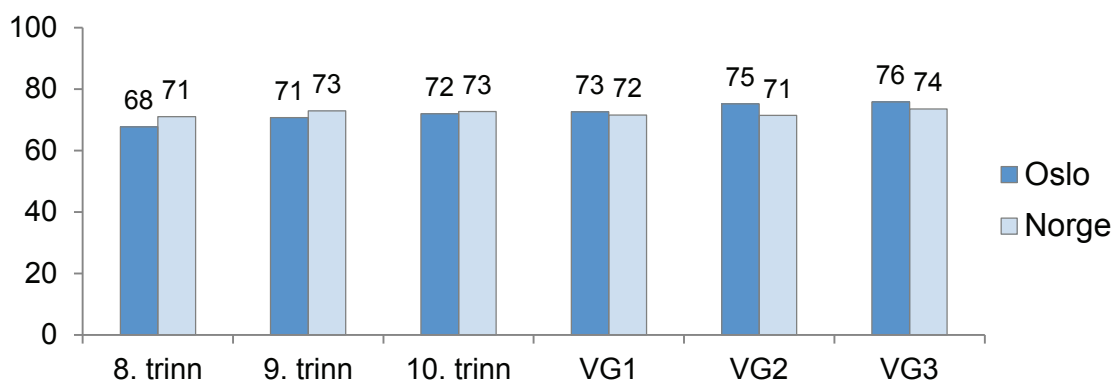
Når de blir spurt om sosiale aktiviteter i hjemmet den siste uken, sier 37 prosent at de har vært sosiale på nett eller mobil størstedelen av kvelden hele 6 ganger eller mer. Syv av ti har hatt venner hjemme hos seg. 58 prosent har vært sammen med venner hos dem. 38 prosent har spilt onlinespill med andre størstedelen av kvelden.

Tenk tilbake på siste uke. Hvor mange ganger har du vært hjemme hele kvelden?

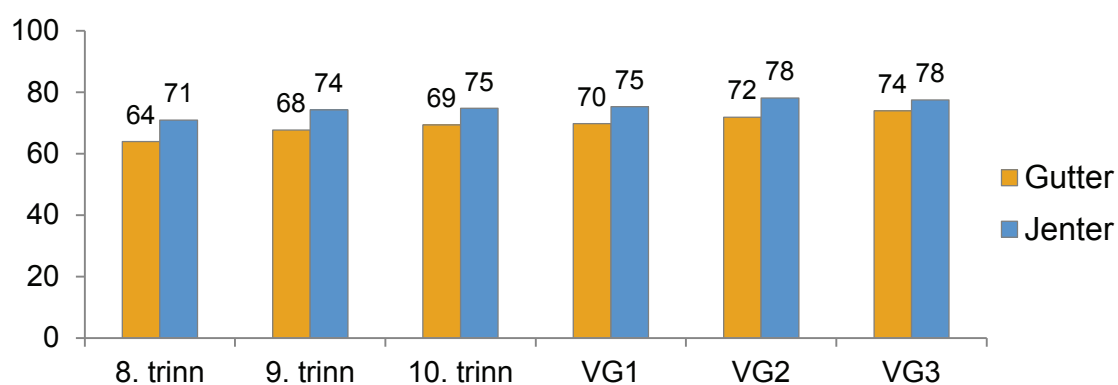

Andel som er mye hjemme om kvelden

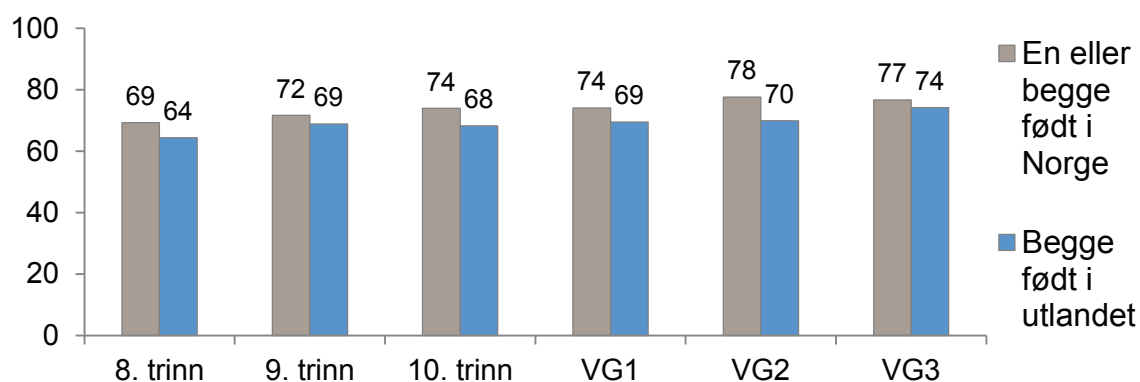
Oslo versus Norge

Kjønn

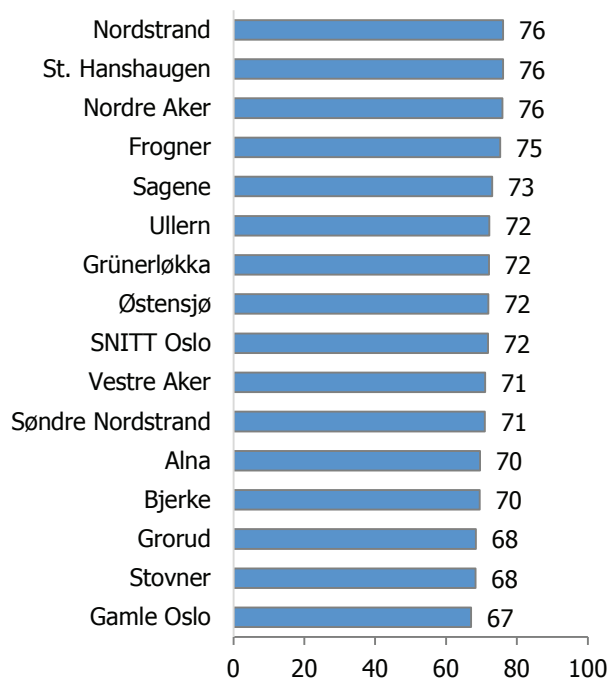

Foreldrenes fødeland

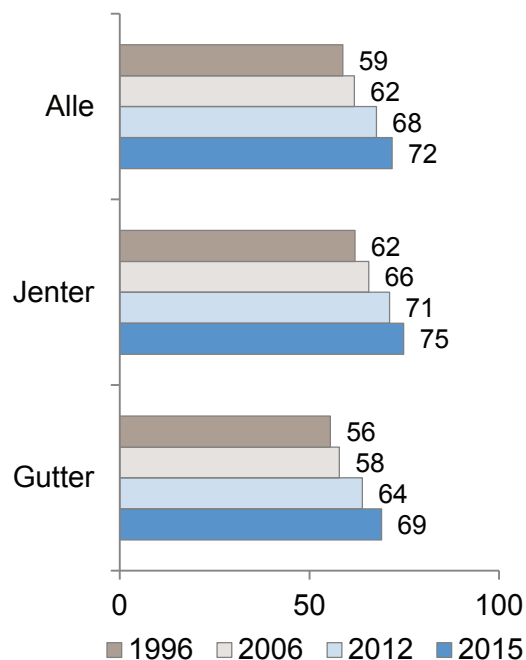

Andel som er mye hjemme om kvelden

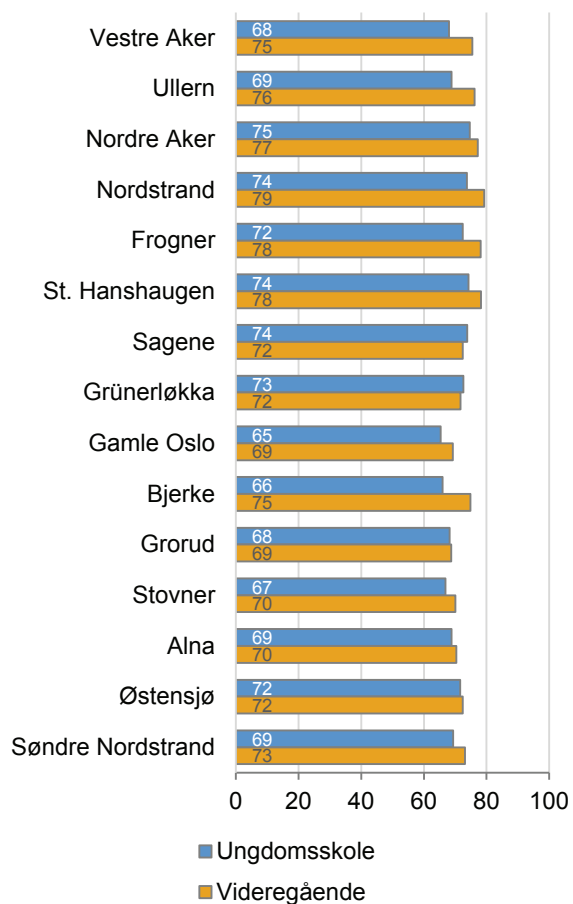
Bydel

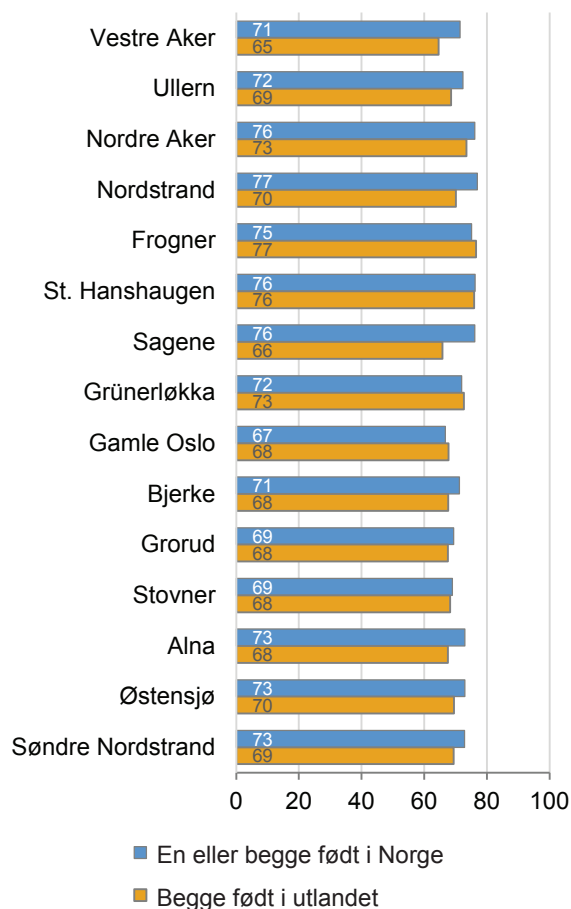
Oslo over tid

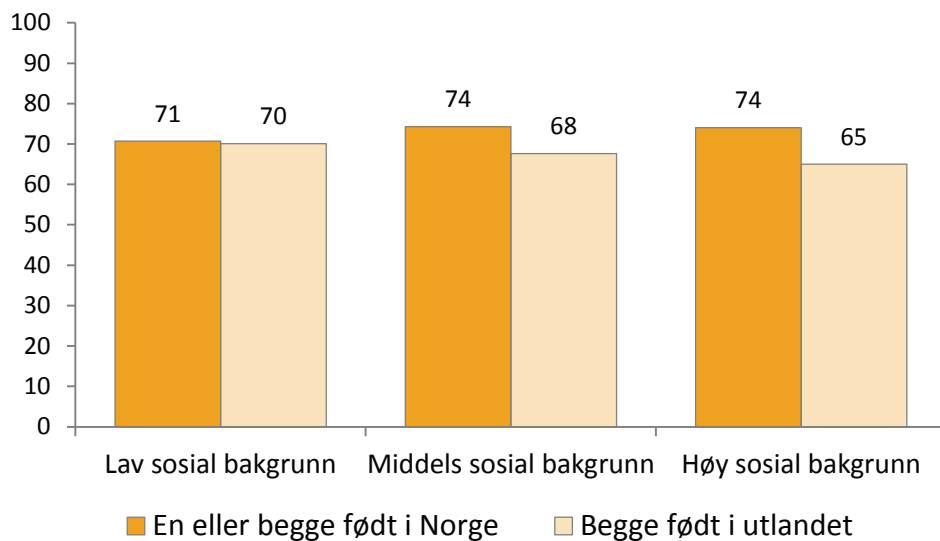
Bydel og skoletype

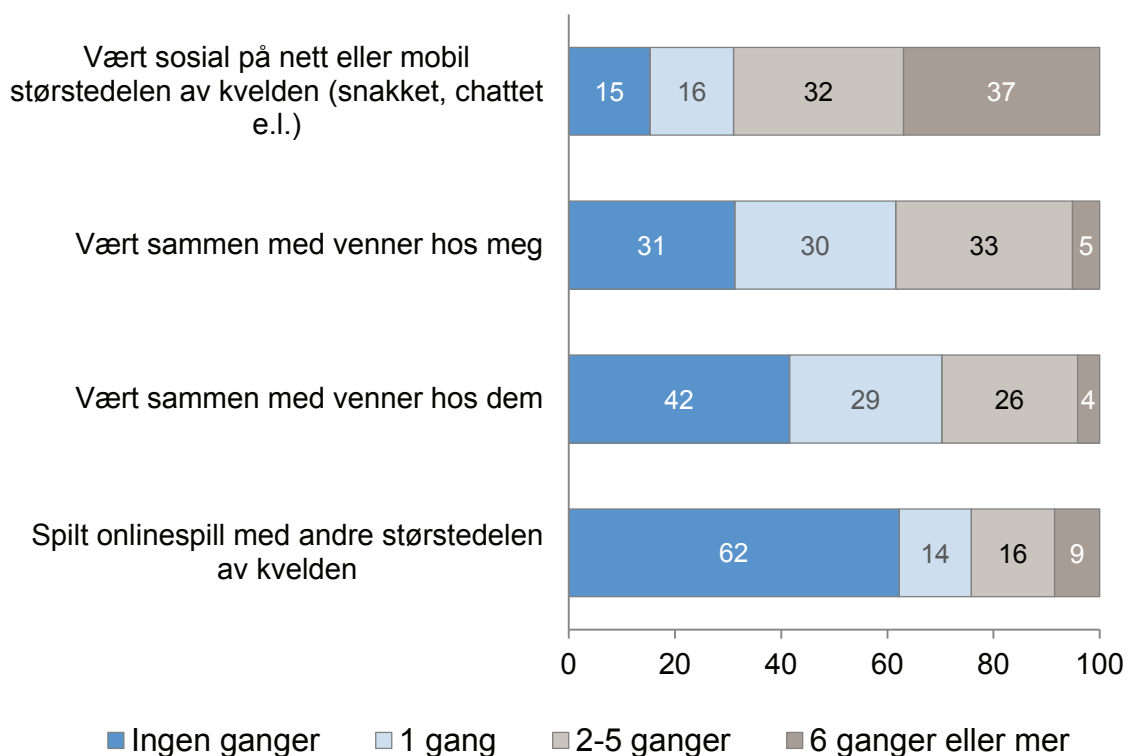
Bydel og foreldrenes fødeland

Andel som er mye hjemme om kvelden – etter foreldrenes fødeland og sosial bakgrunn

Tenk tilbake på siste uke. Hvor mange ganger har du...

ute med venner

Et flertall av ungdommen i Oslo har brukt størstedelen av kvelden ute med venner minst en gang den siste uken. Sammenlignet med unge i resten av landet bruker en lavere andel unge i Oslo mye tid (to kvelder eller mer) ute med venner.

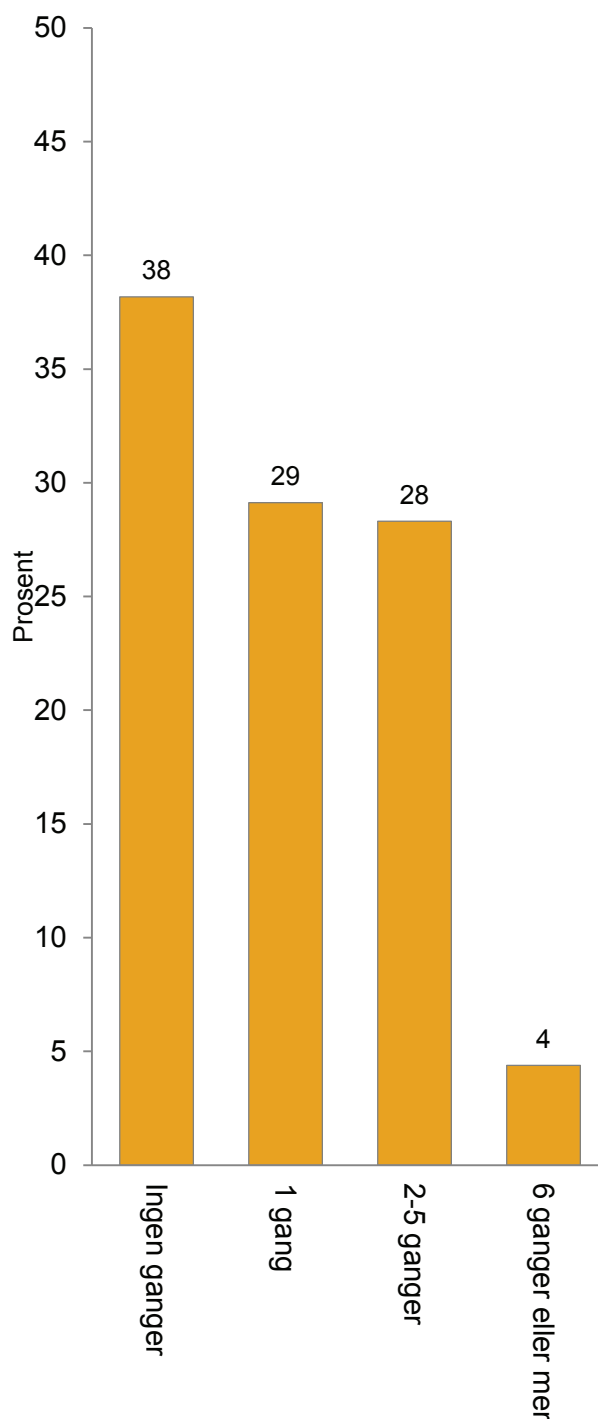
I Oslo har andelen som er mye ute med venner, sunket med om lag fem prosentpoeng siden 2012.

Det er ikke veldig klare forskjeller mellom ulike grupper ungdom i det å være mye ute med venner. De mest markerte forskjellene er mellom ulike aldersgrupper, der flere er mye ute med alderen. Det er litt færre jenter enn gutter som er mye ute med venner. Kjønnsforskjellene er størst de første årene på ungdomsskolen og de siste årene på videregående.

På ungdomsskolen er det ikke forskjeller etter foreldrenes fødeland når det gjelder å være mye ute med venner, men på videregående er de med norsk bakgrunn mer ute med venner enn de med innvandrerbakgrunn.

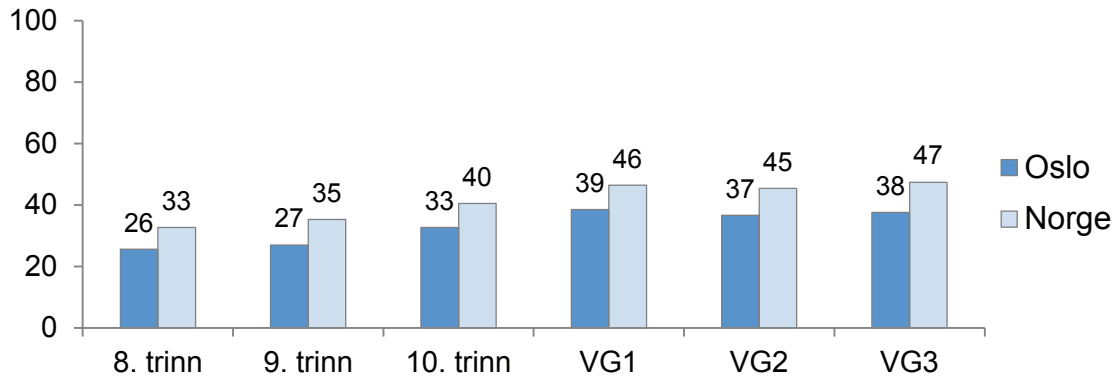
Andelen som har vært mye ute om kvelden varierer bare til en viss grad mellom bydelene, men vi kan likevel se en tendens til at de i sentrum og i vest er mer ute enn de i øst.

Tenk tilbake på siste uke. Hvor mange ganger har du brukt størstedelen av kvelden ute med venner?

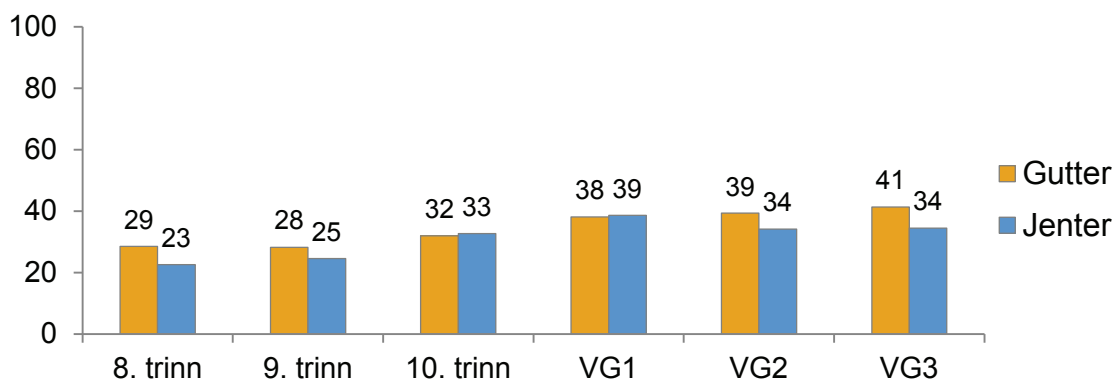

Andel som er mye ute om kvelden med venner

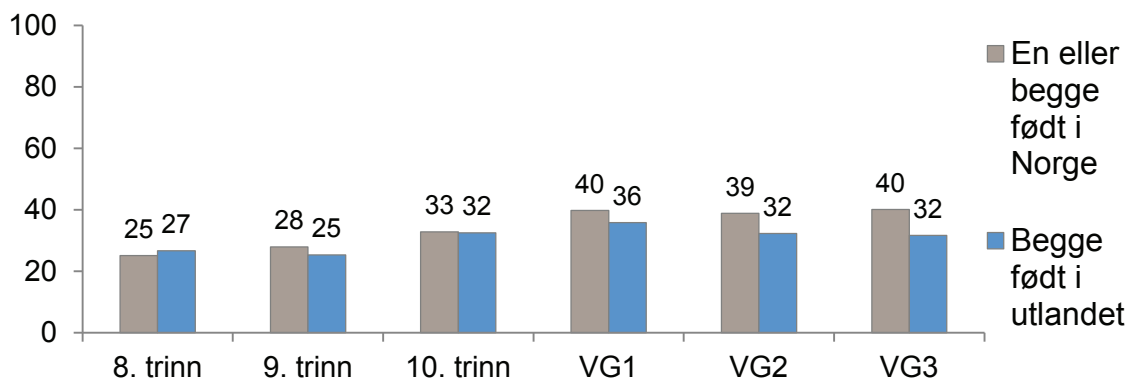
Oslo versus Norge

Kjønn

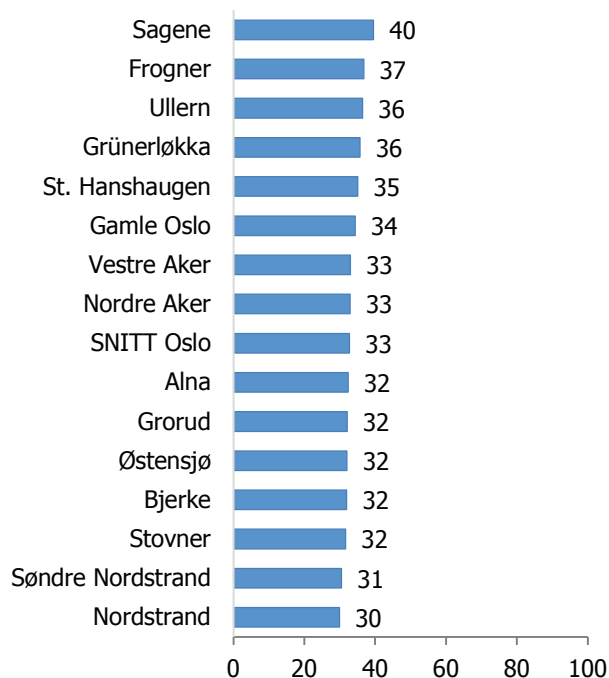

Foreldrenes fødeland

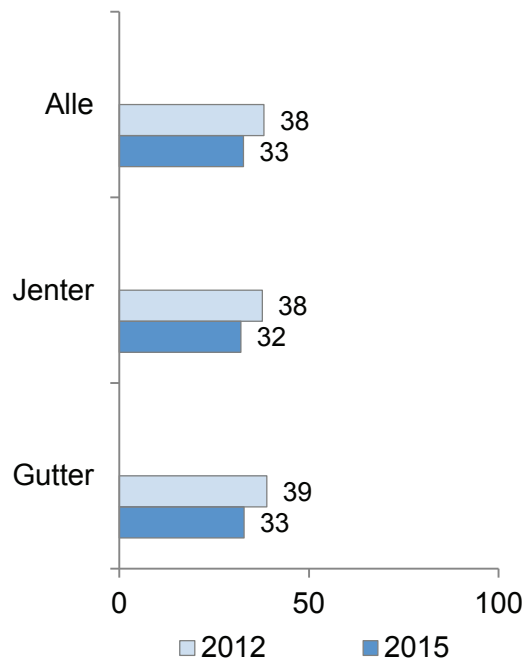

Andel som er mye ute om kvelden med venner

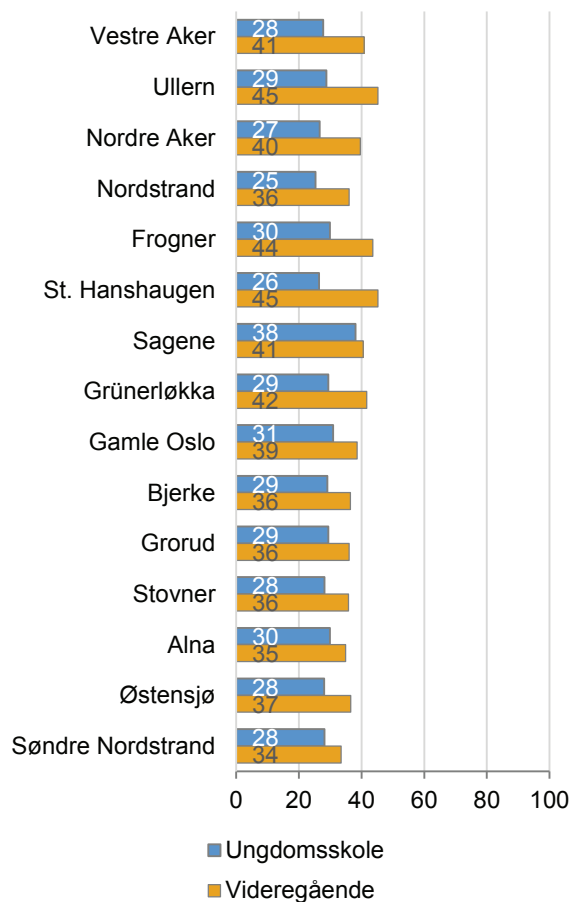
Bydel

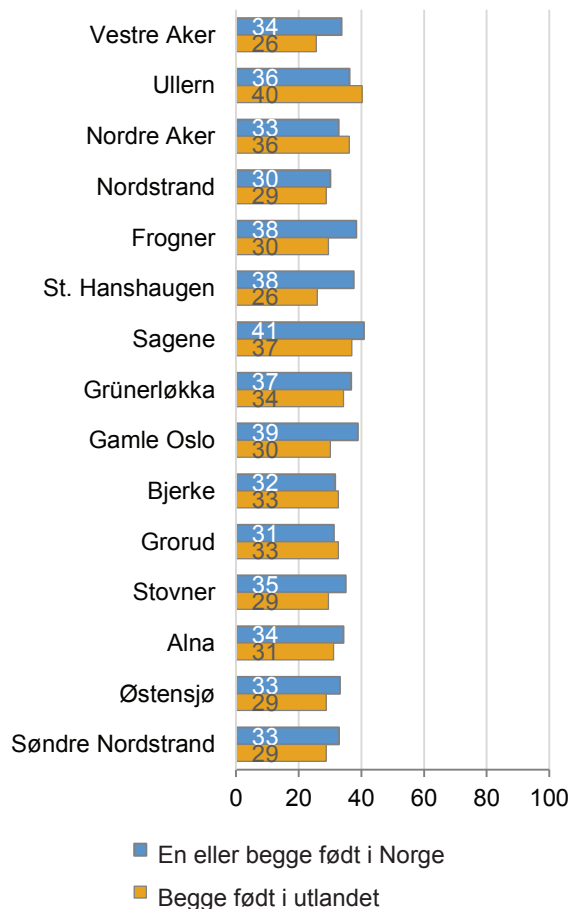
Oslo over tid

Bydel og skoletype

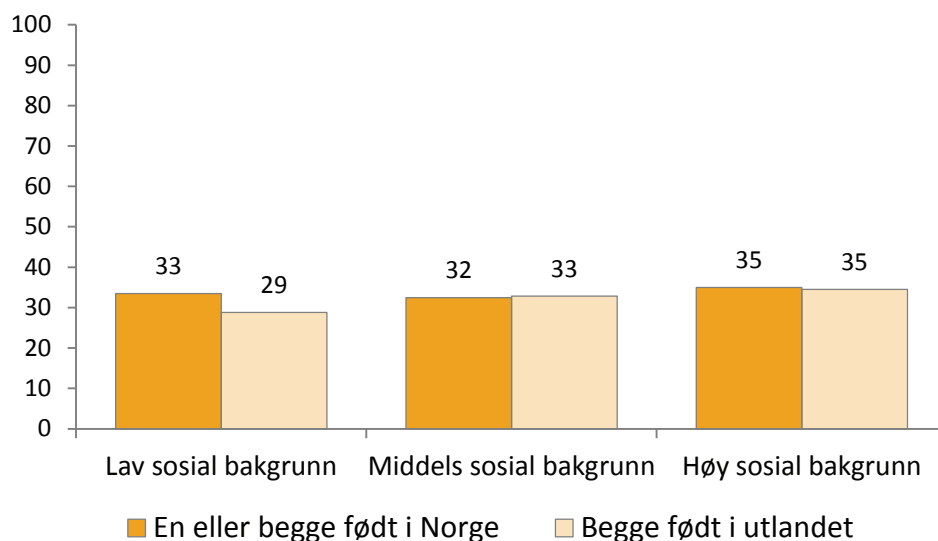

Bydel og foreldrenes fødeland

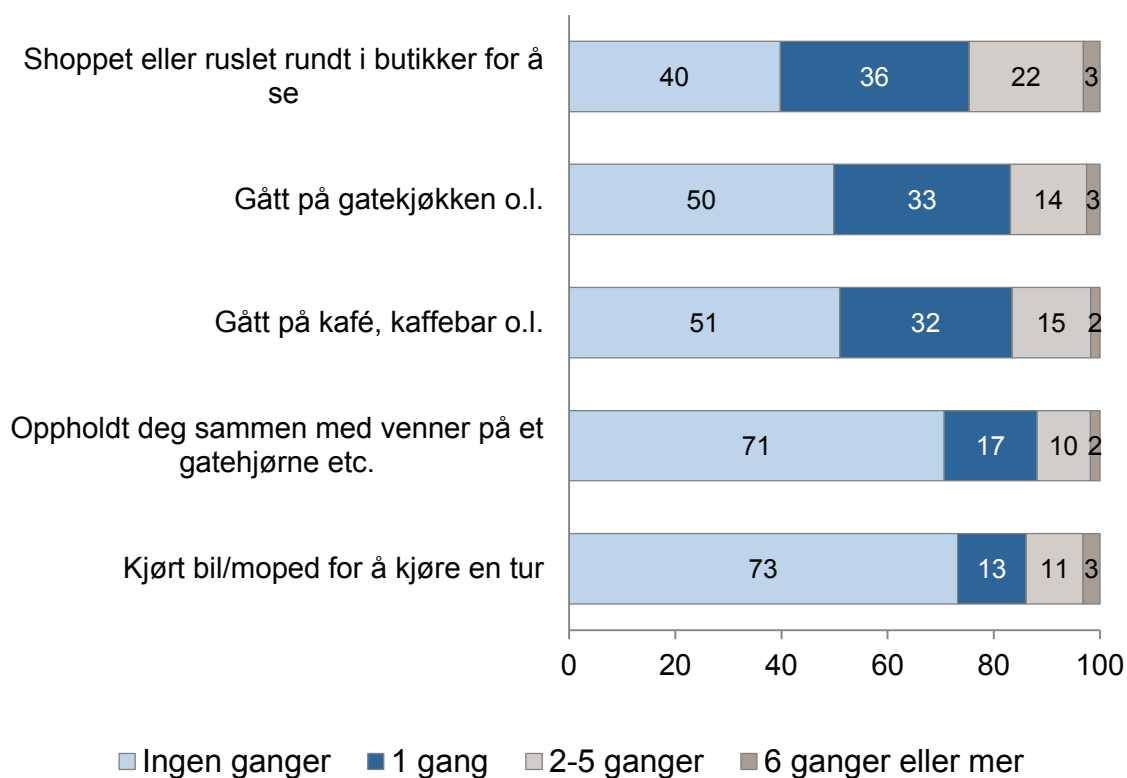

ute med venner

Andel som er mye ute om kvelden med venner – etter foreldrenes fødeland og sosial bakgrunn

Tenk tilbake på siste uke. Hvor mange ganger har du...

mediebruk

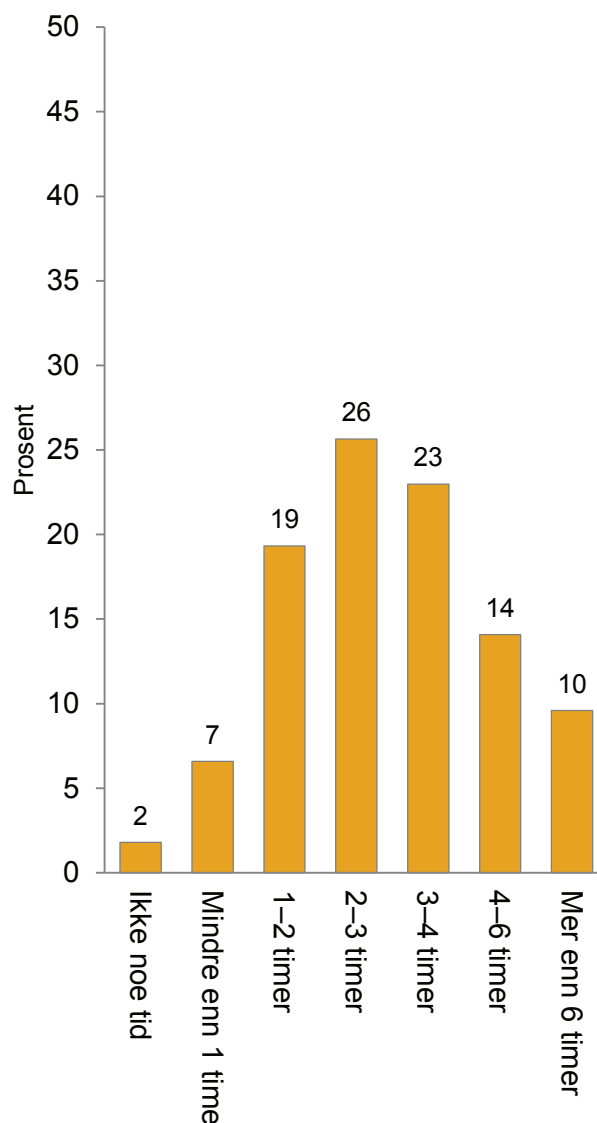
Dagens ungdom driver med mange digitale aktiviteter og tilbringer mye tid foran skjermen. I Oslo bruker nesten halvparten av de unge mye tid (tre timer eller mer) foran en skjerm. Likevel er det færre som bruker mye tid, i Oslo sammenlignet med Norge for øvrig.

Både for gutter og jenter øker andelen med mye skjermtid utover i ungdomstiden, men på alle klassetrinn er det flere gutter enn jenter som sitter mye foran en skjerm. Ungdom med innvandrerbakgrunn sitter noe mer foran skjermen enn de uten innvandrerbakgrunn.

Det er en klar sosial profil på skjermtid blant de unge. De med lav sosial bakgrunn sitter mer foran skjermen enn de med høy sosial bakgrunn. Flere i østlige bydeler sitter mye foran en skjerm sammenlignet med de i vestlige bydeler.

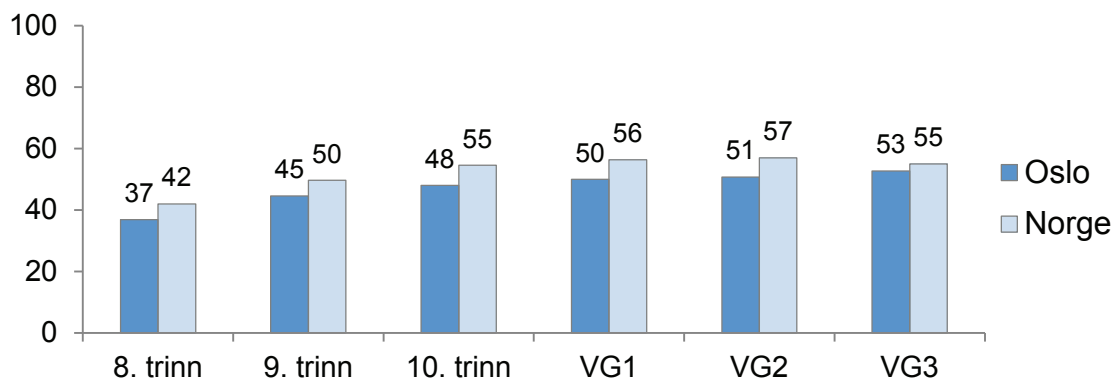
Måten ungdom bruker digitale medier på, har endret seg de siste årene. Andelen som bruker mer enn en time på datamaskin om dagen, har sunket kraftig siden 2012. Mye av den tiden unge tidligere brukte på datamaskin, brukes nok i dag på smarttelefon eller andre plattformer.

Utenom skolen, hvor lang tid bruker du vanligvis på aktiviteter foran en skjerm i løpet av en dag (TV, data, nettbrett, mobil)?

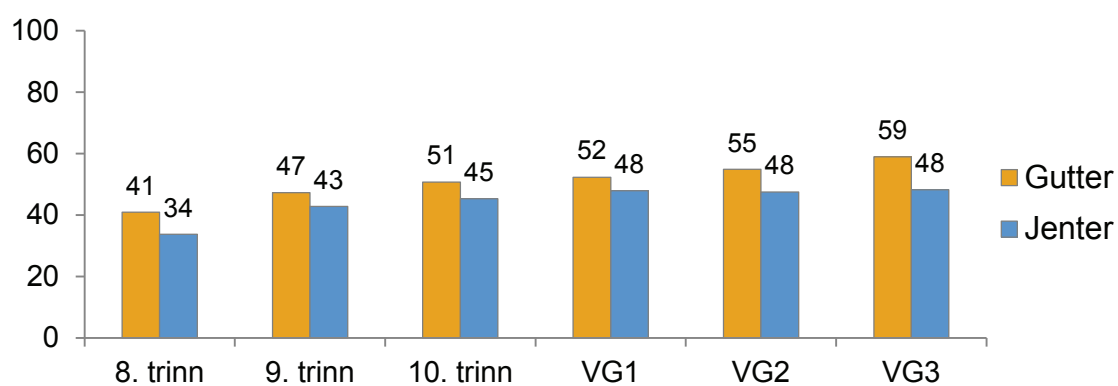

Andel som bruker mye tid foran en skjerm

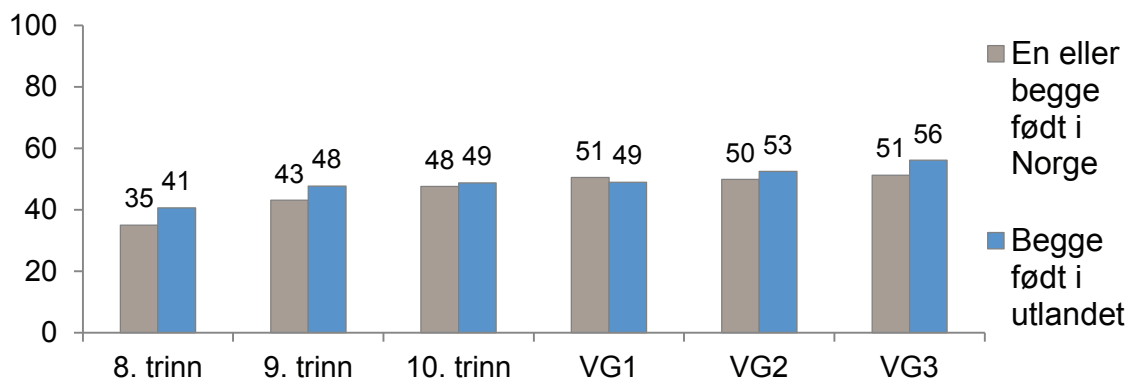
Oslo versus Norge

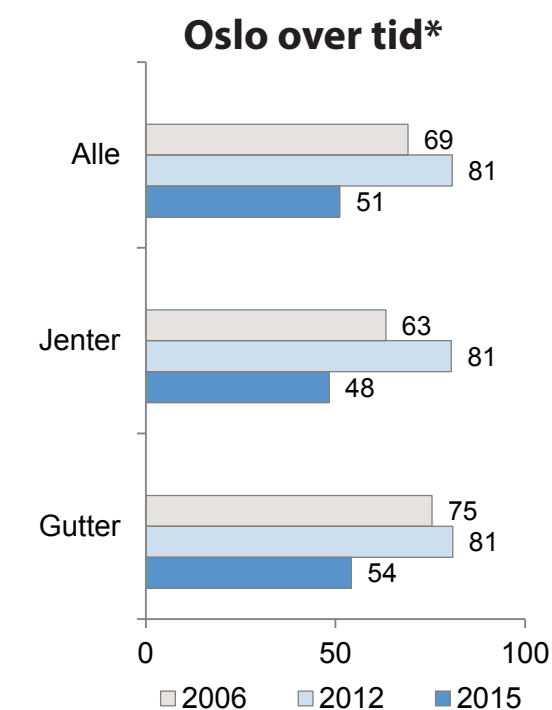
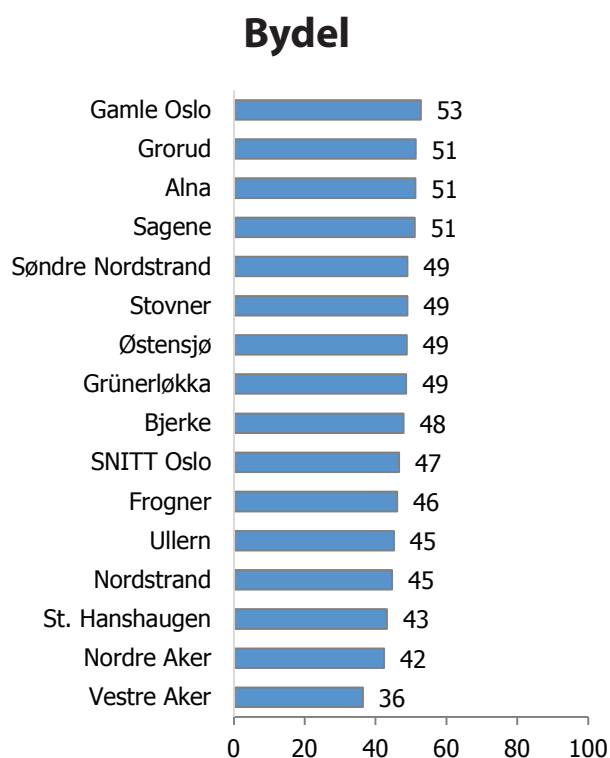
Kjønn

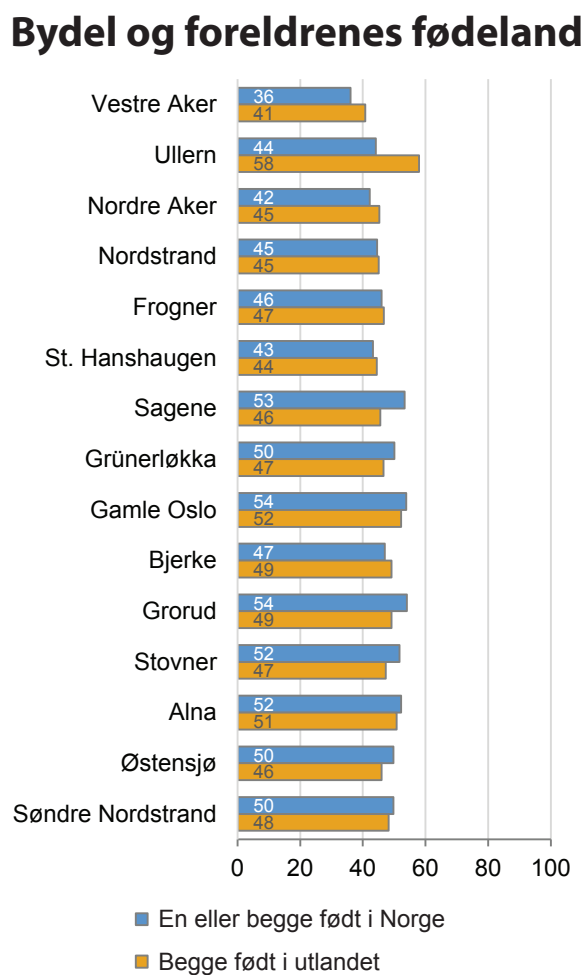
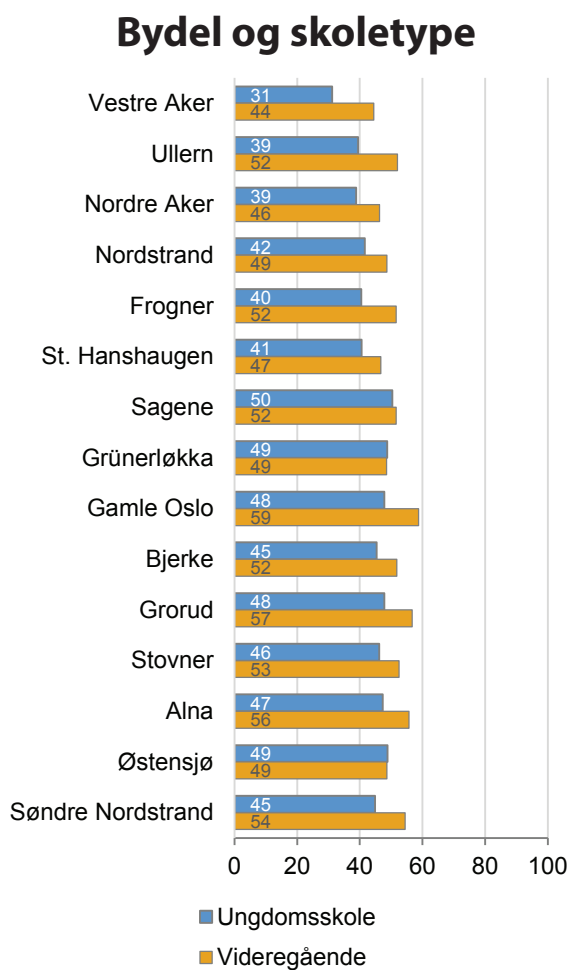
Foreldrenes fødeland

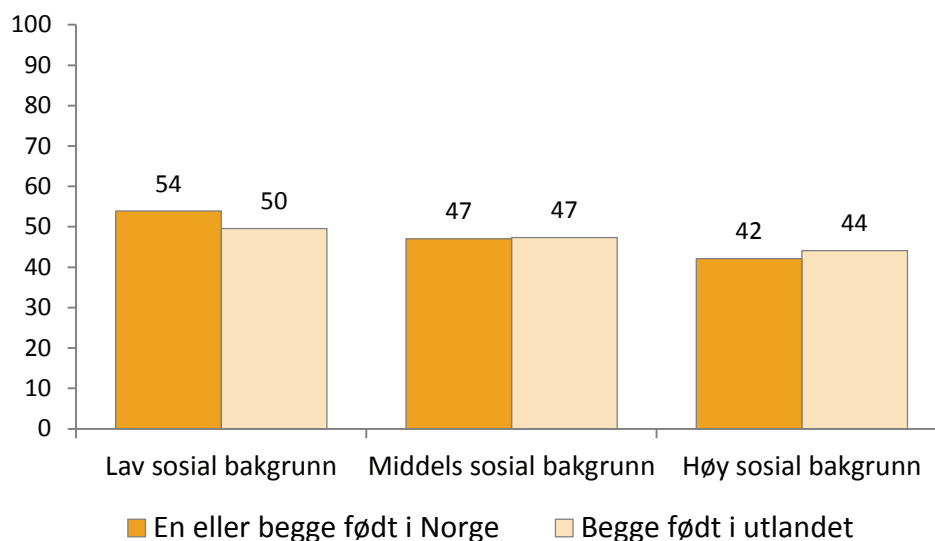
Andel som bruker mye tid foran en skjerm

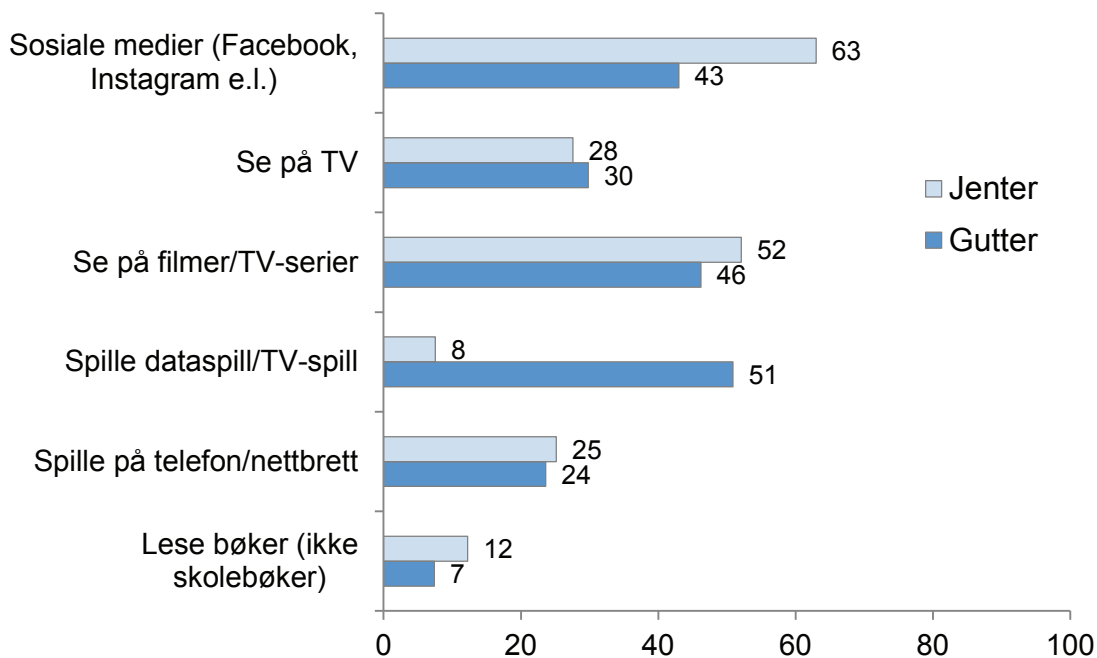
*) Andel som bruker PC mer enn en time utenom skolen

Andel som bruker mye tid foran en skjerm – etter foreldrenes fødeland og sosial bakgrunn

Andel gutter og jenter som bruker mer enn en time på ulike medier en gjennomsnittsdag

Helse og trivsel

Helse
Trening
Fysiske plager
Psykiske plager
Selvbilde

Ung i Oslo

De fleste osloundommer er fornøyde med helsa si. Syv av ti svarer at de er litt eller svært fornøyd. Andelen fornøyde synker med økende klassetrinn. Ungdom i Oslo er jevnt over noe mer fornøyd med egen helse enn unge ellers i landet.

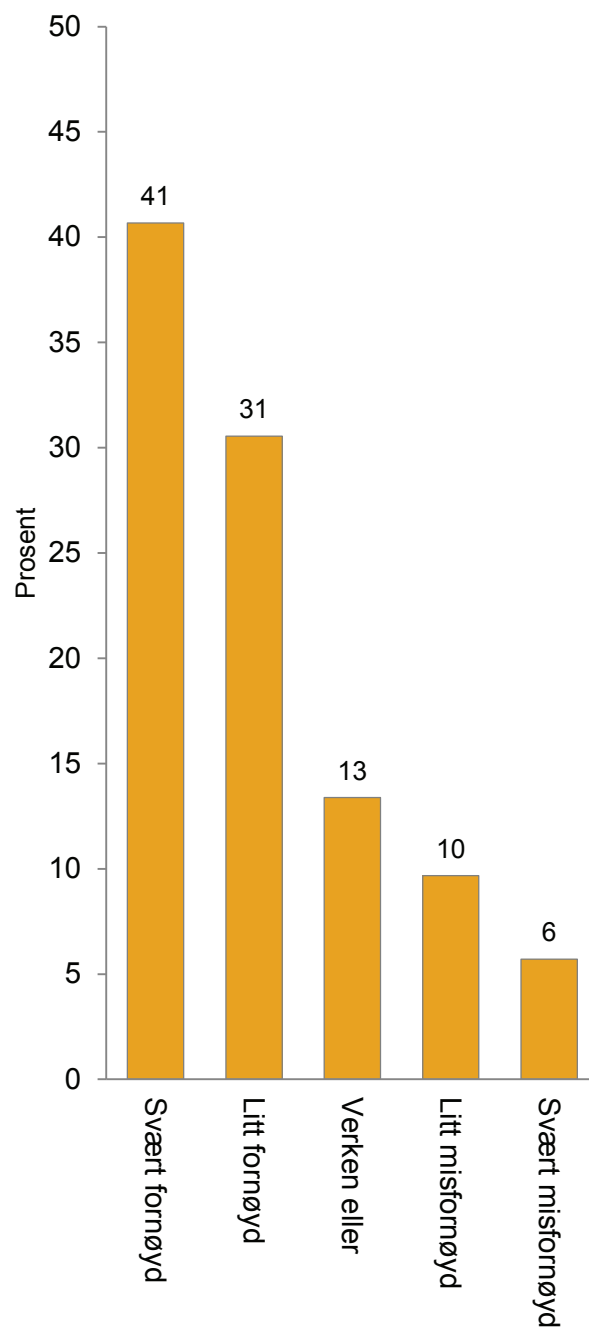
Jentene er mindre fornøyd med helsa enn guttene. Andelen fornøyde synker mer med økende klassetrinn blant jentene enn blant guttene. Siden 2012 har det blitt noe mer markerte kjønnsforskjeller i andelen fornøyde i Oslo.

Unge i vest er mest fornøyd med egen helse, mens unge i de sentrumsnære bydelene er minst fornøyd. Færre ungdommer med innvandrerbakgrunn er fornøyd med egen helse enn de med norsk bakgrunn. Det er særlig i bydelene i ytre vest at ungdom med innvandrerbakgrunn skiller seg fra ungdom uten innvandrerbakgrunn.

Det er markant flere som er fornøyd med egen helse blant de med høy sosial bakgrunn enn blant de med lav sosial bakgrunn.

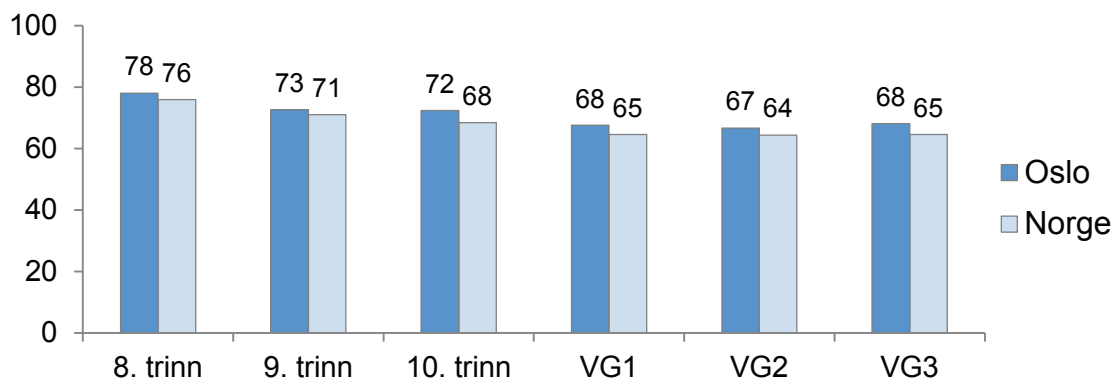
De vanligste helsetjenestene som ungdom i Oslo benytter seg av, er lege, helsesøster eller skolelege i tillegg til legevakt. Jenter har brukt alle helsetjenestene bortsett fra legevakt oftere enn guttene.

Hvor fornøyd er du med helsa di?

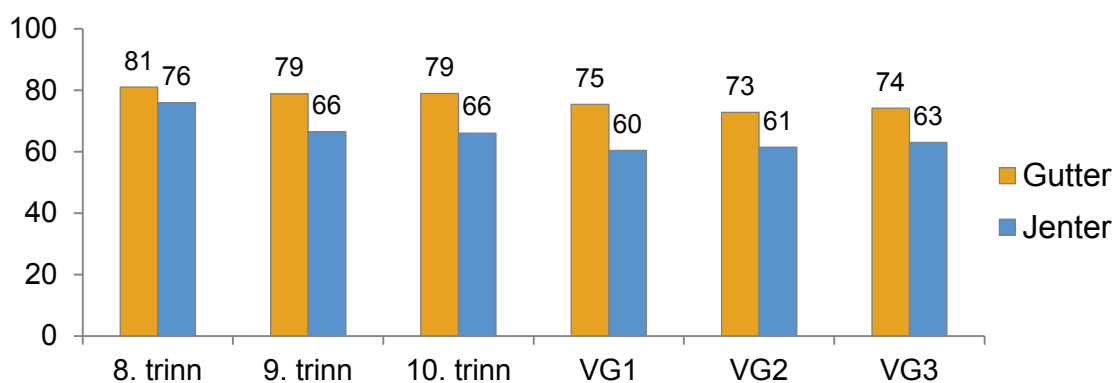

Andel som er fornøyd med helsa si

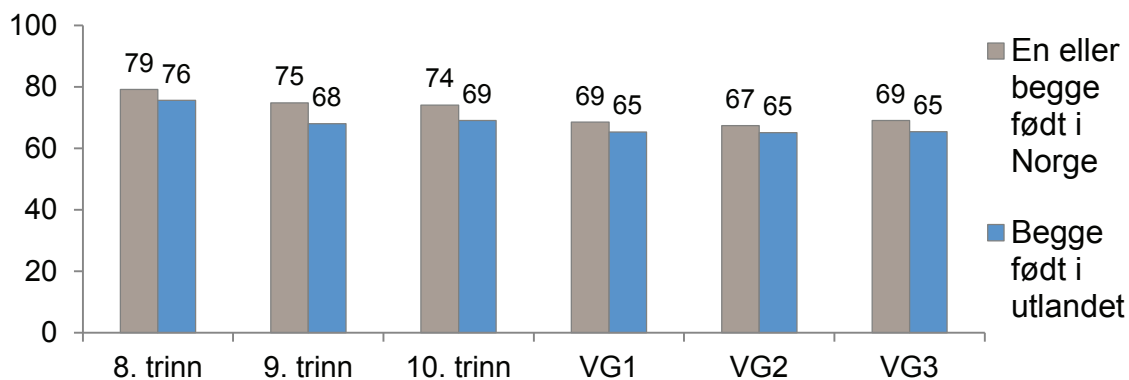
Oslo versus Norge

Kjønn

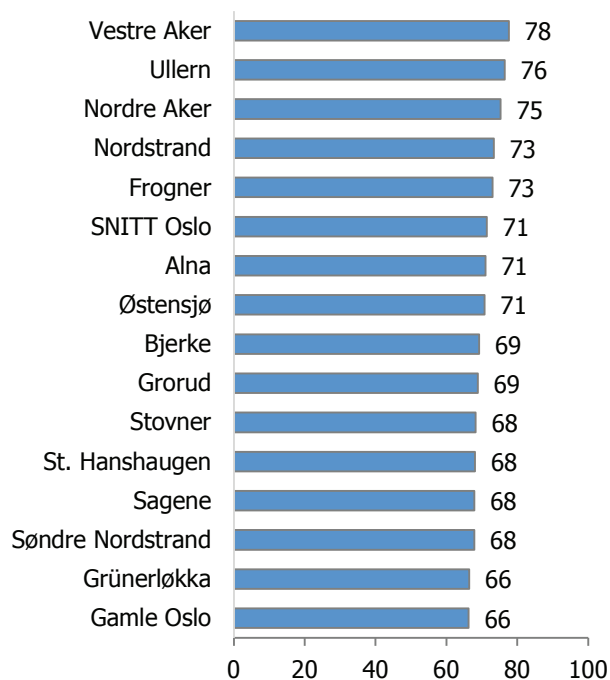

Foreldrenes fødeland

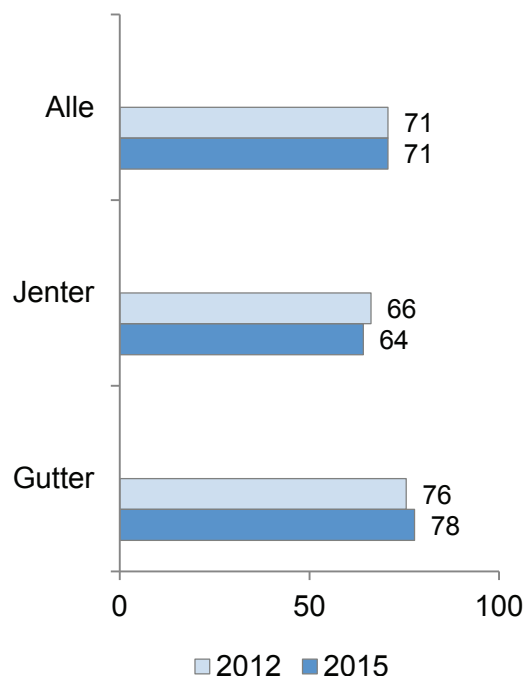

Andel som er fornøyd med helsa si

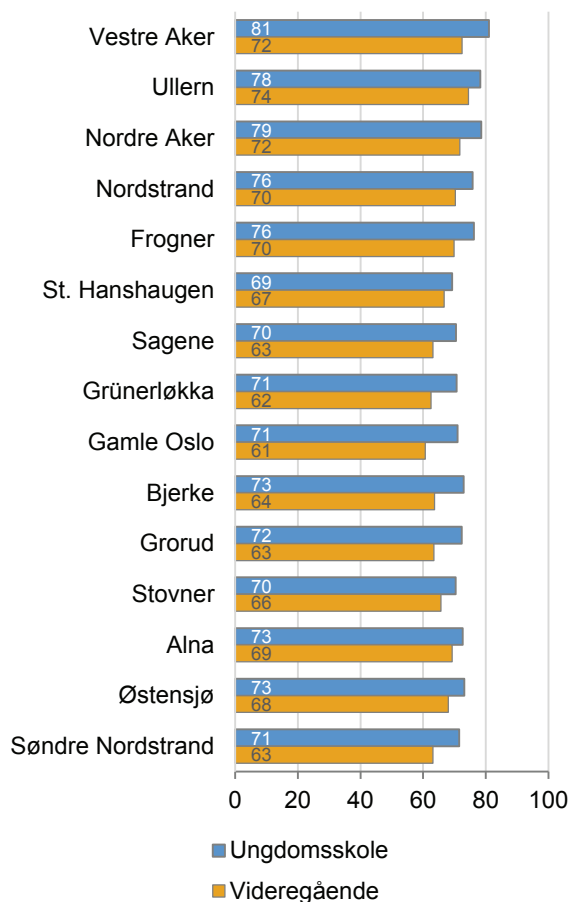
Bydel

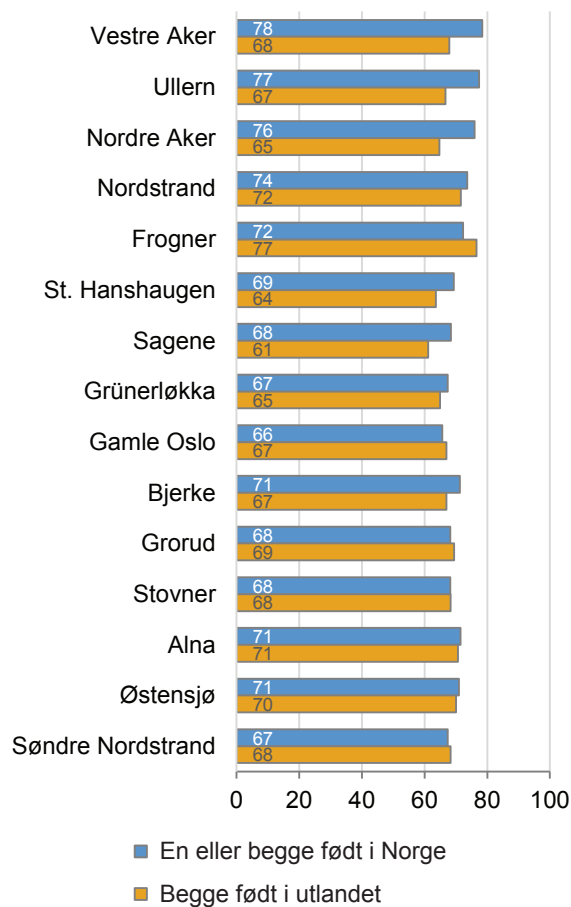
Oslo over tid

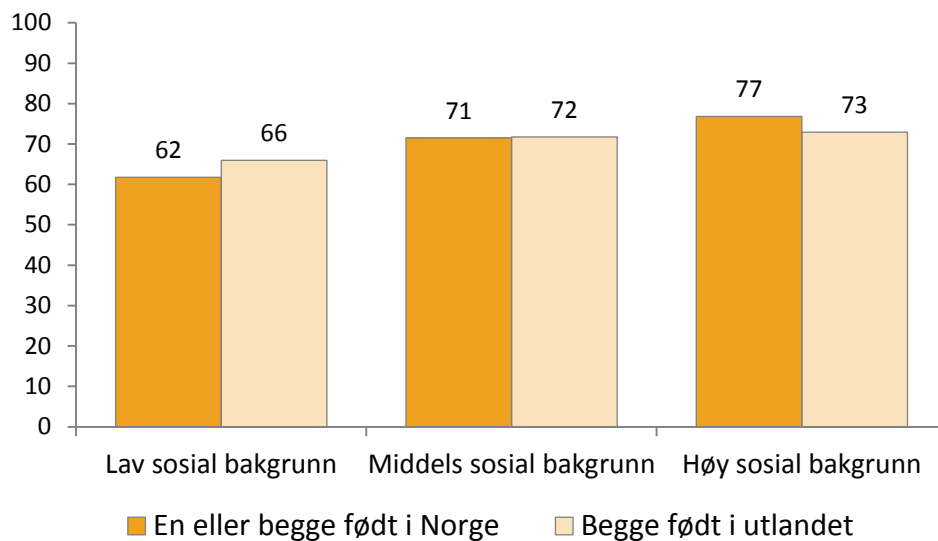
Bydel og skoletype

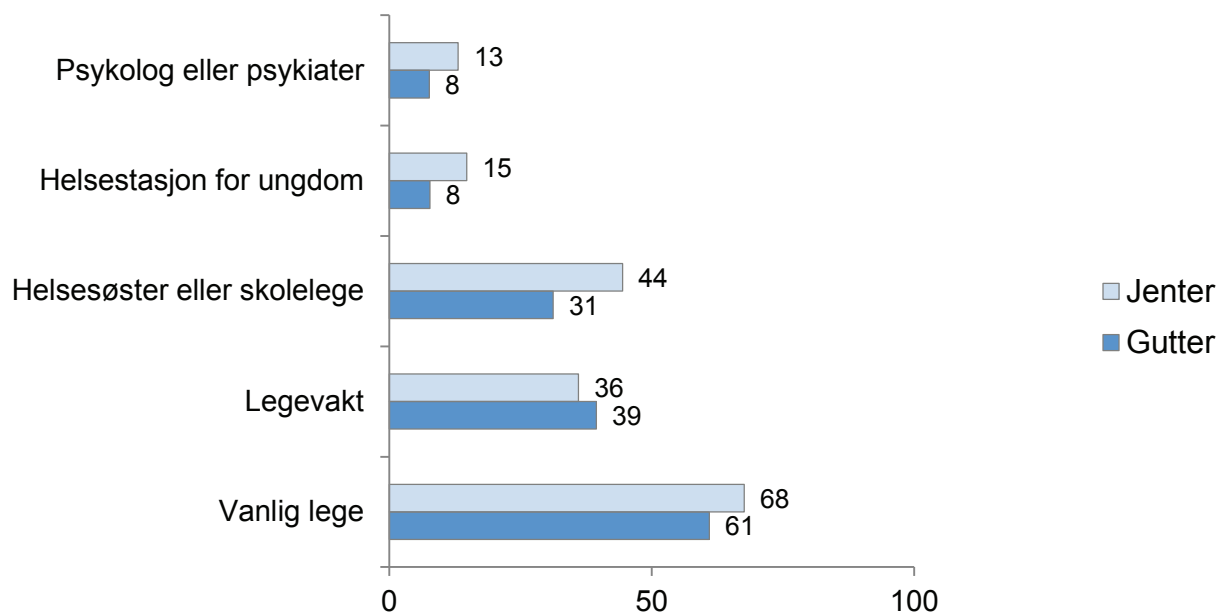
Bydel og foreldrenes fødeland

Andel som er fornøyd med helsa si – etter foreldrenes fødeland og sosial bakgrunn

Hvor mange som har brukt ulike helsetjenester i løpet av siste år?

trening

Mange unge i Oslo trener regelmessig, og mange trener mye. De vanligste ukentlige aktivitetene er å trene i idrettslag (ca. 40 prosent) eller å trene på egen hånd (ca. 40 prosent). En av tre trener ukentlig på treningsstudio, mens 19 prosent driver med annen trening ukentlig.

Andelen som ukentlig trener i idrettslag, på treningsstudio eller på egen hånd har økt fra 2012.

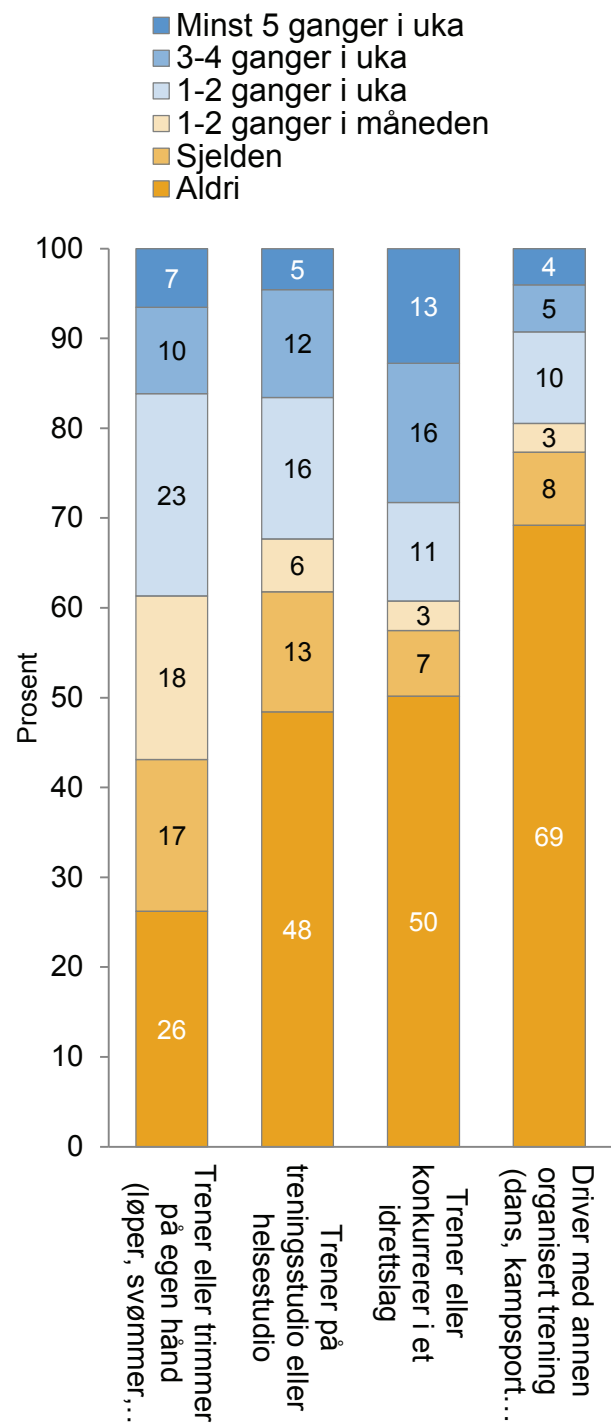
Unge i Oslo trener litt mer enn unge ellers i landet når de går på ungdomsskolen og på VG1. Det er en nedgang i antall som trener ut over ungdomstida. På alle klassetrinn er det færre jenter enn gutter som trener ukentlig. Kjønnsforskjellen øker tydelig med alderen.

Andelen som trener ukentlig, er mye større blant de uten innvandrerbakgrunn sammenlignet med unge med slik bakgrunn. Denne forskjellen reduseres noe etter hvert som ungdommene blir eldre.

Færre ungdom i de østlige bydelene trener ukentlig sammenlignet med de i de vestlige bydelene. Blant de med høy sosial bakgrunn er det vanligere å trene ukentlig enn blant de med lav sosial bakgrunn.

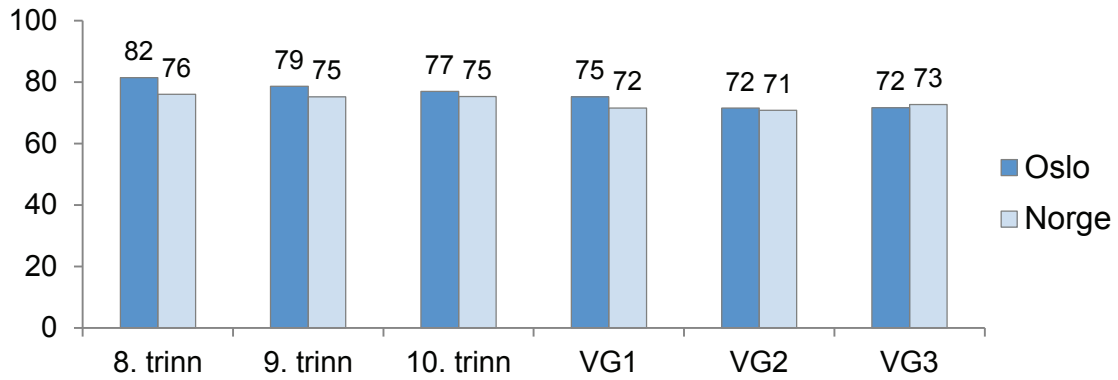
På de øverste klassetrinnene er det flere som trener på treningsstudio, enn på de lavere trinnene. Samtidig er det her færre som deltar i idrettslag eller på annen organisert trening.

Hvor ofte trener du eller driver med følgende aktiviteter?

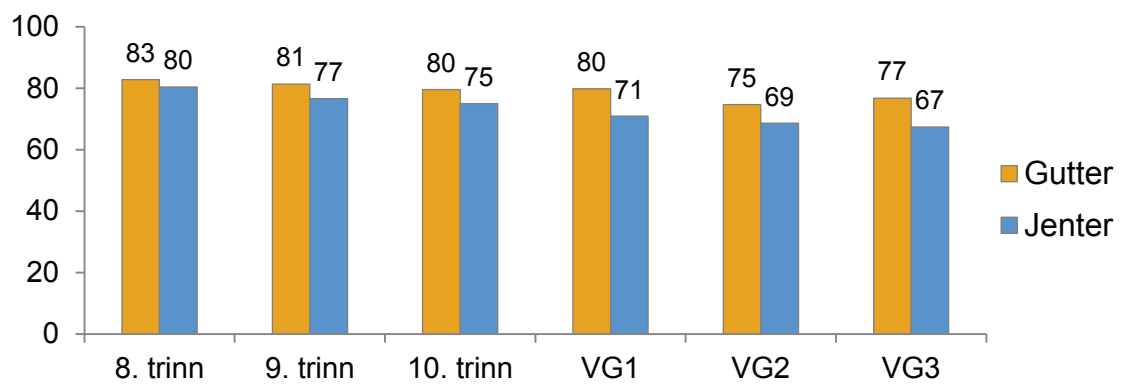

Andel som trener ukentlig

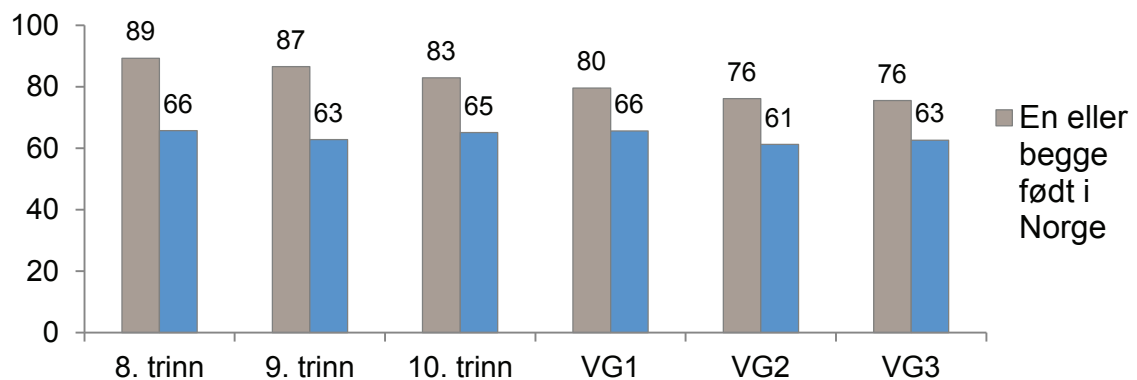
Oslo versus Norge

Kjønn

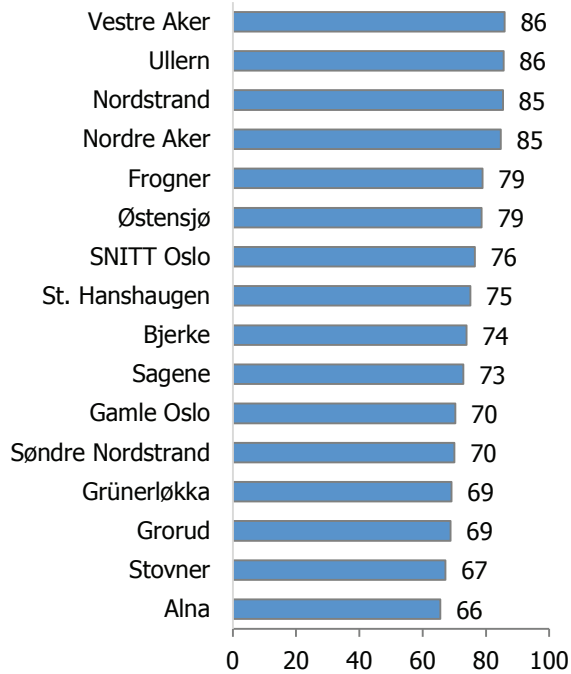

Foreldrenes fødeland

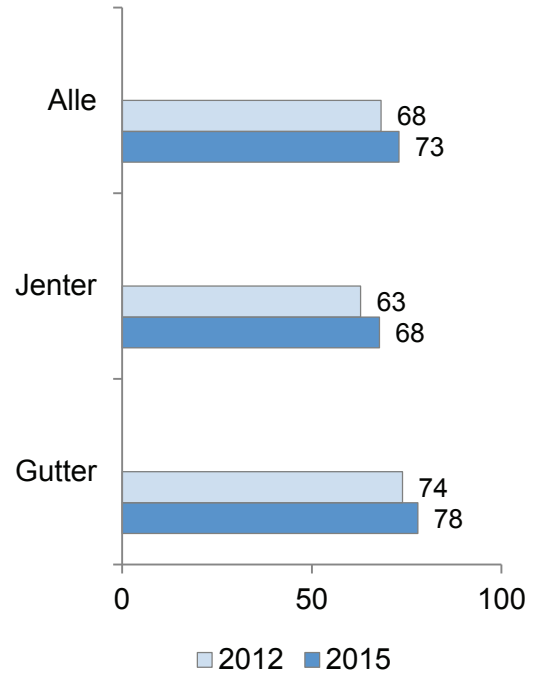

Andel som trener ukentlig

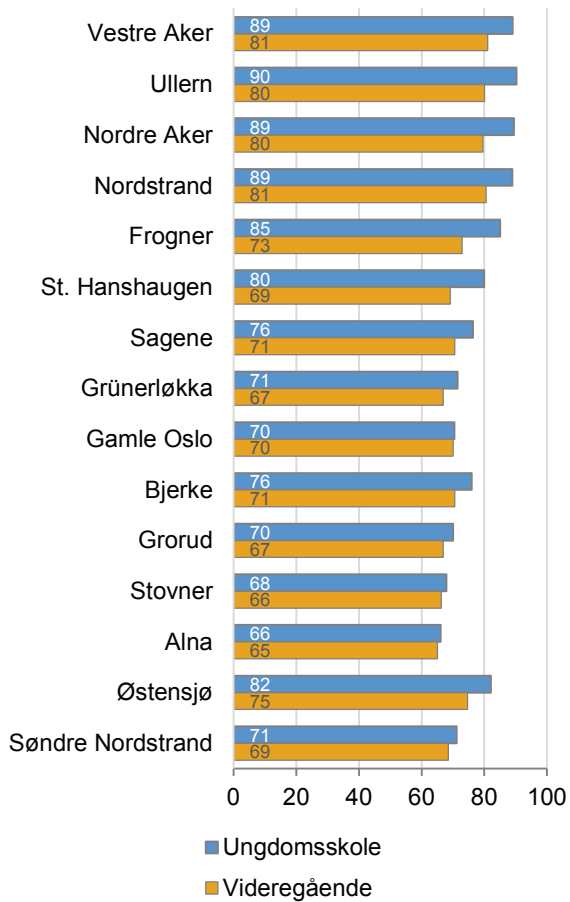
Bydel

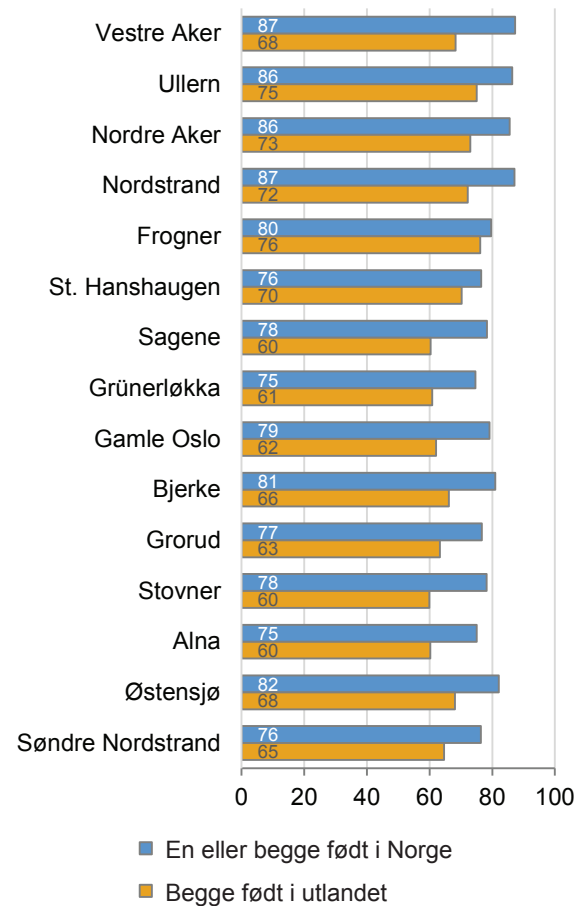
Oslo over tid

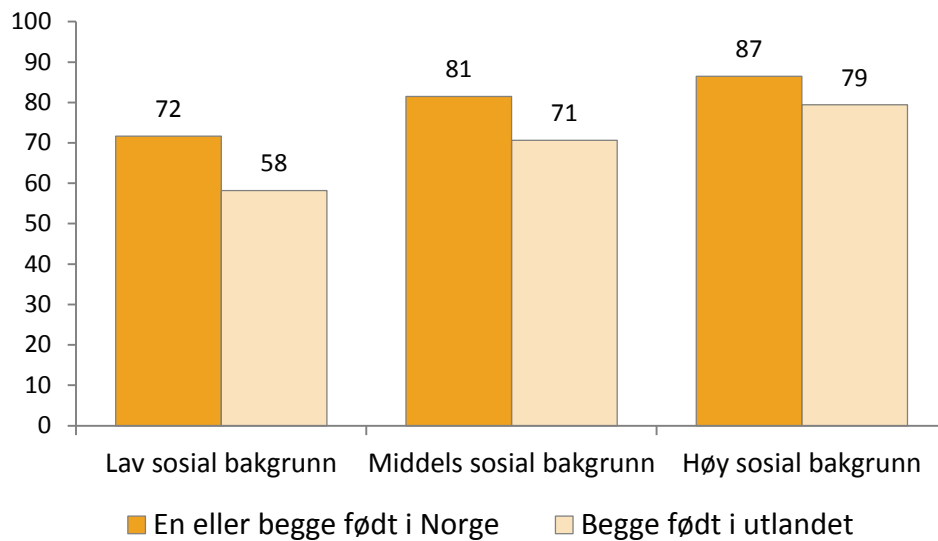
Bydel og skoletype

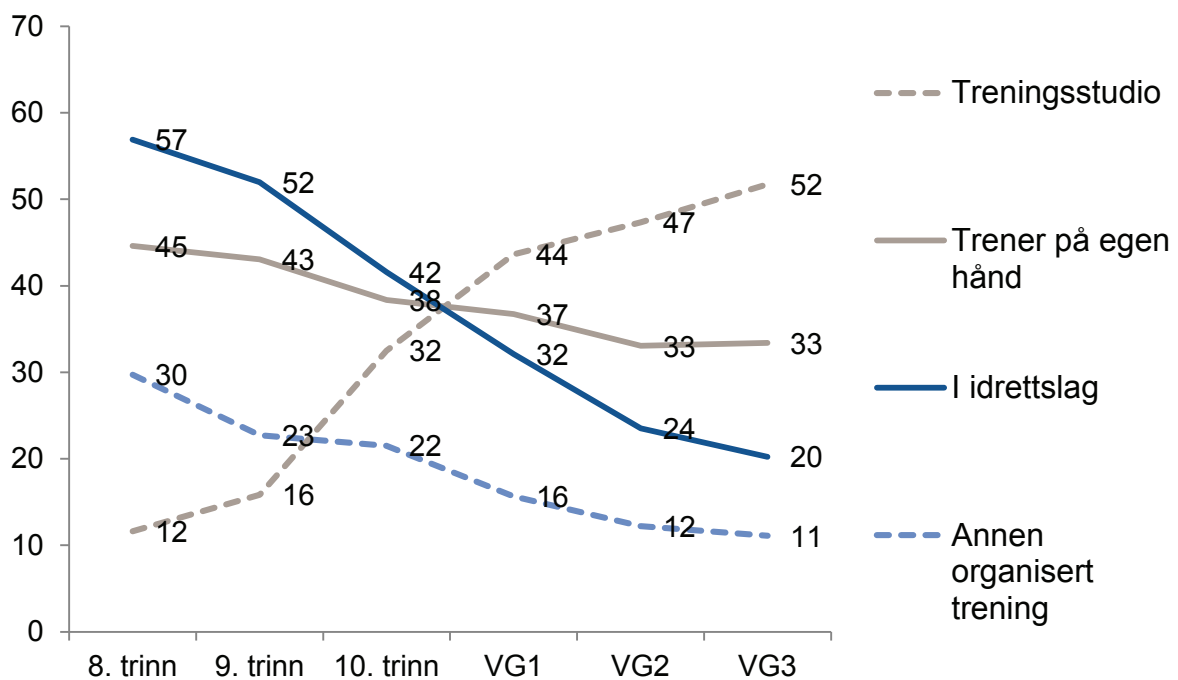
Bydel og foreldrenes fødeland

Andel som trener ukentlig – etter foreldrenes fødeland og sosial bakgrunn

Hvor mange som ukentlig trener på ulike måter – etter klasstrinn

fysiske plager

Den vanligste fysiske plagen blant oslounngdom er hodepine, etterfulgt av magesmerter og dernest nakke- og skuldresmerter. Omfanget av fysiske plager er nokså likt mellom unge i Oslo og unge ellers i landet.

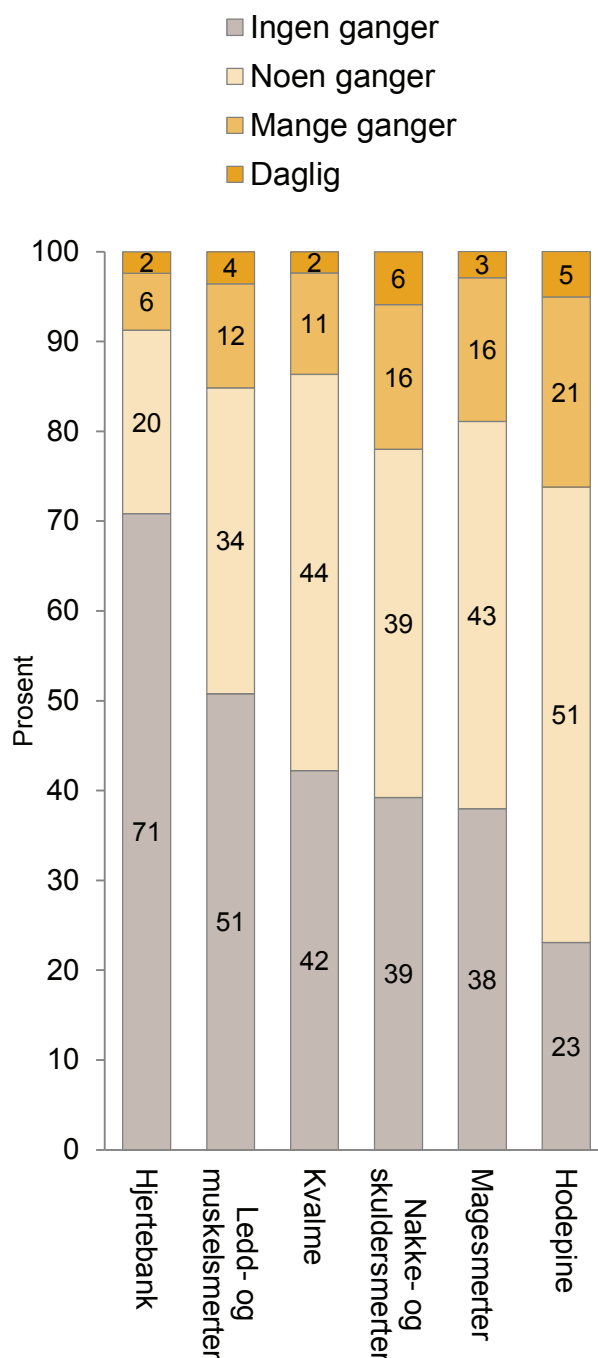
På alle klassetrinn er jentene klart mer plaget enn hva guttene er. Kjønnsforskjellene øker i løpet av ungdomsskolen og holder seg stabile på videregående. Her er mer enn dobbelt så mange jenter som gutter plaget.

Noe færre unge med innvandrerbakgrunn har fysiske helseplager enn de uten innvandrerbakgrunn. Dette gjelder på nesten alle klassetrinn.

Det er ikke noe tydelig mønster i fysiske plager etter bydel. Andelen ligger på mellom 11 og 14 prosent i alle bydeler. De med lav sosial bakgrunn har noe oftere fysiske plager sammenlignet med de med middels eller høy sosial bakgrunn

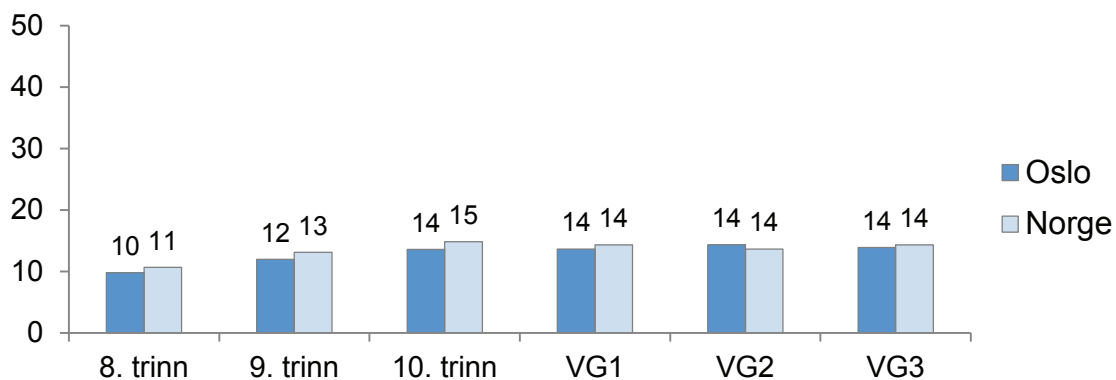
12 prosent av guttene og 22 prosent av jentene rapporterer å ha brukt reseptfrie medikamenter ukentlig eller oftere.

Har du hatt noen av disse plagene i løpet av siste måned?

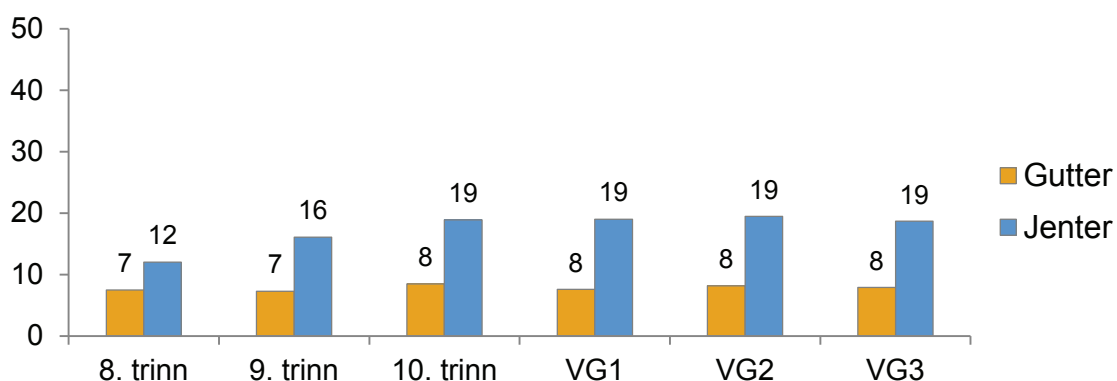

Andel som daglig har fysiske helseplager

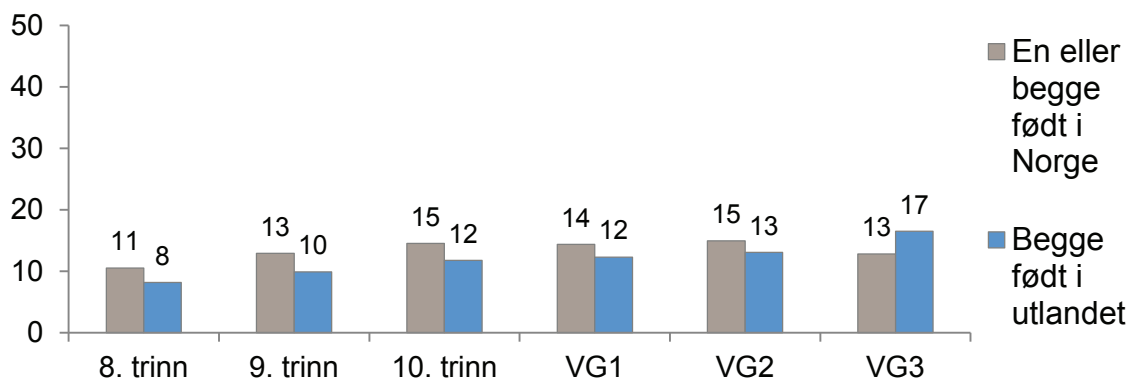
Oslo versus Norge

Kjønn

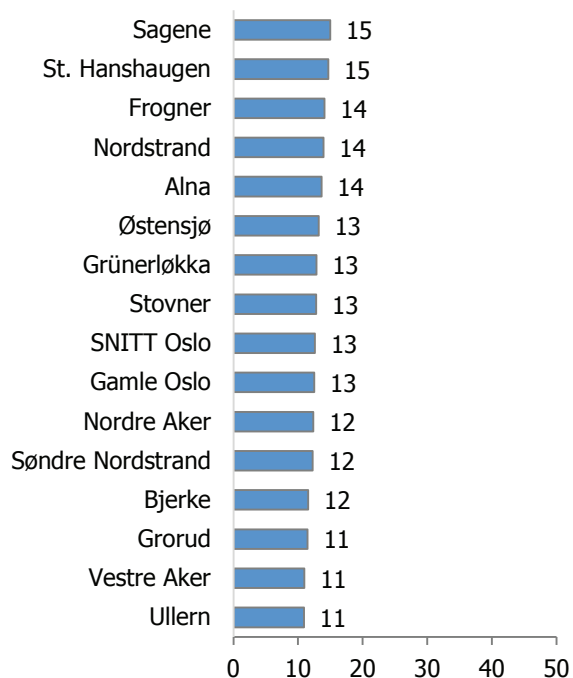

Foreldrenes fødeland

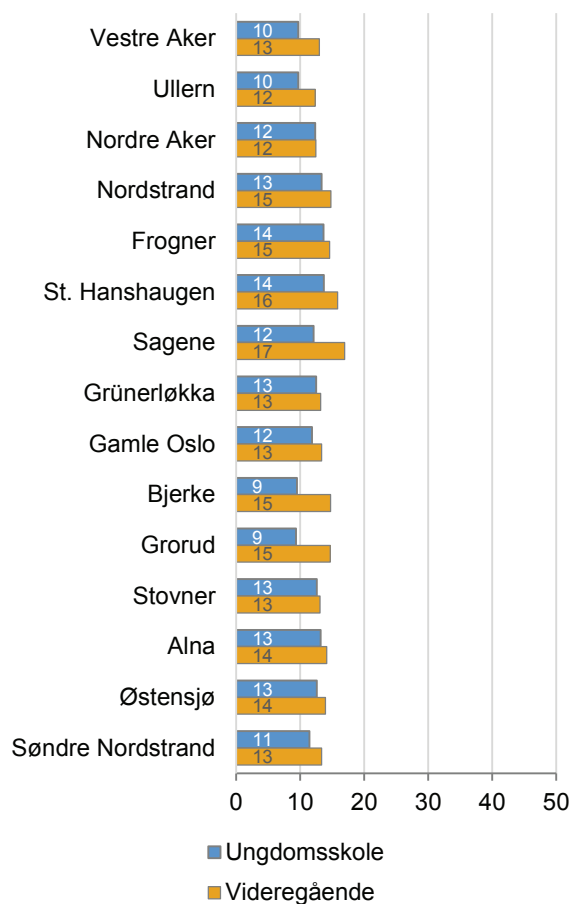

Andel som daglig har fysiske helseplager

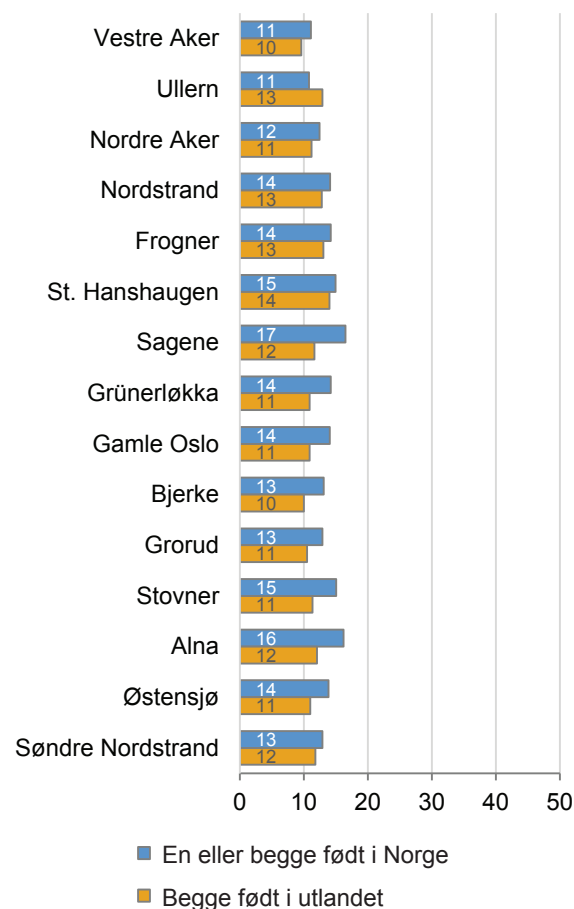
Bydel

Bydel og skoletype

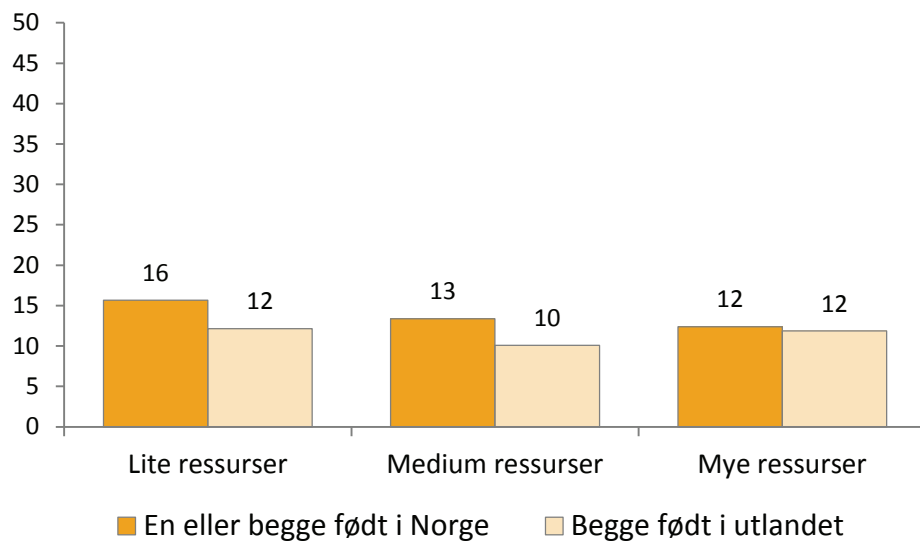

Bydel og foreldrenes fødeland

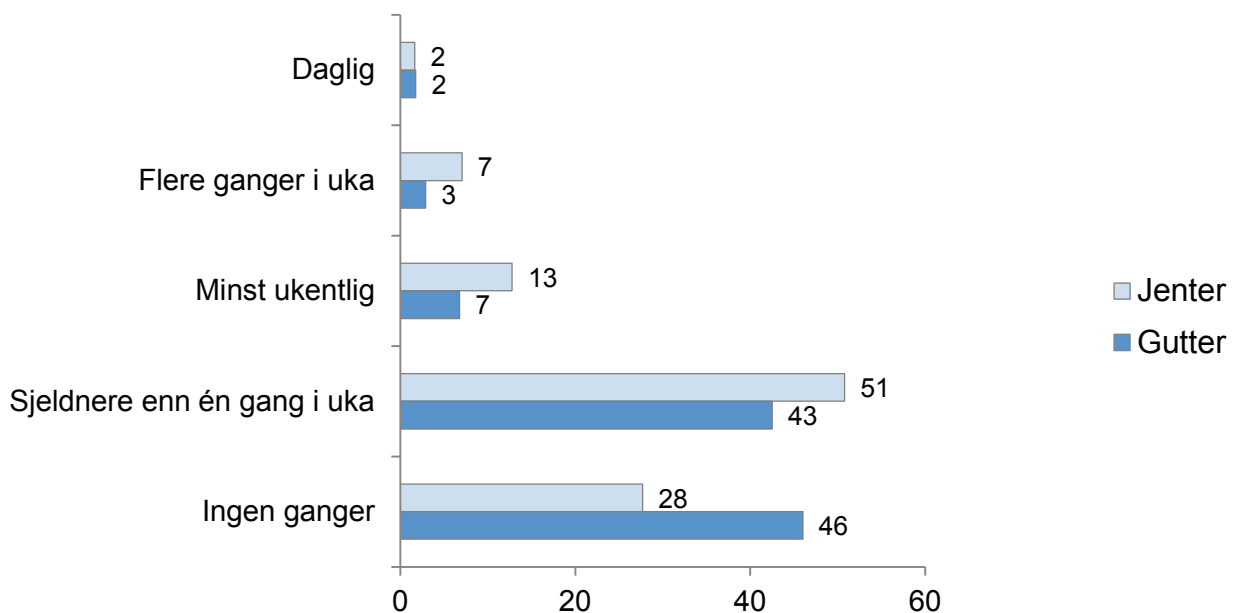

fysiske plager

Andel som daglig har fysiske helseplager – etter foreldrenes fødeland og sosial bakgrunn

Hvor ofte har du brukt reseptfrie medikamenter i løpet av siste måned?

psykiske plager

Mange unge i Oslo har psykiske plager. De tre vanligste plagene er å føle at alt er et slit, å bekymre seg for mye om ting og å ha søvnproblemer. Andelen som er så mye plaget at man kan betrakte det som tegn på depressive symptomer, er noe høyere i Oslo enn i landet for øvrig.

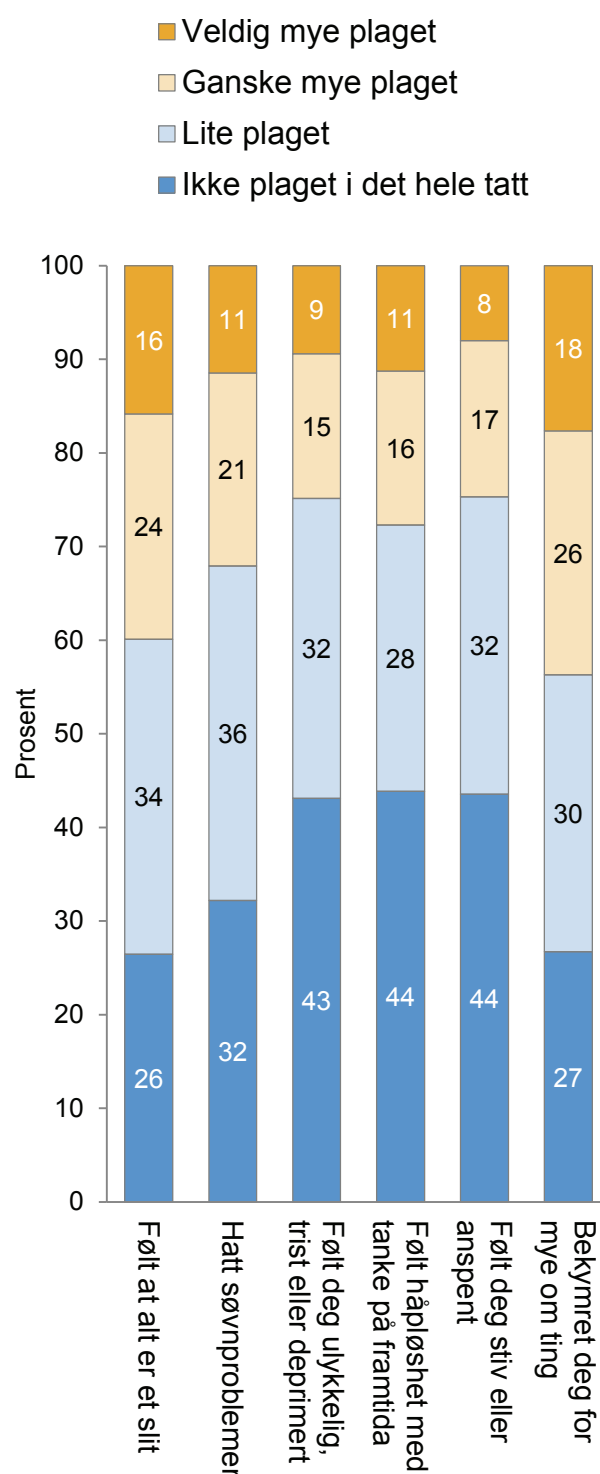
I løpet av ungdomstiden ser vi en økende forekomst både blant gutter og jenter, men på alle klassetrinn er det klart flere jenter enn gutter som er plaget. Blant jentene øker forekomsten mest på ungdomsskolen. På videregående er det 28 prosent av jentene og 10 prosent av guttene som har depressive symptomer.

Samlet sett viser Ung i Oslo-undersøkelsene fra 1996 og fram til i dag at det har skjedd en klar økning i andelen med depressive symptomer blant jentene, og at det har vært en svakt økende trend blant guttene. Mens rundt en av ti unge var plaget i 1996 gjelder det nesten en av fem i 2015.

Andelen med slike symptomer varierer ikke markant etter innvandringsbakgrunn. Det er variasjoner etter bydel, hovedsakelig blant de på videregående. Blant disse er de i sentrumsbydelene mest plaget, dernest de i øst, mens de i ytre vest har minst plager. Det er flere unge med lav sosial bakgrunn som plages sammenliknet med høy sosial bakgrunn.

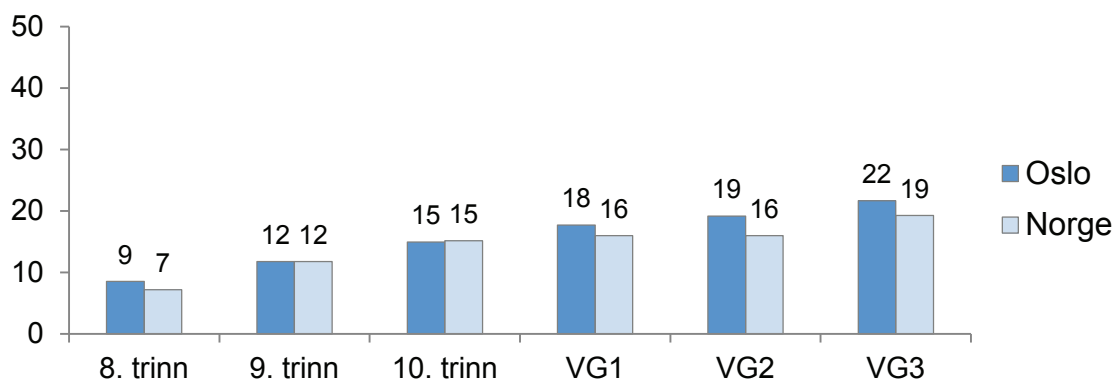
Det er også en del som har symptomer på angstplager. Blant annet sier hver femte ungdom at de er mye plaget av nervøsitet og svimmelhet.

Har du i løpet av den siste uka vært plaget av noe av dette?

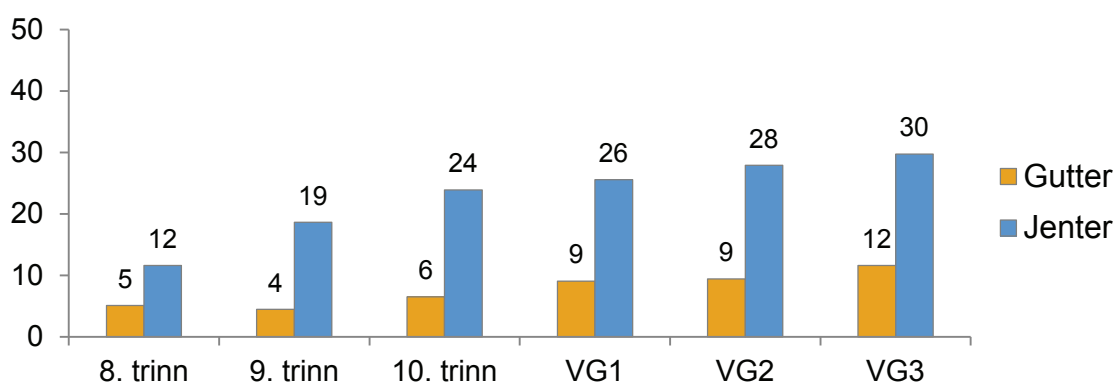

Andel som har depressive symptomer

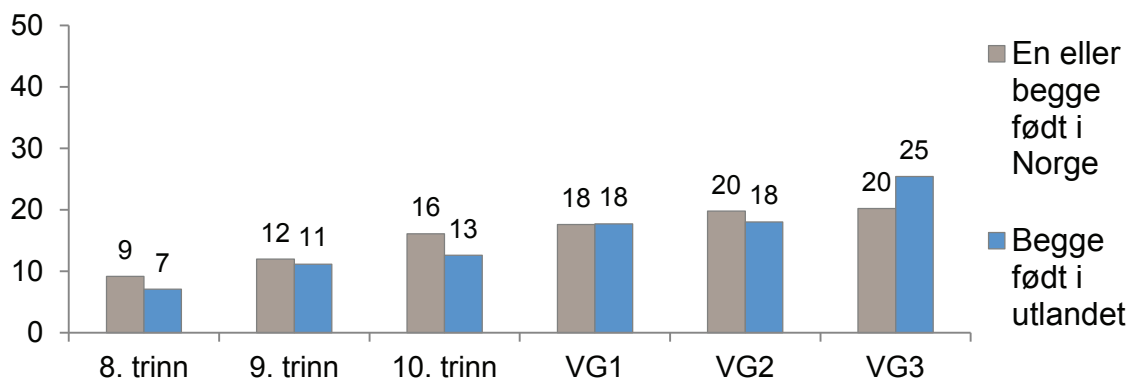
Oslo versus Norge

Kjønn

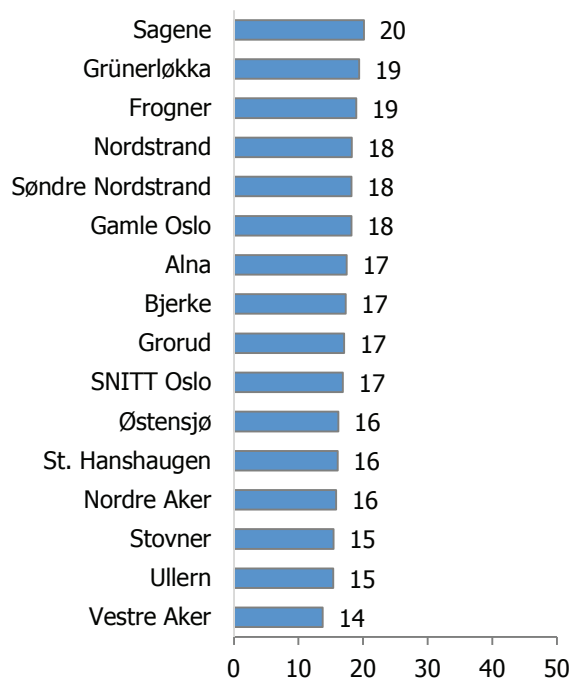

Foreldrenes fødeland

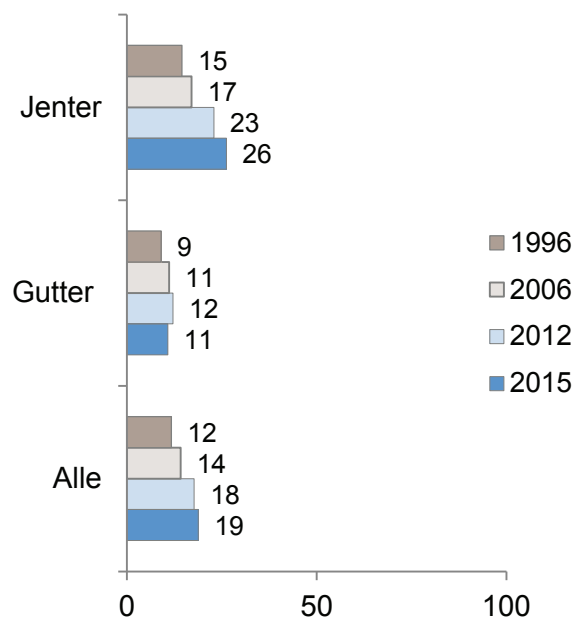

Andel som har depressive symptomer

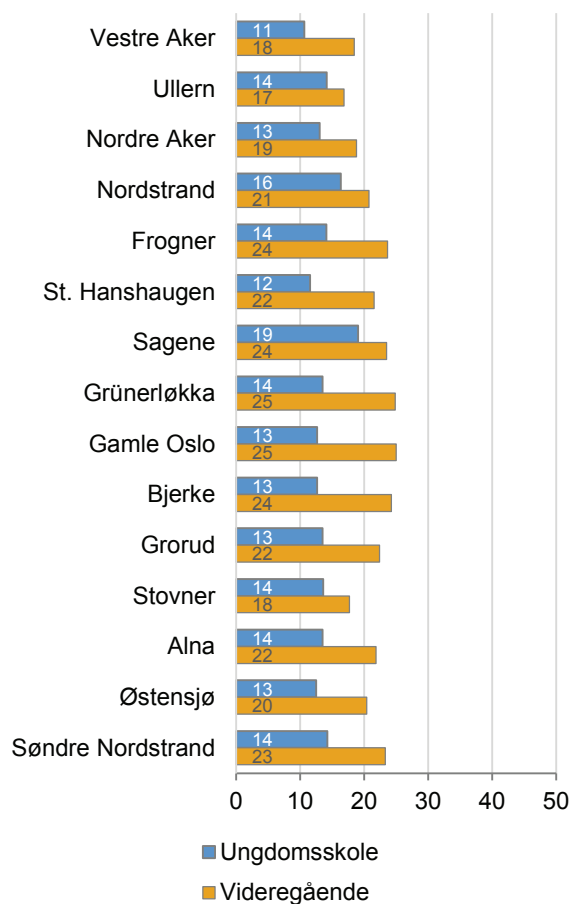
Bydel

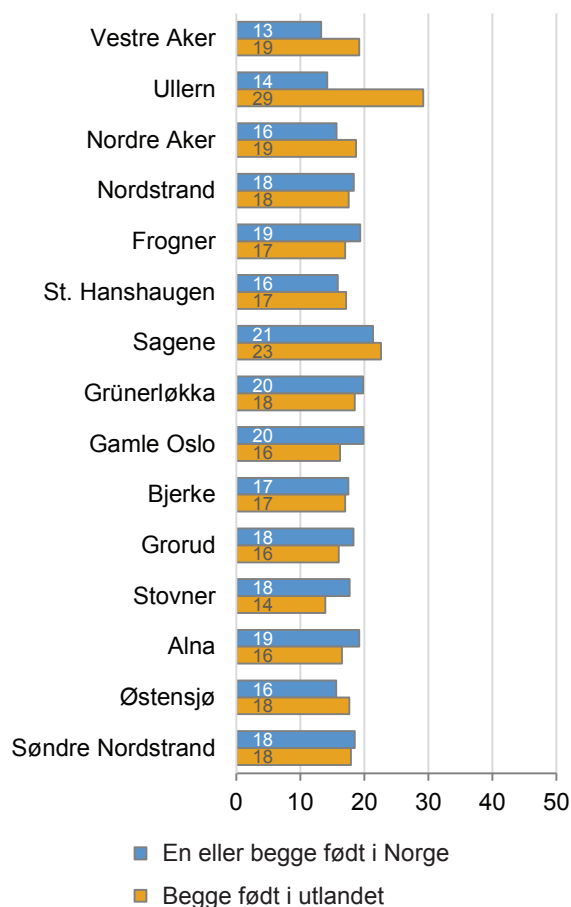
Oslo over tid

Bydel og skoletype

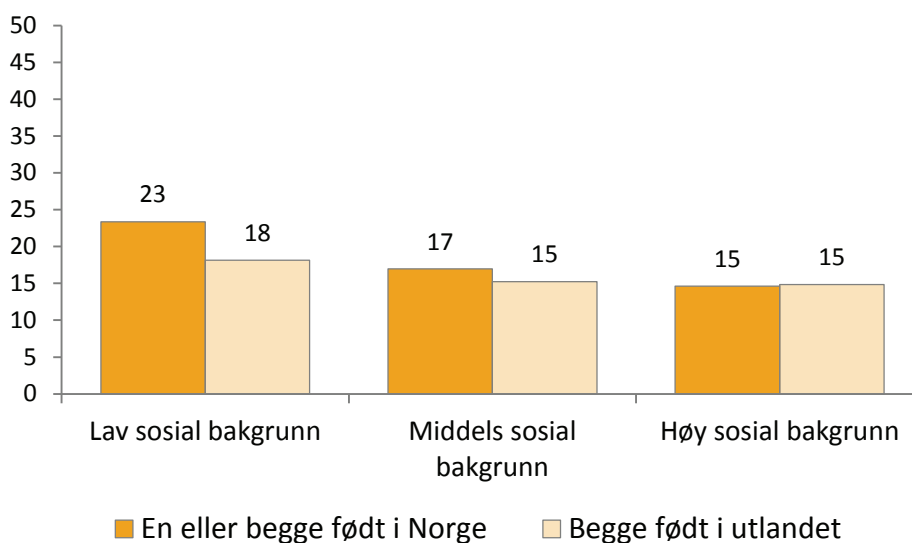

Bydel og foreldrenes fødeland

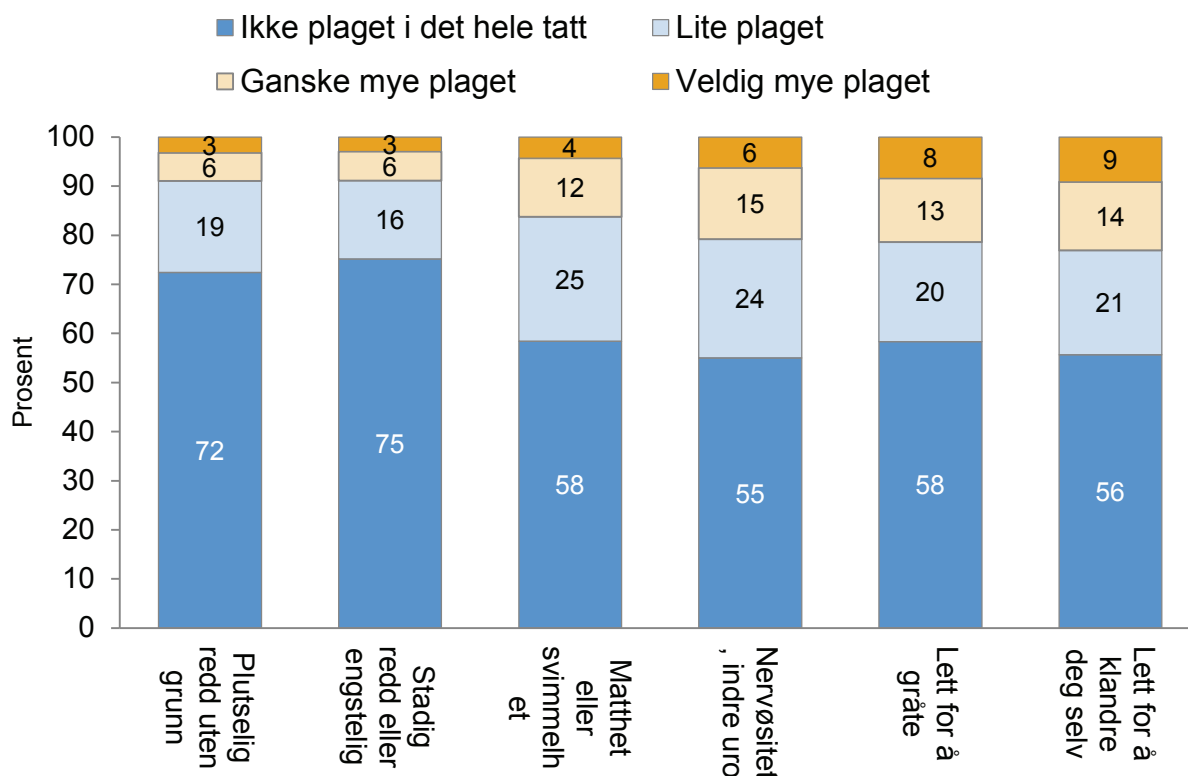

psykiske plager

Andel som har depressive symptomer – etter foreldrenes fødeland og sosial bakgrunn

Har du i løpet av den siste uka vært plaget av noe av dette?

selvbilde

Fire av fem osloungdømmer er fornøyde med seg selv. Det er nokså likt som ellers i Norge, men noen flere er fornøyde i Oslo på alle trinn. Andelen som er fornøyd, synker noe med alderen.

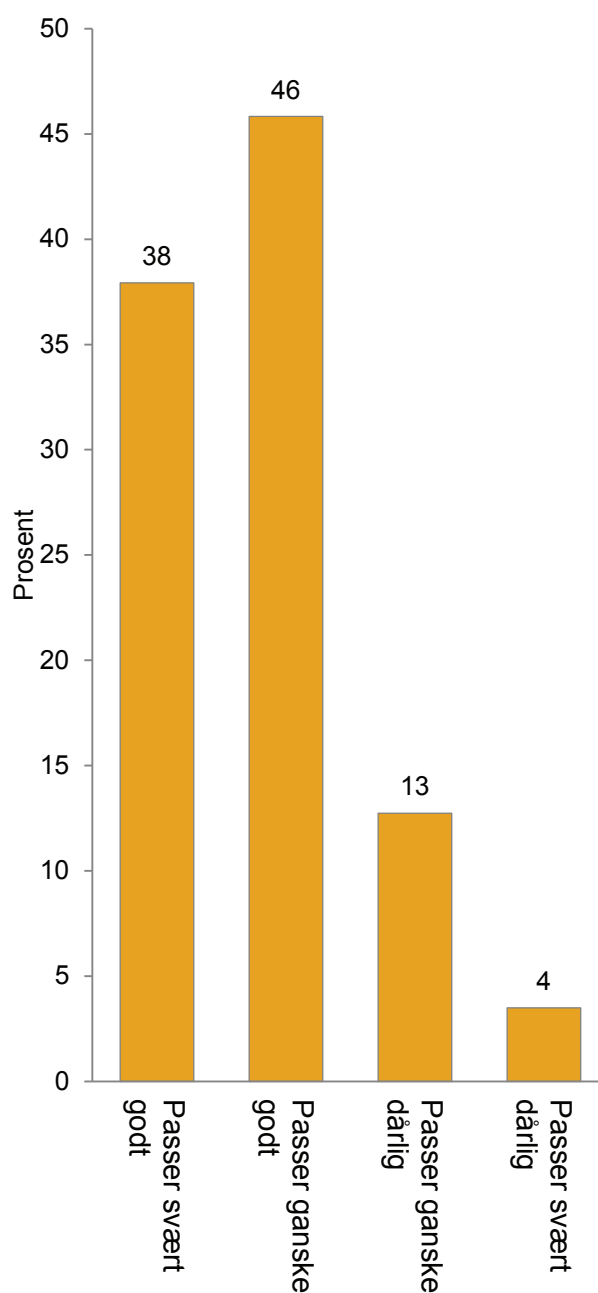
Jentene er klart mindre fornøyde med seg selv enn hva guttene er. Mens en av ti gutter ikke er fornøyd med seg selv, gjelder det samme for hver fjerde jente. Sammenlignet med 1996 er det totalt sett noen flere som er fornøyd med seg selv i 2015. Kjønnsforskjellene har blitt noe større siden 1996 på grunn av en økning blant guttene og en liten nedgang blant jentene.

Noen flere av de med innvandrerbakgrunn er fornøyde med seg selv sammenlignet med de uten innvandrerbakgrunn.

Selv om det er variasjoner i andelen med godt selvbilde i bydelene, er det ikke noe klart mønster mellom områdene i øst, vest og sentrum.

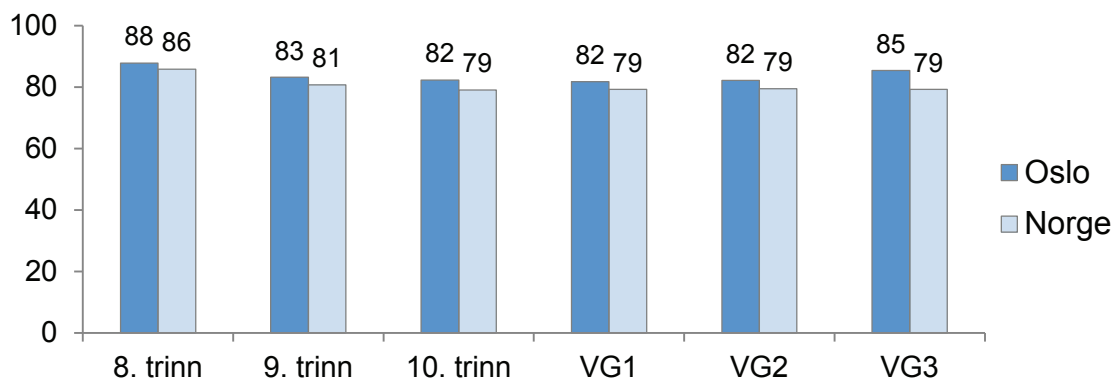
Andre spørsmål om selvbilde viser at flere gutter enn jenter oppgir å være fornøyd med seg selv slik de er, og at færre gutter er misfornøyd med måten de lever livet sitt på.

Jeg er svært fornøyd med hvordan jeg er

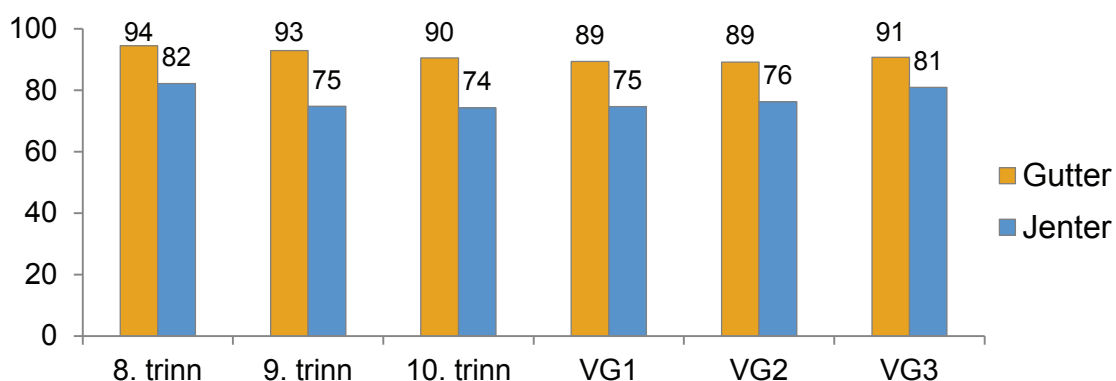

Andel som er fornøyd med seg selv

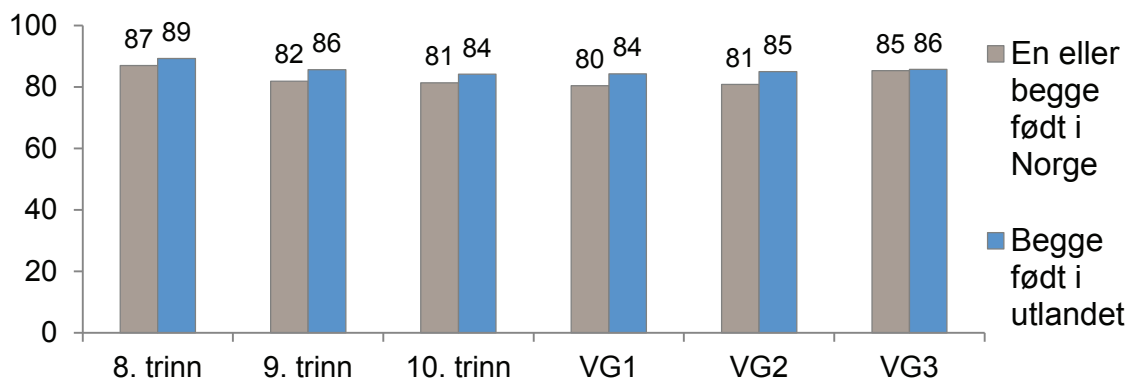
Oslo versus Norge

Kjønn

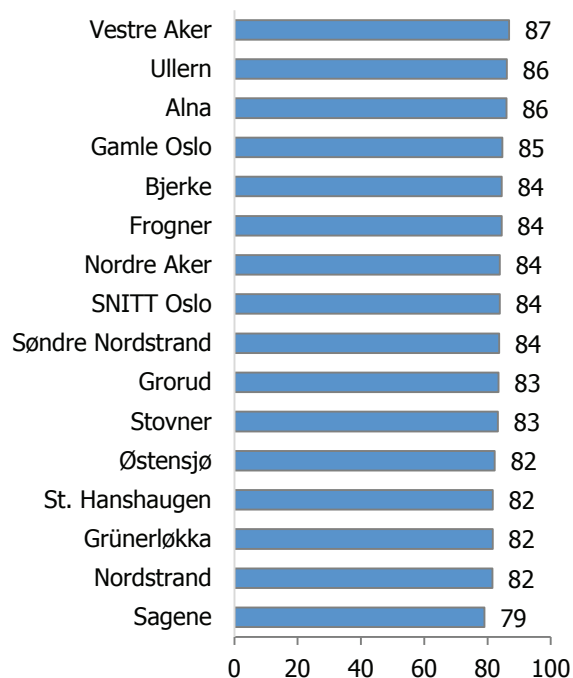

Foreldrenes fødeland

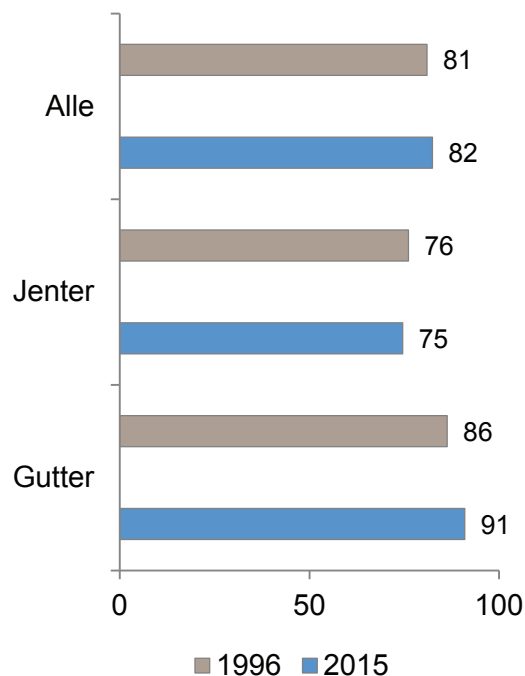

Andel som er fornøyd med seg selv

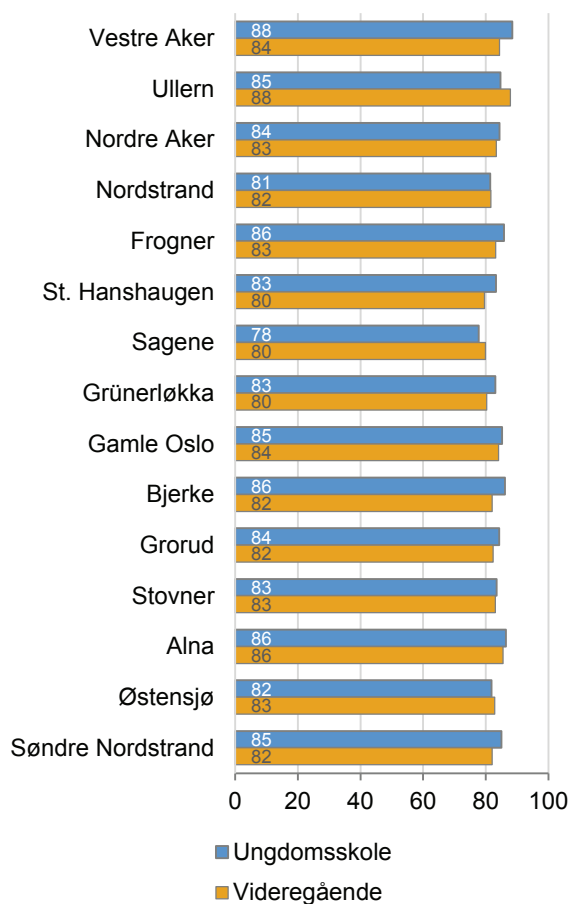
Bydel

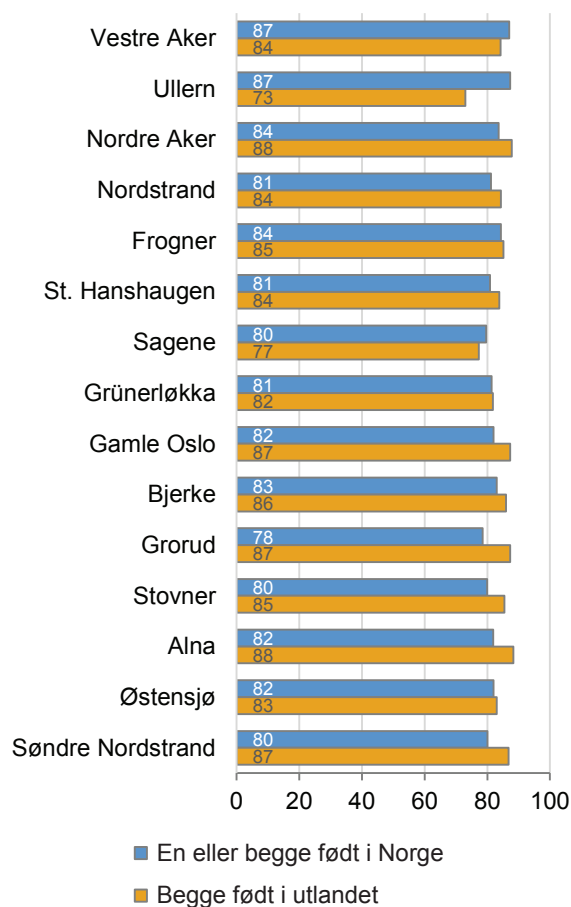
Oslo over tid

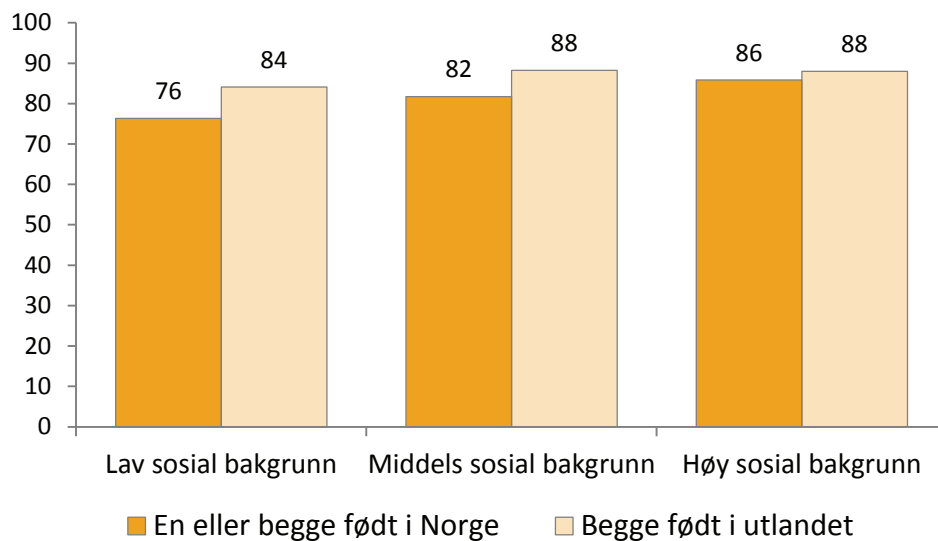
Bydel og skoletype

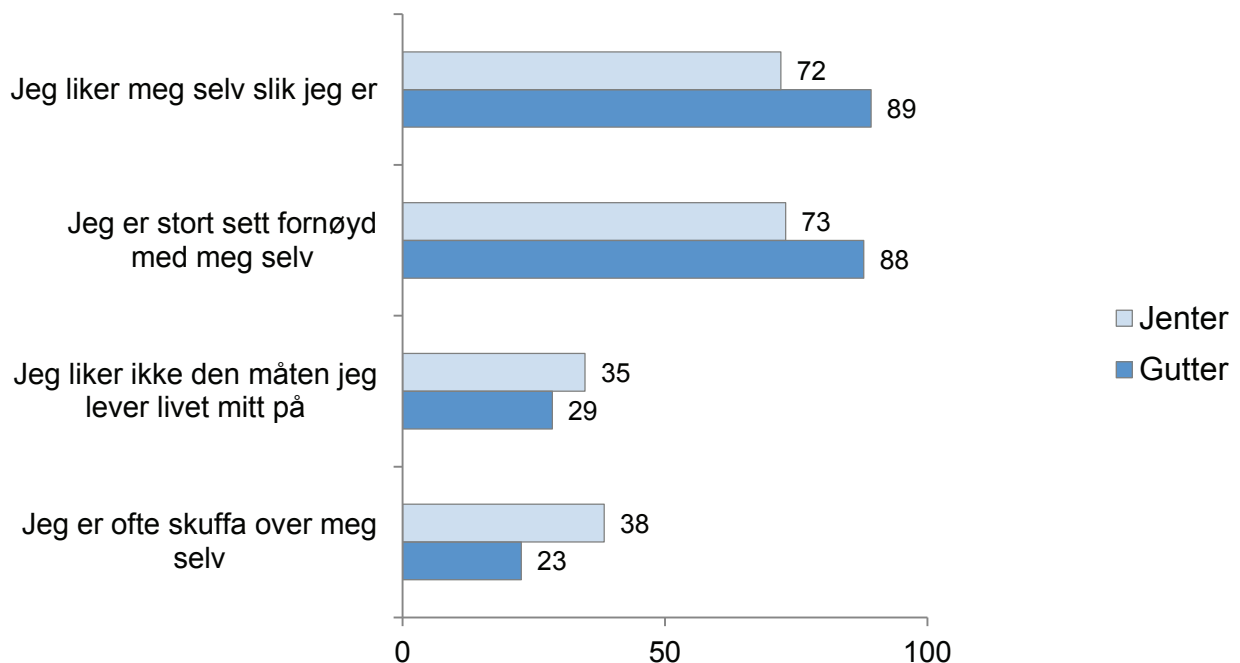
Bydel og foreldrenes fødeland

Andel som er fornøyd med seg selv – etter foreldrenes fødeland og sosial bakgrunn

Hvor mange gutter og jenter som mener følgende utsagn passer for dem

Rusmiddelbruk

Tobakk
Alkohol
Hasjrøyking

Ung i Oslo

tobakk

Omkring tre av fire oslounghdommer har aldri røykt. En av ti har røykt tidligere, men har sluttet nå. Like mange røyker sjeldnere enn en gang i uka. Rundt fem prosent røyker ukentlig eller oftere.

Andelen som røyker øker klart etter klassetrinn. I Oslo røyker rundt 8 prosent av elevene på videregående, noe mer enn i Norge for øvrig.

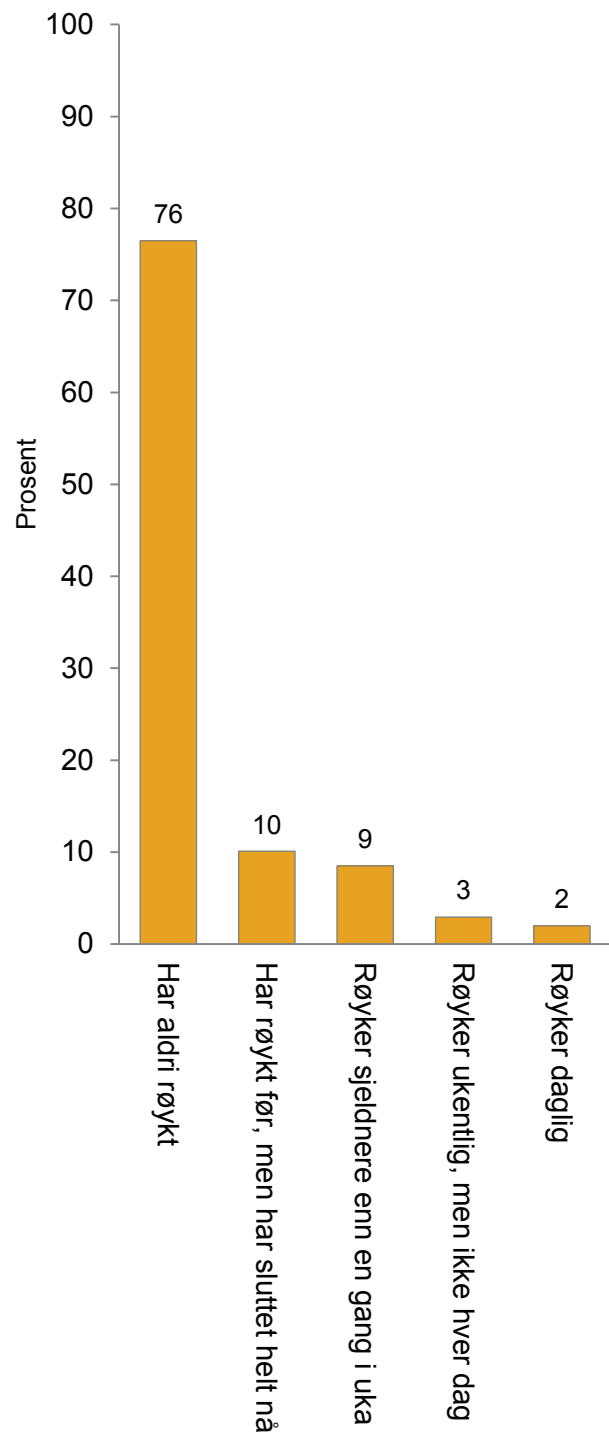
Flere gutter enn jenter røyker daglig eller ukentlig. Kjønnsforskjellen er tydeligst blant de eldste ungdommene. Det er ingen markante forskjeller i andelen som røyker etter foreldrenes landbakgrunn.

De høyeste andelen røykere finner vi i de sentrumsnære bydelene etterfulgt av de vestlige bydelene, mens vi ser de laveste andelen i de østlige bydelene. Bydelsforskjellene er tydeligst på videregående trinn.

Andelen som røyker daglig, har sunket betydelig siden i 1996, da 19 prosent røykte daglig. Nå gjelder det kun 2 prosent.

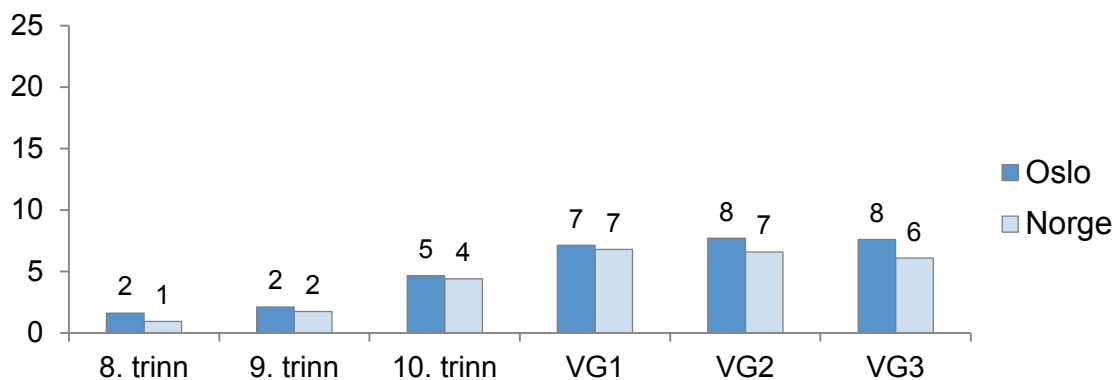
Andelen som har prøvd snus, har sunket noe siden 2012, samtidig som daglig eller ukentlig snusbruk har blitt mindre vanlig i 2015.

Røyker du?

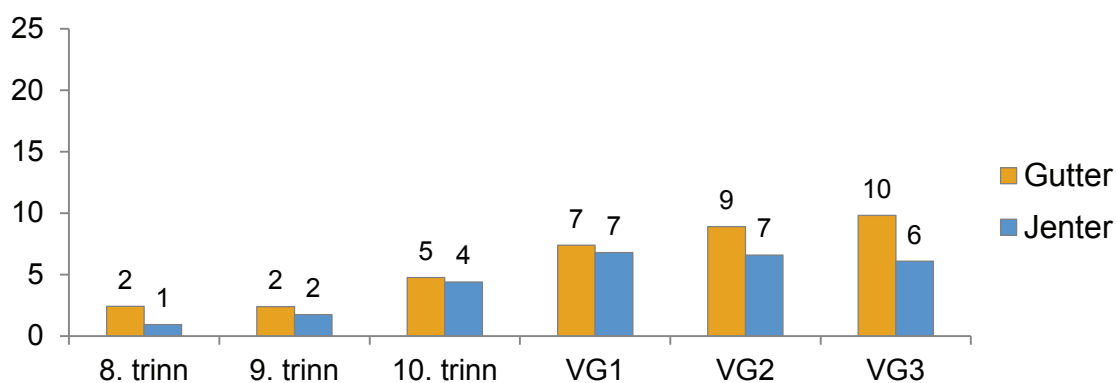

Andel som røyker daglig eller ukentlig

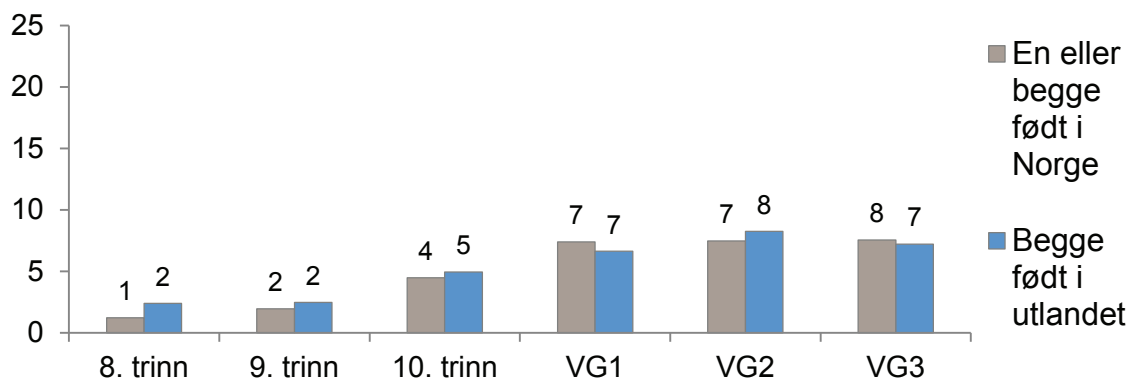
Oslo versus Norge

Kjønn

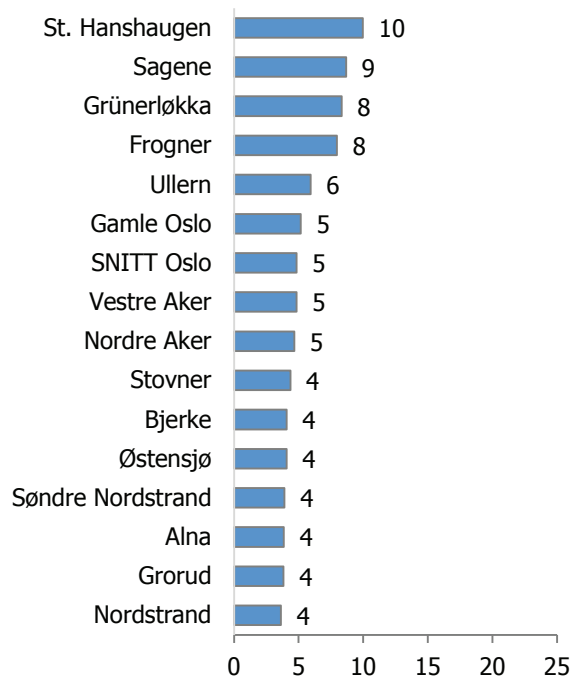

Foreldrenes fødeland

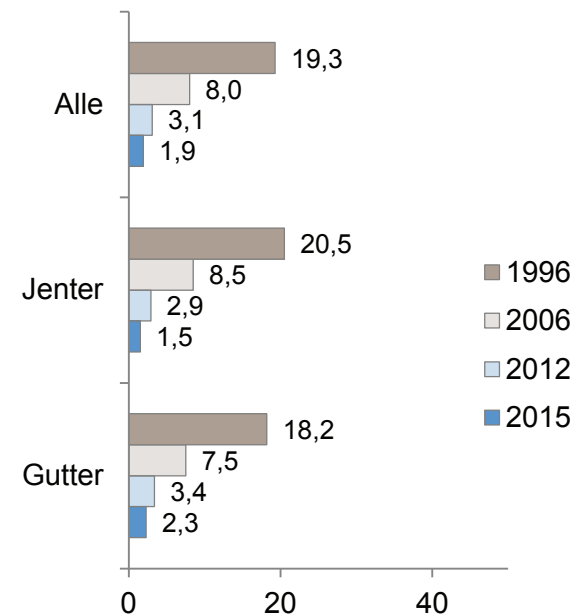

Andel som røyker daglig eller ukentlig

Bydel

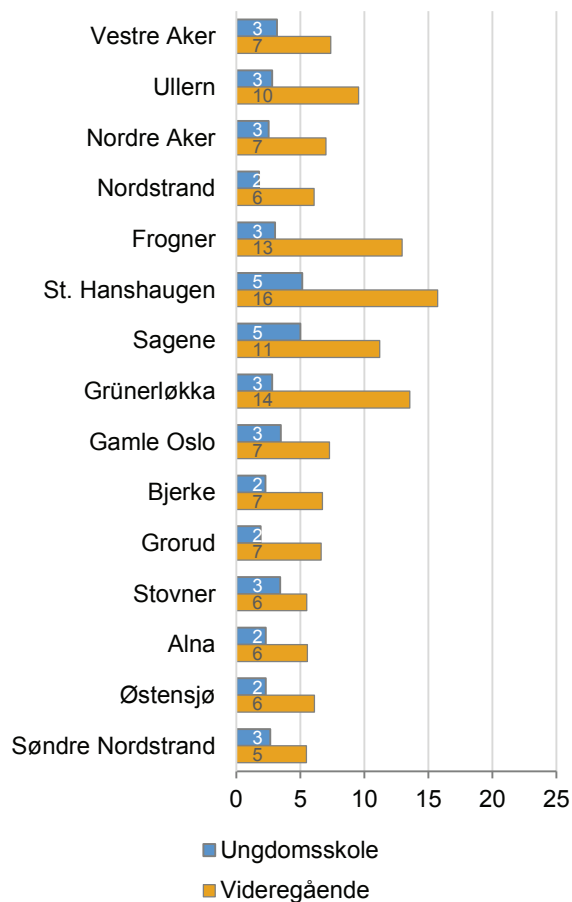

Oslo over tid*

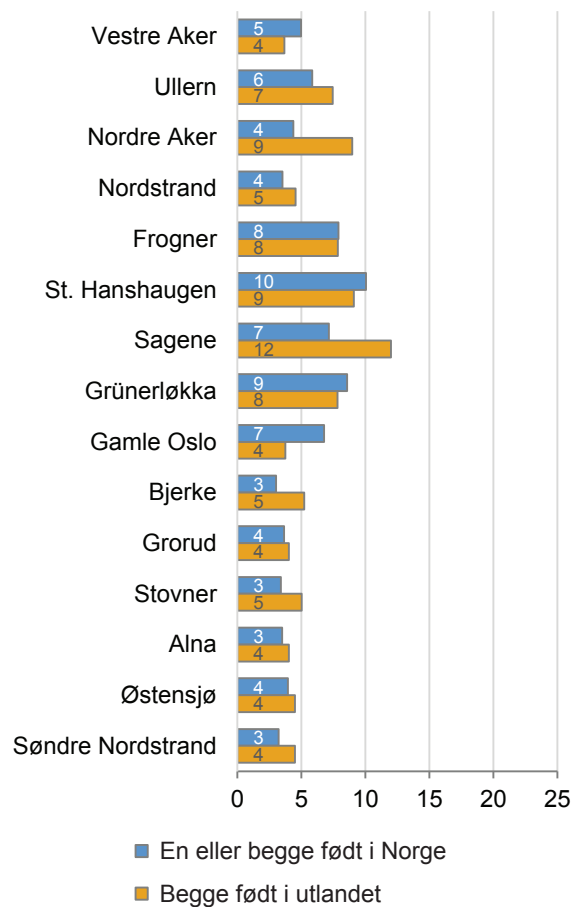

*) Andel som røyker daglig

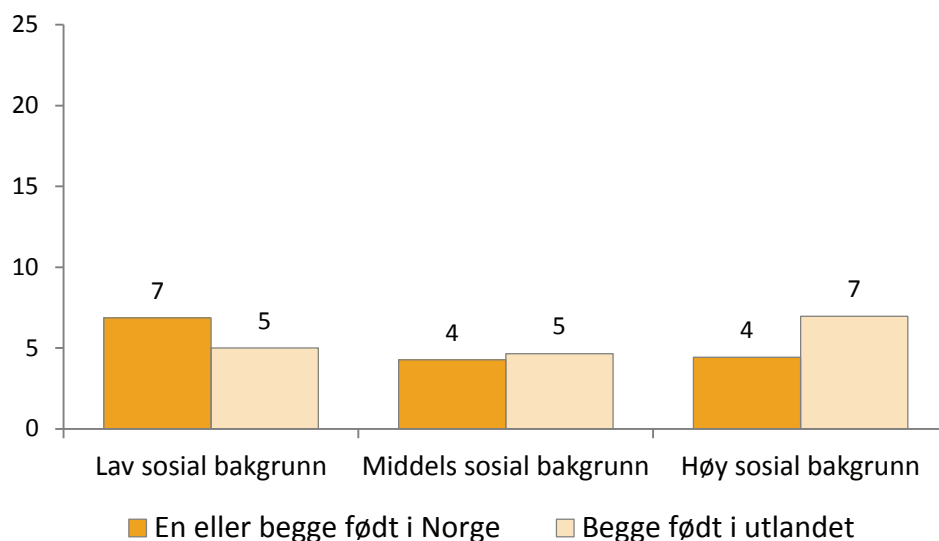
Bydel og skoletype

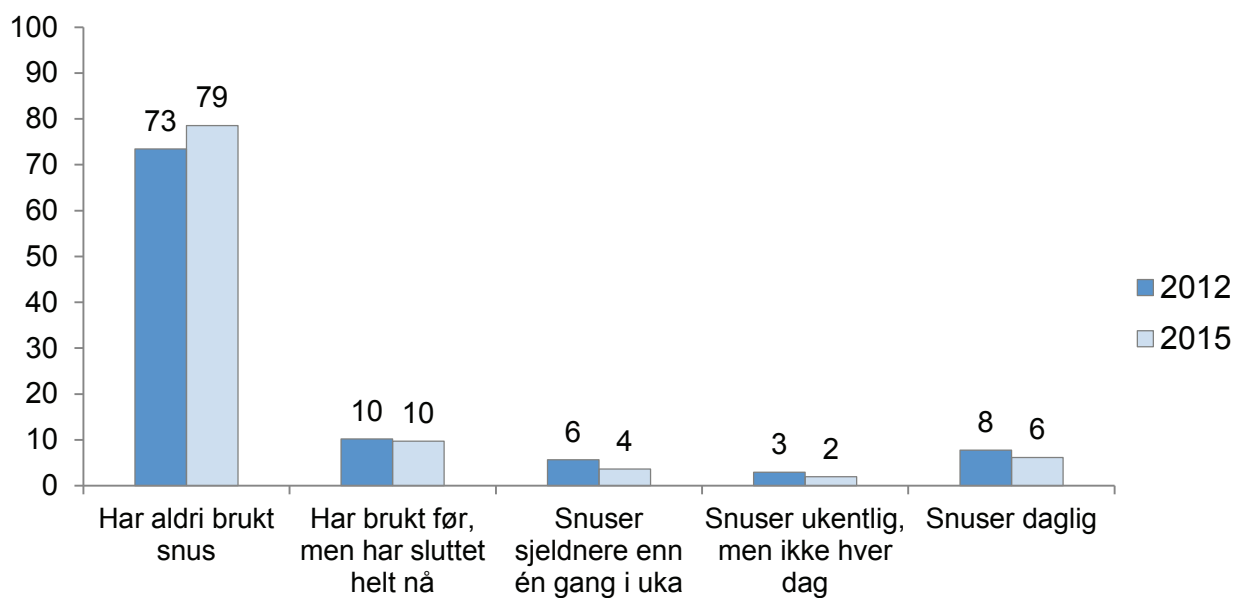
Bydel og foreldrenes fødeland

Andel som røyker daglig eller ukentlig – etter foreldrenes fødeland og sosial bakgrunn

Bruker du snus?

alkohol

Hver tredje oslounngdom har vært beruset det siste året. Andelen som har vært beruset, øker med alderen – ikke uventet. I Oslo har fire prosent vært beruset på 8. trinn, mens det gjelder 69 prosent på VG3. Andelen som har vært beruset, har gått klart ned over tid.

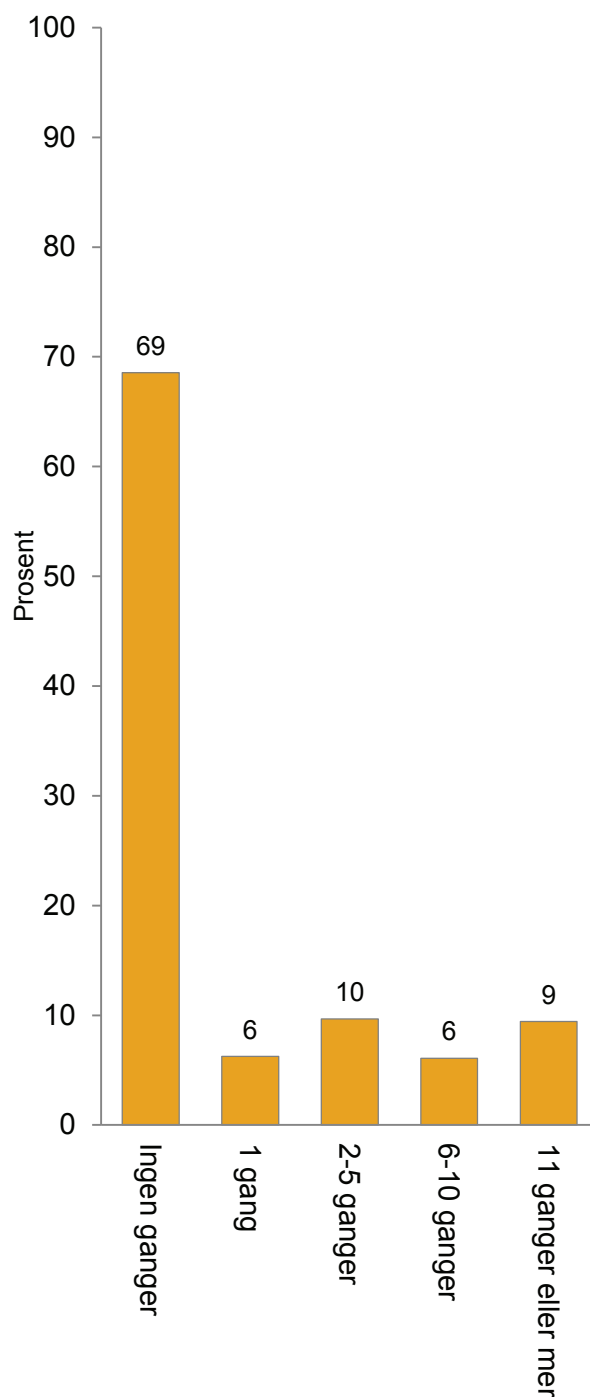
Generelt sett er det færre som har vært beruset, i Oslo enn i resten av landet. En viktig del av forklaringen er at de med innvandrerbakgrunn drikker mindre alkohol. Blant de uten innvandrerbakgrunn har like mange vært beruset som i landet for øvrig.

Det er klare bydelsforskjeller når det gjelder å ha vært beruset siste år. De laveste andelenene finner vi i øst, og de høyeste finner vi i vest og i de sentrumsnære bydelene. Mye av dette mønsteret kan forklares av at andelen unge med innvandrerbakgrunn varierer mellom bydelene.

Men også blant de uten innvandrerbakgrunn har færre i de østlige bydelene vært beruset siste år. Blant de med innvandrerbakgrunn ser vi klart høyere andeler som har vært beruset i de vestlige bydelene sammenlignet med de østlige bydelene.

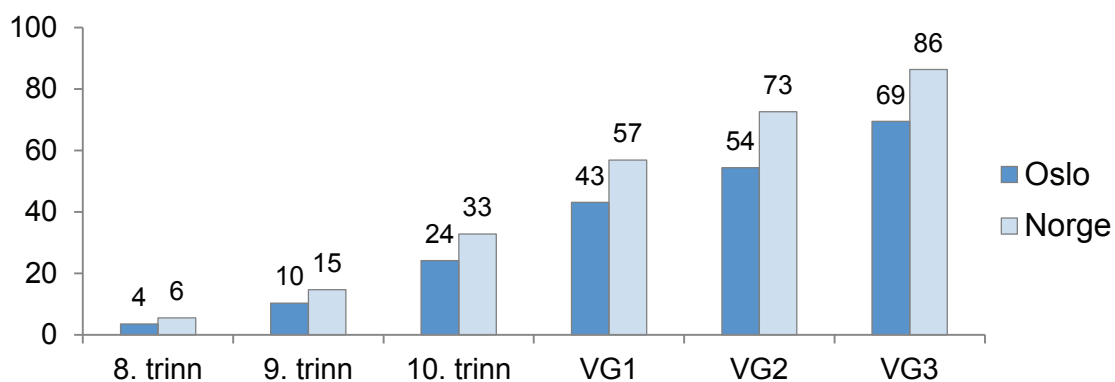
De med høy sosial bakgrunn har oftere vært beruset sammenlignet med de med lav sosial bakgrunn, både blant de med og uten innvandrerbakgrunn.

Hvor mange ganger har du i løpet av siste år drukket så mye at du har følt deg tydelig beruset?

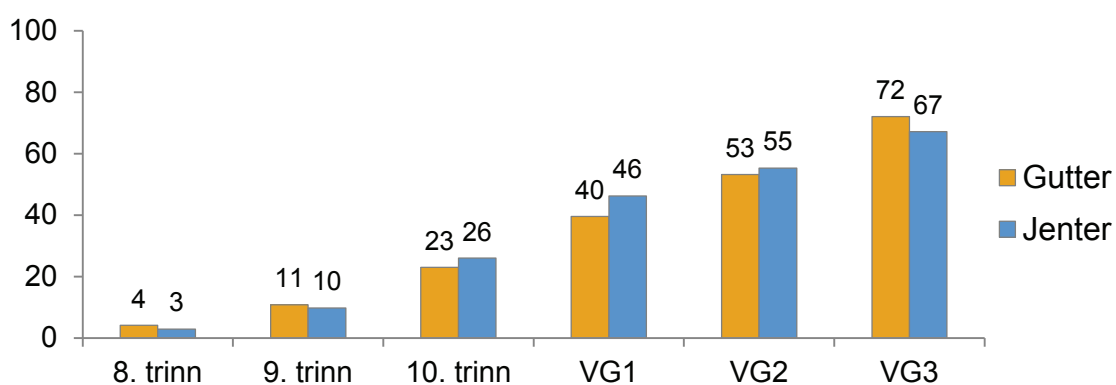

Andel som har vært tydelig beruset

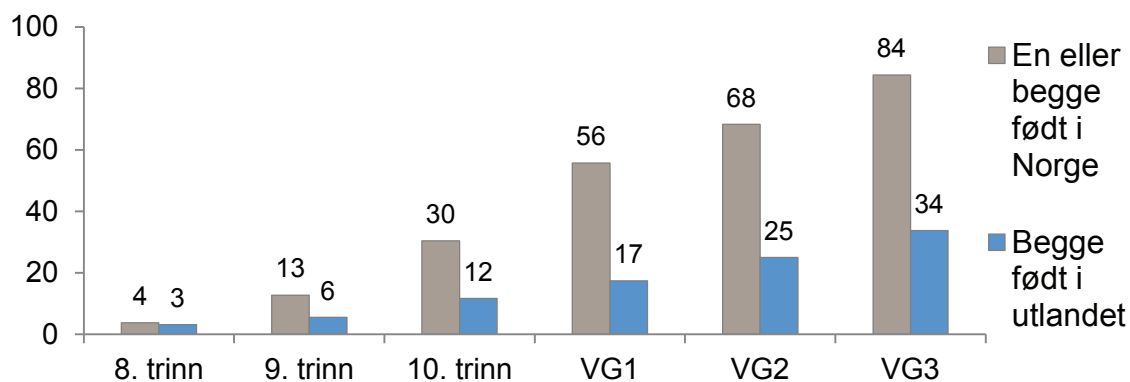
Oslo versus Norge

Kjønn

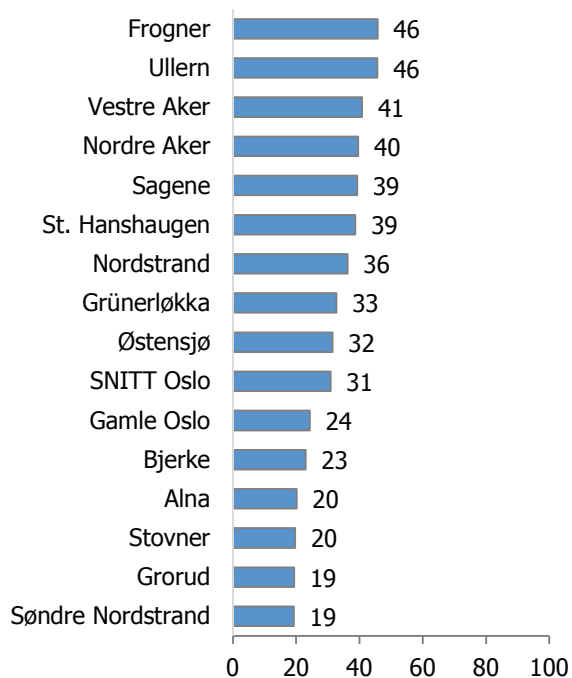

Foreldrenes fødeland

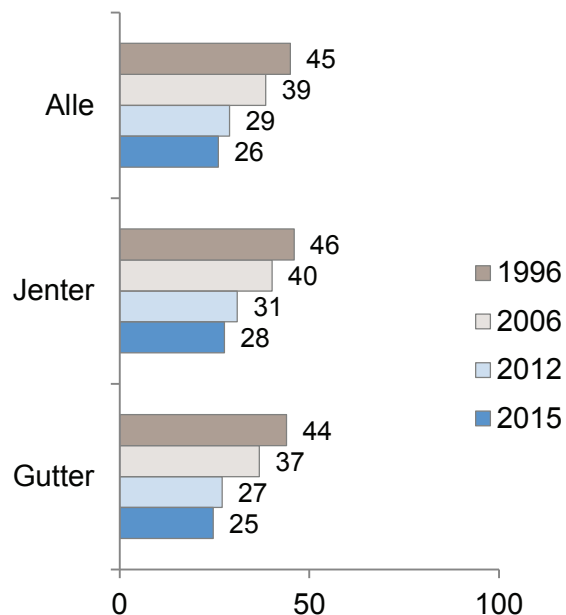

Andel som har vært tydelig beruset

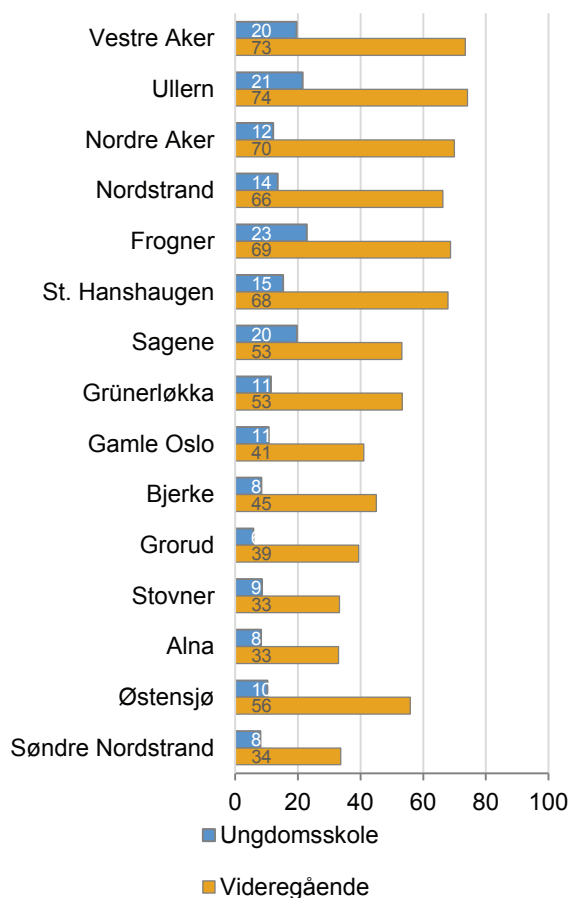
Bydel

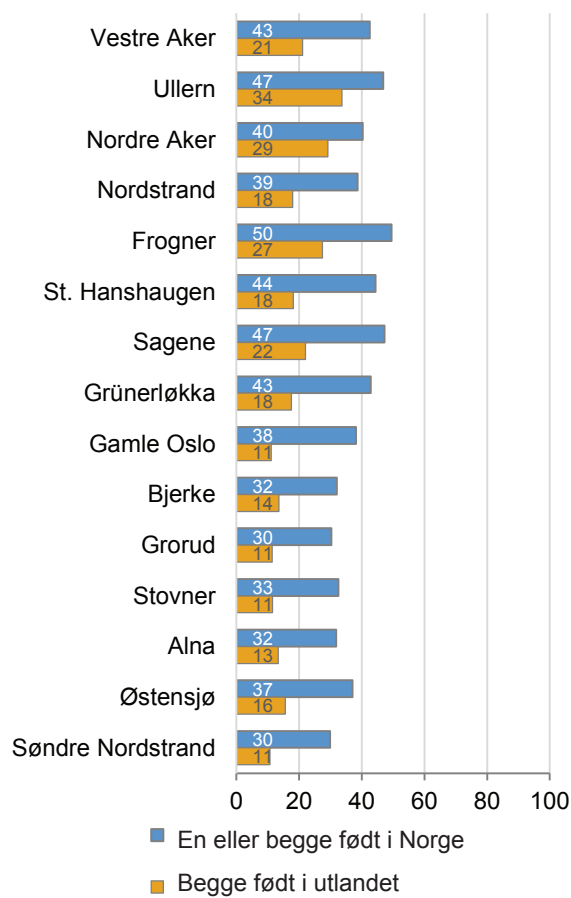
Oslo over tid

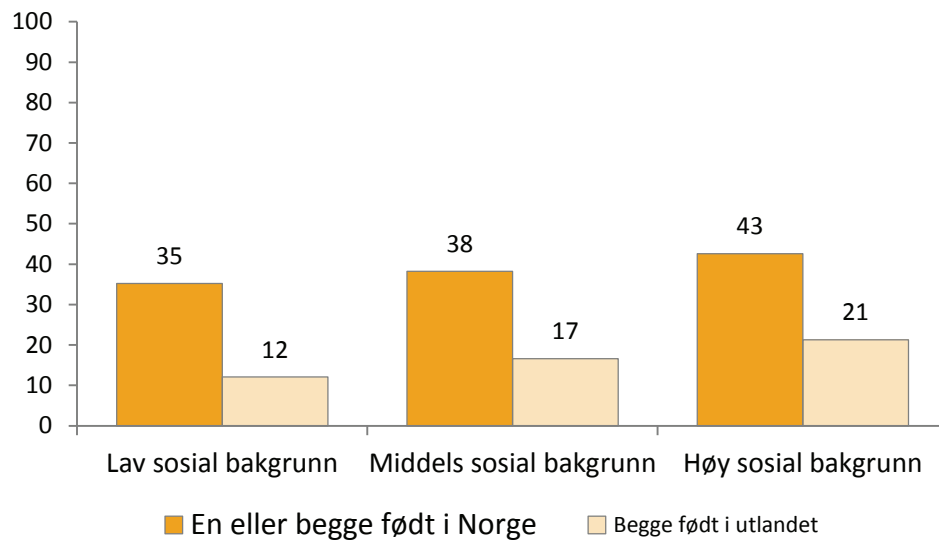
Bydel og skoletype

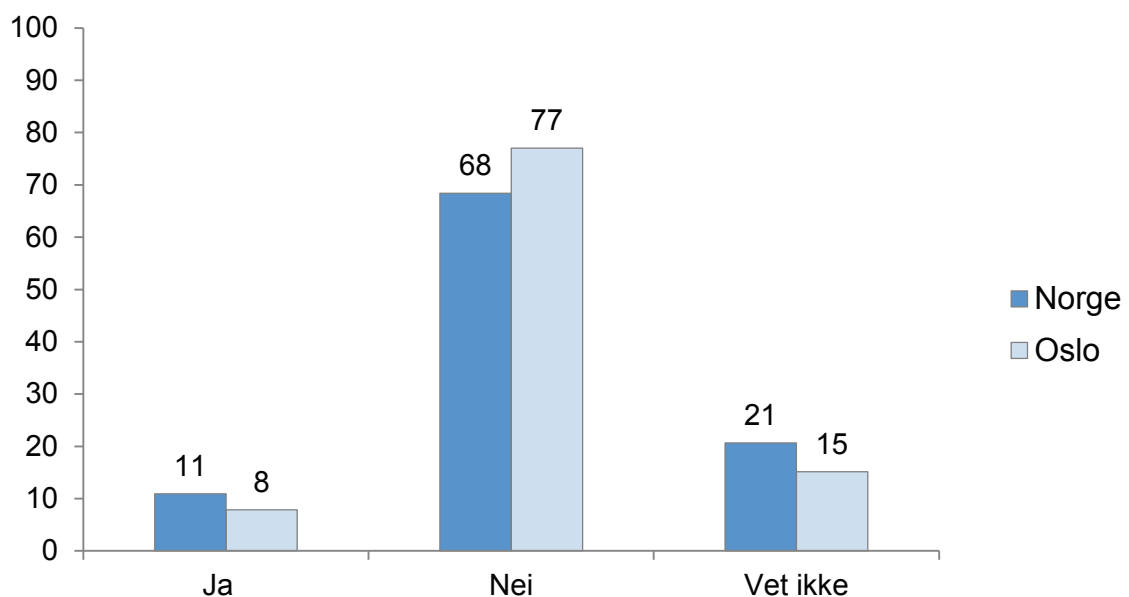
Bydel og foreldrenes fødeland

Andel som har vært tydelig beruset – etter foreldrenes fødeland og sosial bakgrunn

Får du lov til å drikke alkohol av foreldrene dine? (10. klasse)

hasj

En av ti unge i Oslo har brukt hasj eller marihuana siste år, og rundt tre prosent har gjort det mer enn fem ganger.

Bruken øker markant med klassetrinn. Denne økningen er klart sterkere i Oslo enn ellers i Norge. Blant de på VG3 har 25 prosent av osloungdommene brukt hasj eller marihuana, mens det gjelder 16 prosent i resten av landet.

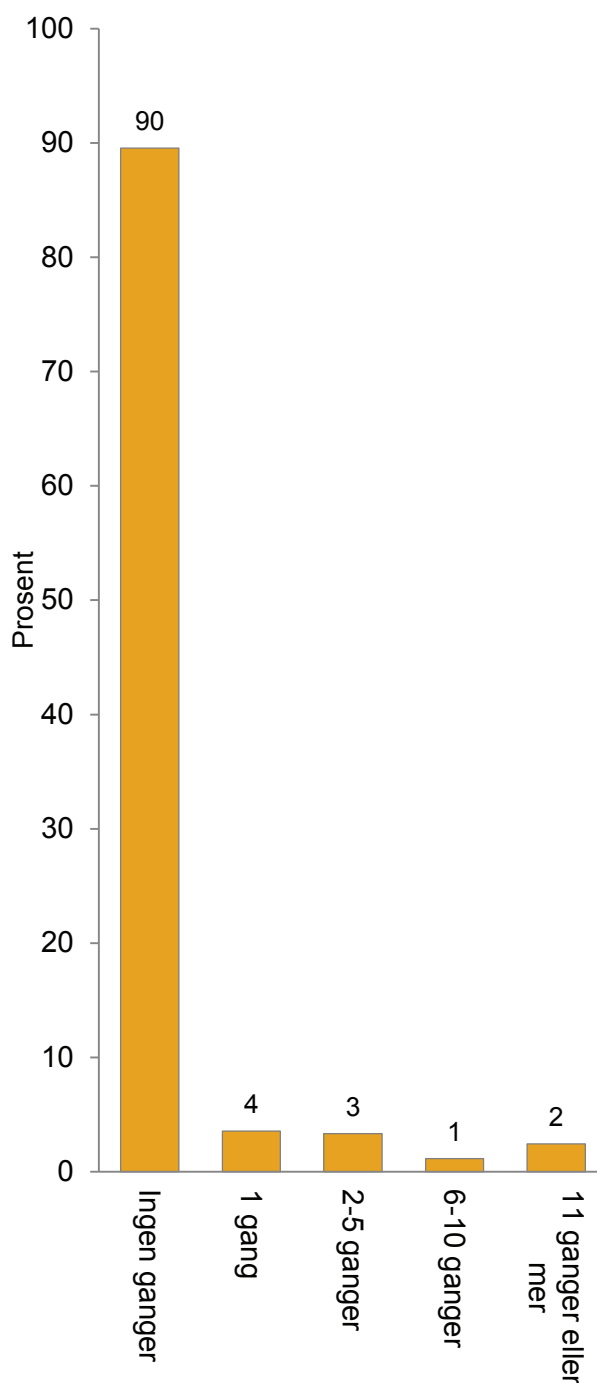
Selv om bruken øker med klassetrinn for både gutter og jenter, så øker den klart mer blant guttene. Hasj og marihuana brukes i mindre grad av ungdom med innvandrerbakgrunn enn de uten innvandrerbakgrunn.

Cannabisbruken har størst utbredelse i de sentrumsnære og de vestlige bydelene. Færrest som har brukt hasj, er det i de østlige bydelene.

Selv om andelen er høy på videregående, og høyere enn ellers i landet, viser Ung i Oslo-undersøkelsene at andelen som har brukt hasj og marihuana, har gått svakt ned over tid.

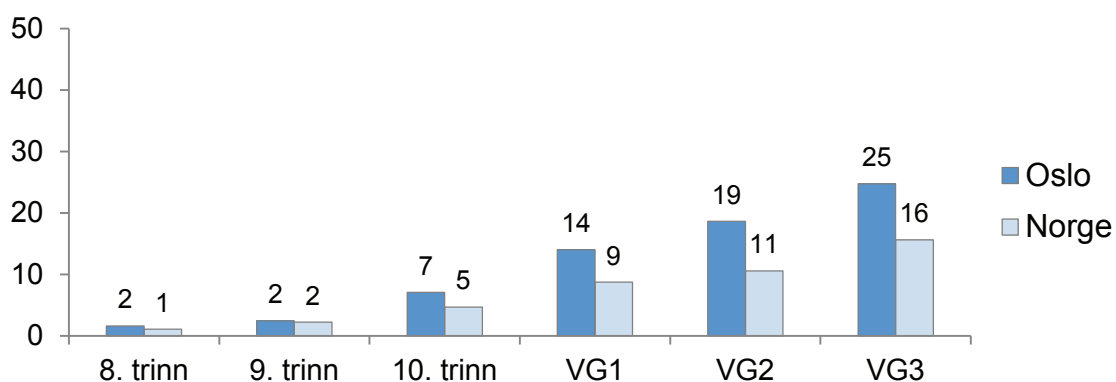
Klart flere osloungdommer har blitt tilbudt hasj eller marihuana det siste året sammenlignet med ungdom i resten av landet.

Hvor mange ganger har du i løpet av siste år brukt hasj eller marihuana?

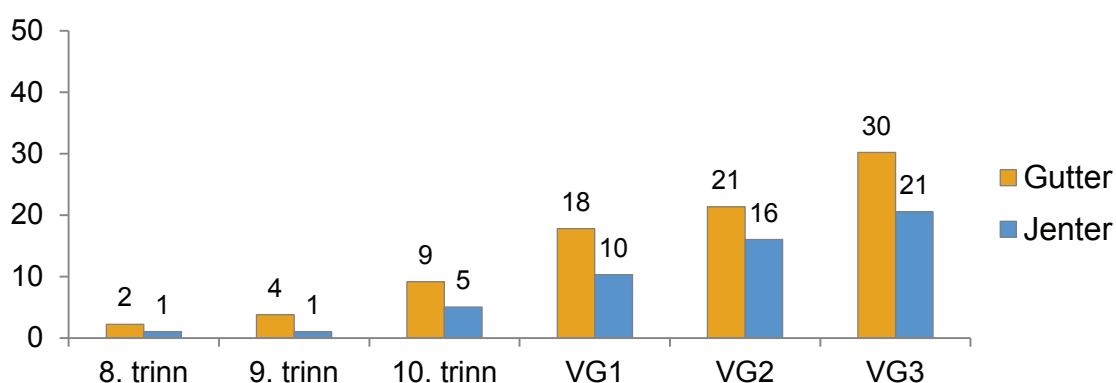

Andel som har brukt hasj eller marihuana

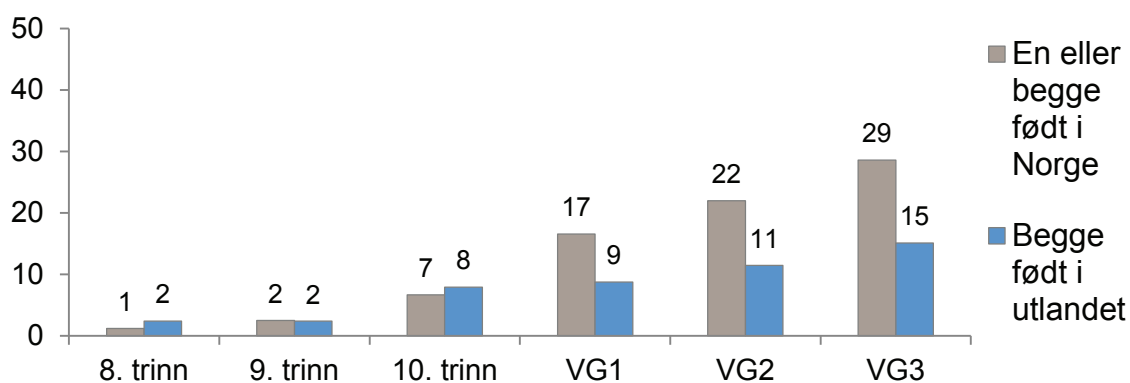
Oslo versus Norge

Kjønn

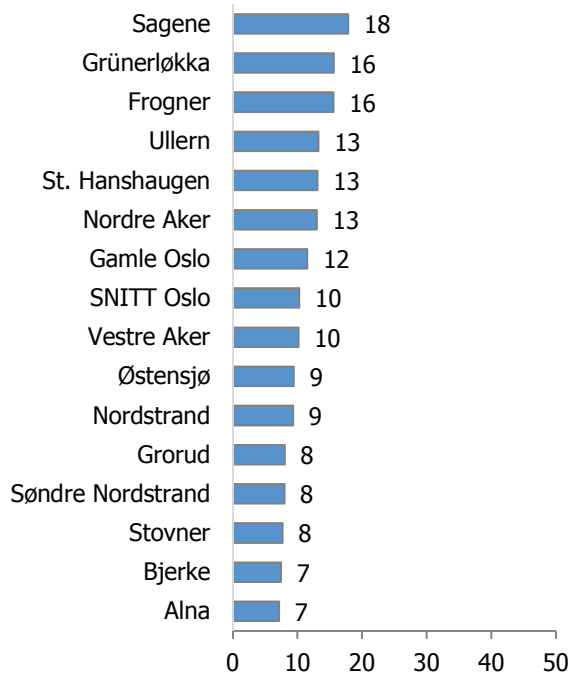

Foreldrenes fødeland

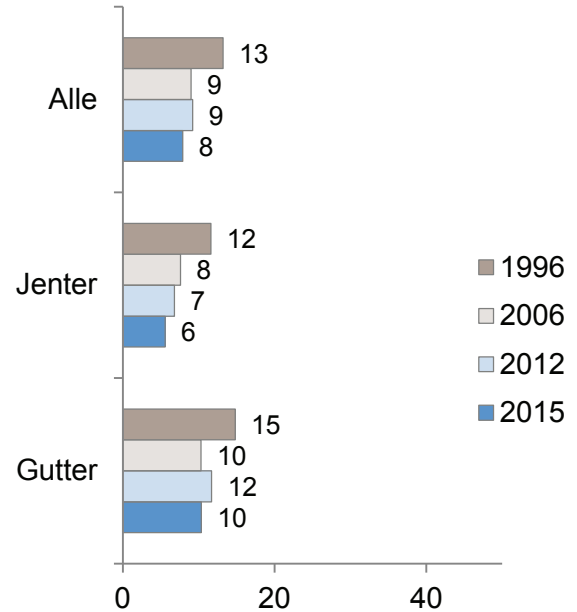

Andel som har brukt hasj eller marihuana

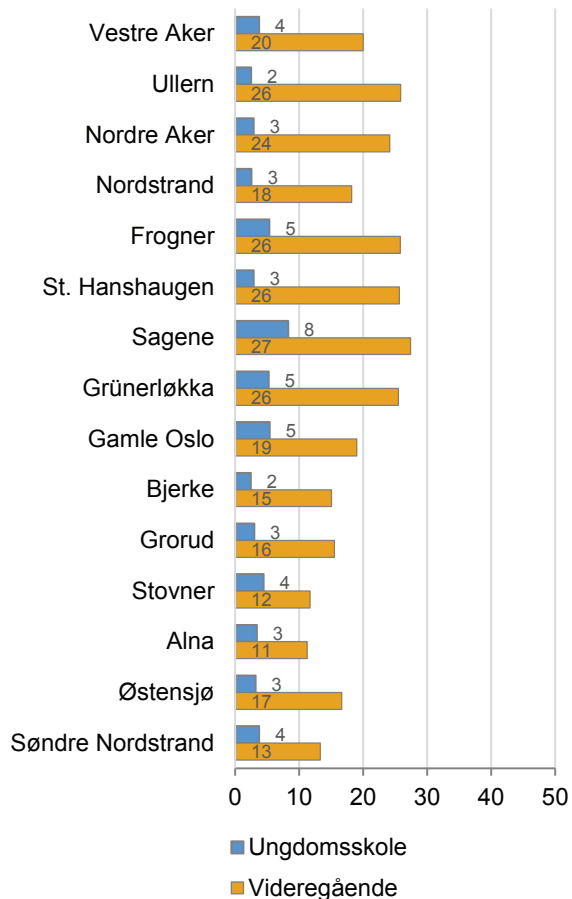
Bydel

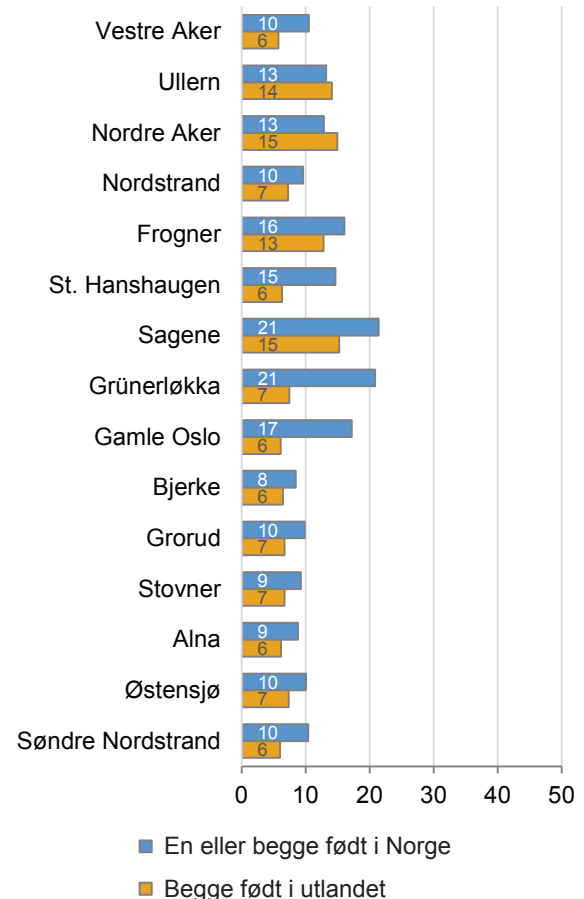
Oslo over tid

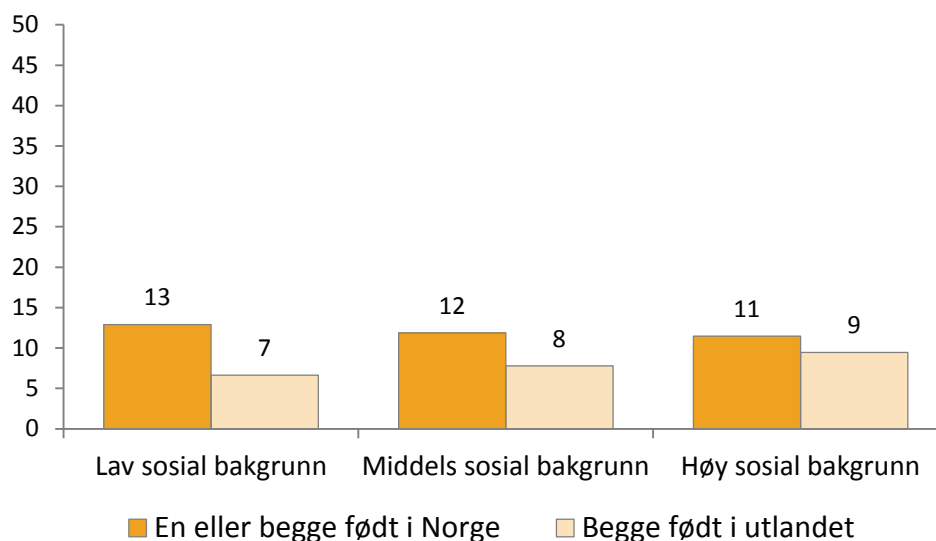
Bydel og skoletype

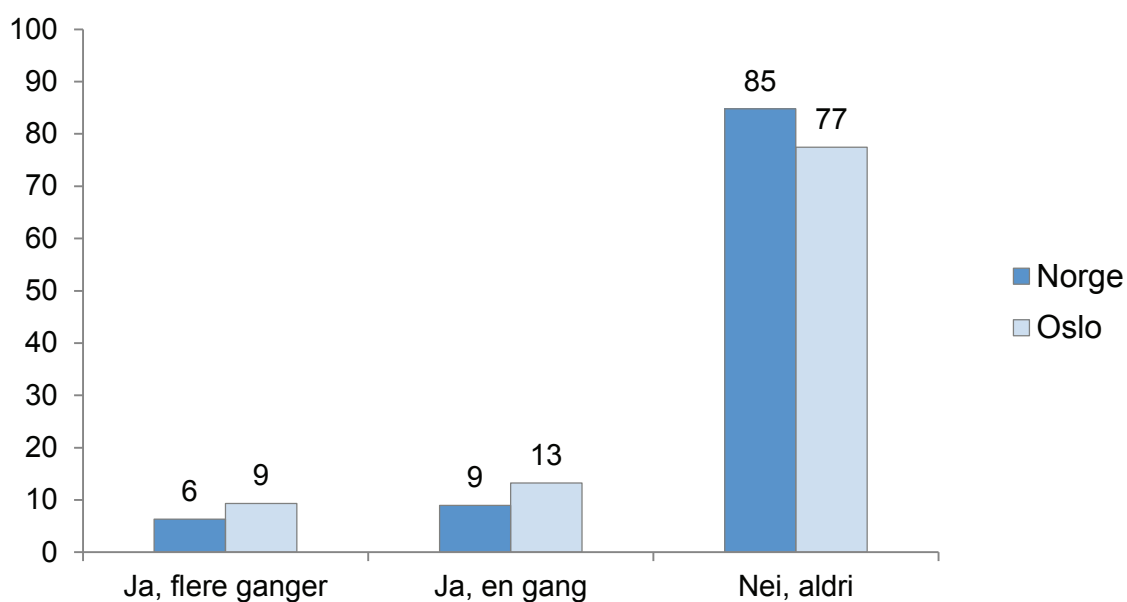
Bydel og foreldrenes fødeland

Andel som har brukt hasj eller marihuana – etter foreldrenes fødeland og sosial bakgrunn

Har du i løpet av det siste året blitt tilbudt hasj eller marihuana? (10.klasse)

Risikoatferd og vold

Kriminalitet
Mobbing
Vold

Ung i Oslo

kriminalitet

Få oslounngdommer har begått lovbrudd det siste året. Blant de som har begått det, er de vanligste handlingene å stjele fra butikk, å gjøre hærverk og å spraye eller tagge ulovlig på vegger.

Andelen som har begått lovbrudd, er noe høyere i Oslo enn for øvrig i Norge. For hvert trinn på ungdomsskolen er det flere som begår lovbrudd, mens andelen synker for hvert trinn på videregående.

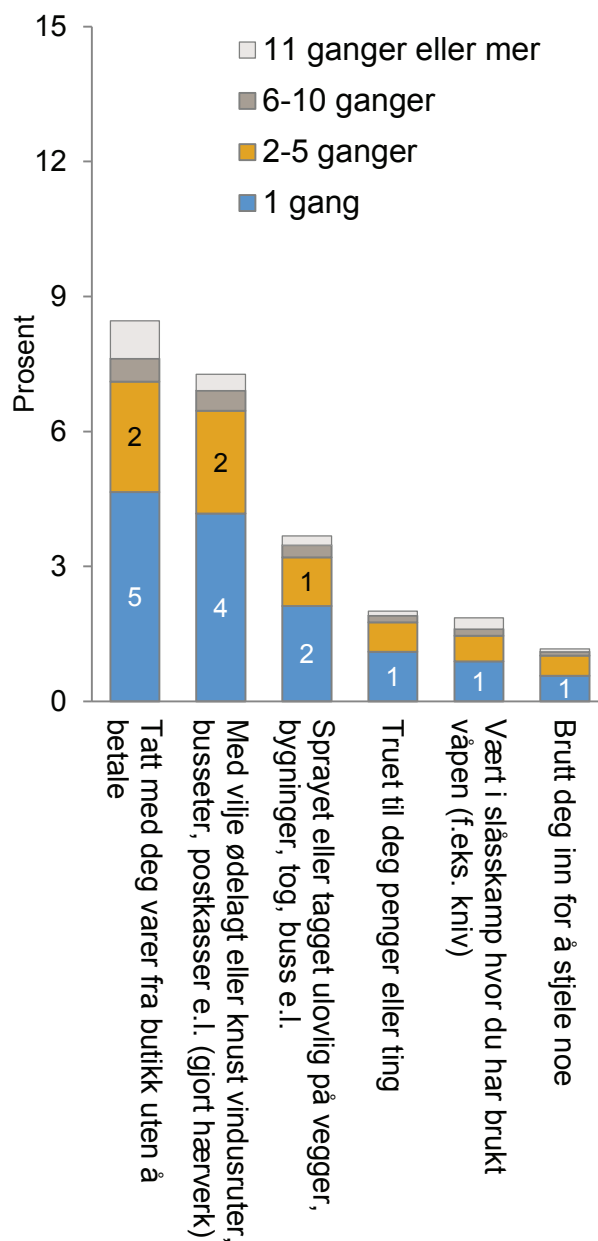
Det er klart flere gutter enn jenter som begår lovbrudd. Derimot er det ingen markante forskjeller i andelen som har begått kriminelle handlinger etter foreldrenes fødeland.

Andelen som er involvert i kriminalitet varierer relativt lite mellom bydelene. Blant de uten innvandrerbakgrunn er det flere av de med lav sosial bakgrunn som har begått kriminelle handlinger, enn blant de med høy sosial bakgrunn.

Andelen som har begått en av de seks lovbruddene de fikk spørsmål om i spørreskjemaet, har gått klart ned fra 1996 til 2015, fra 25 til 17 prosent. Men blant gutter har det vært en økning fra 2012 til 2015.

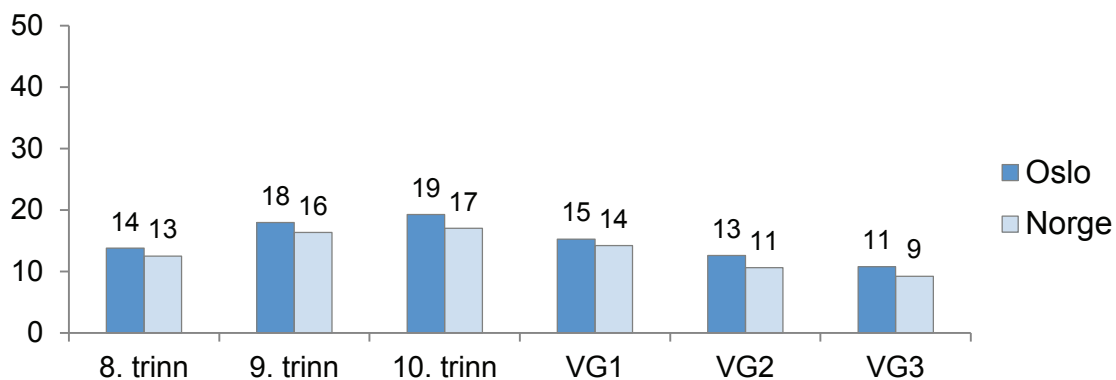
37 prosent har lastet ned filer ulovlig på nett. Omtrent like mange har ikke betalt på kino, idrettsstevner, buss, tog e.l. Ni prosent har vært i slåsskamp uten våpen. Seks prosent har stjålet noe fra en de kjenner.

Hvor mange ganger har du vært med på eller gjort noe av dette det siste året?

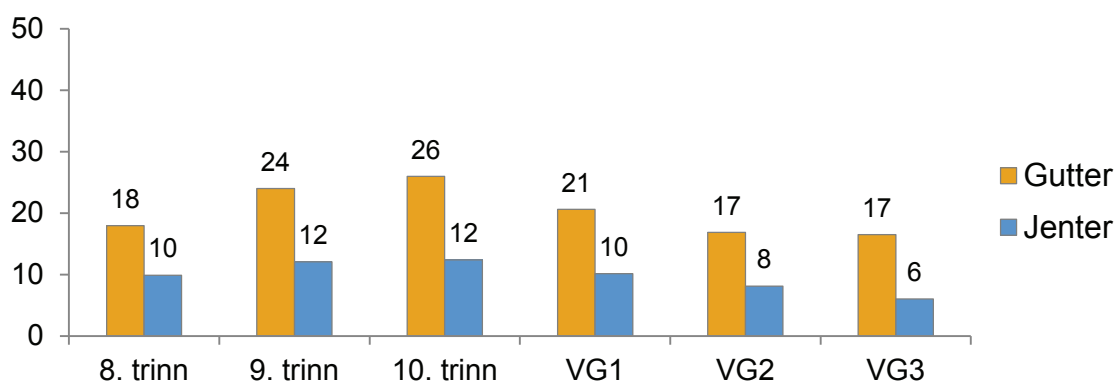

Andel som har begått lovbrudd siste år

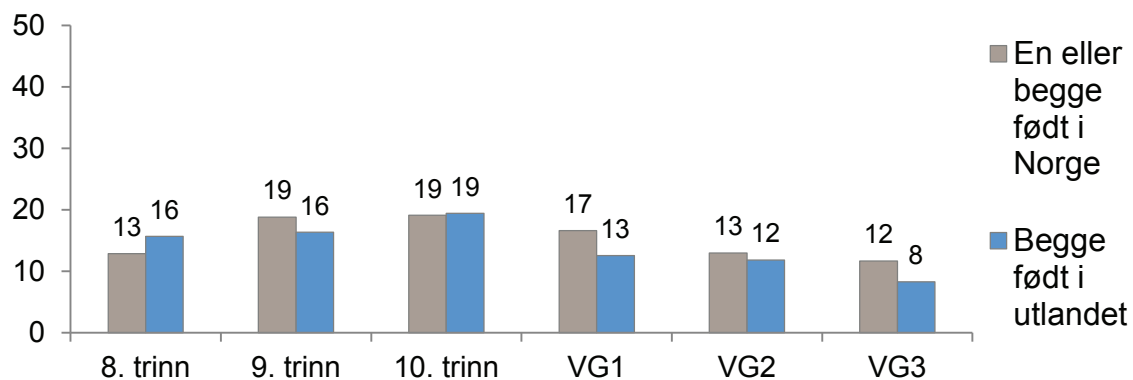
Oslo versus Norge

Kjønn

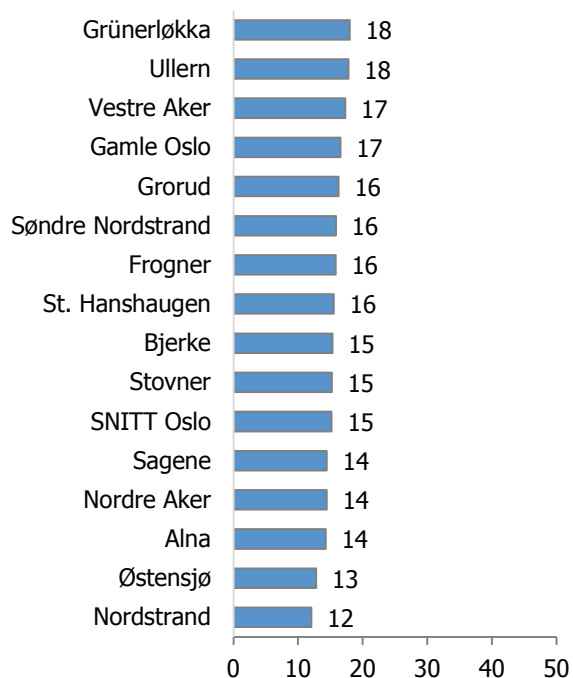

Foreldrenes fødeland

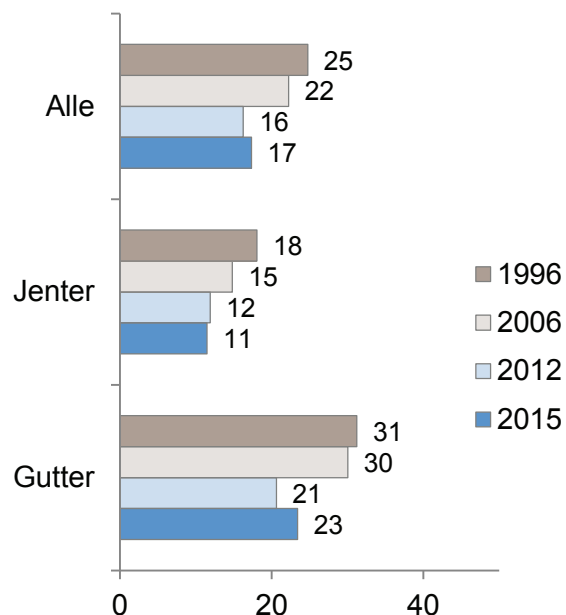

Andel som har begått lovbrudd siste år

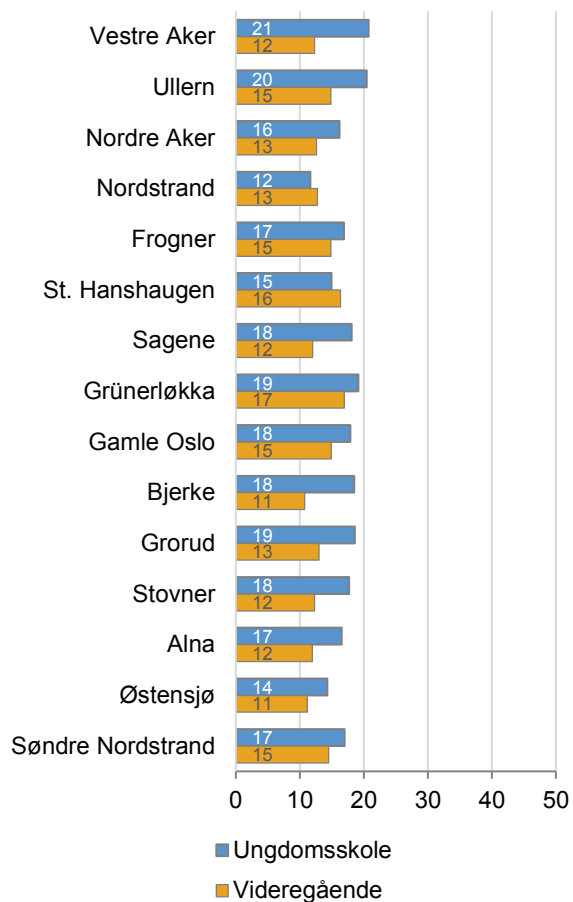
Bydel

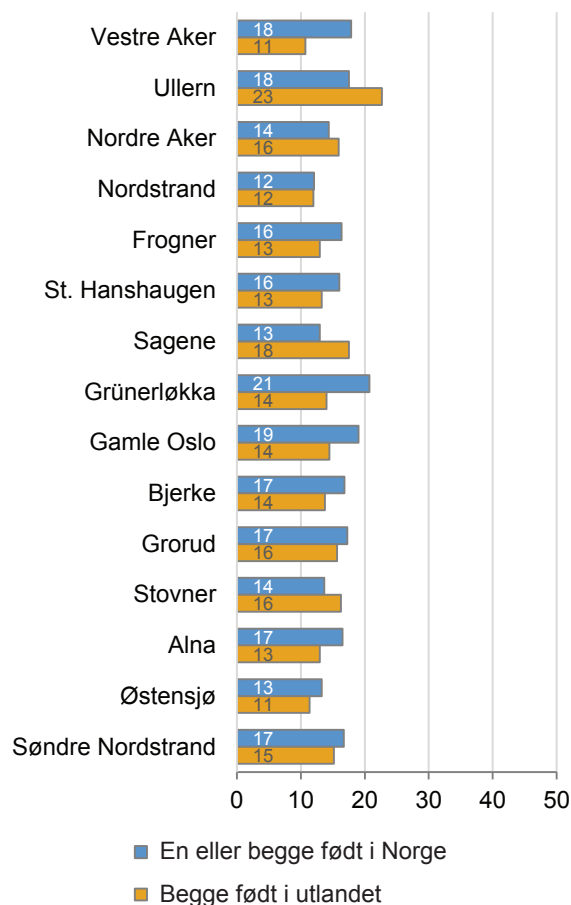
Oslo over tid

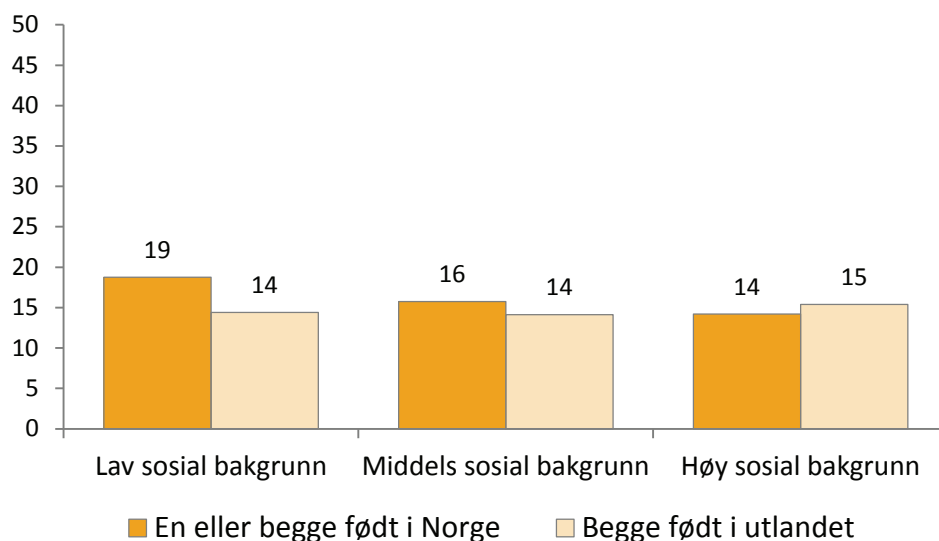
Bydel og skoletype

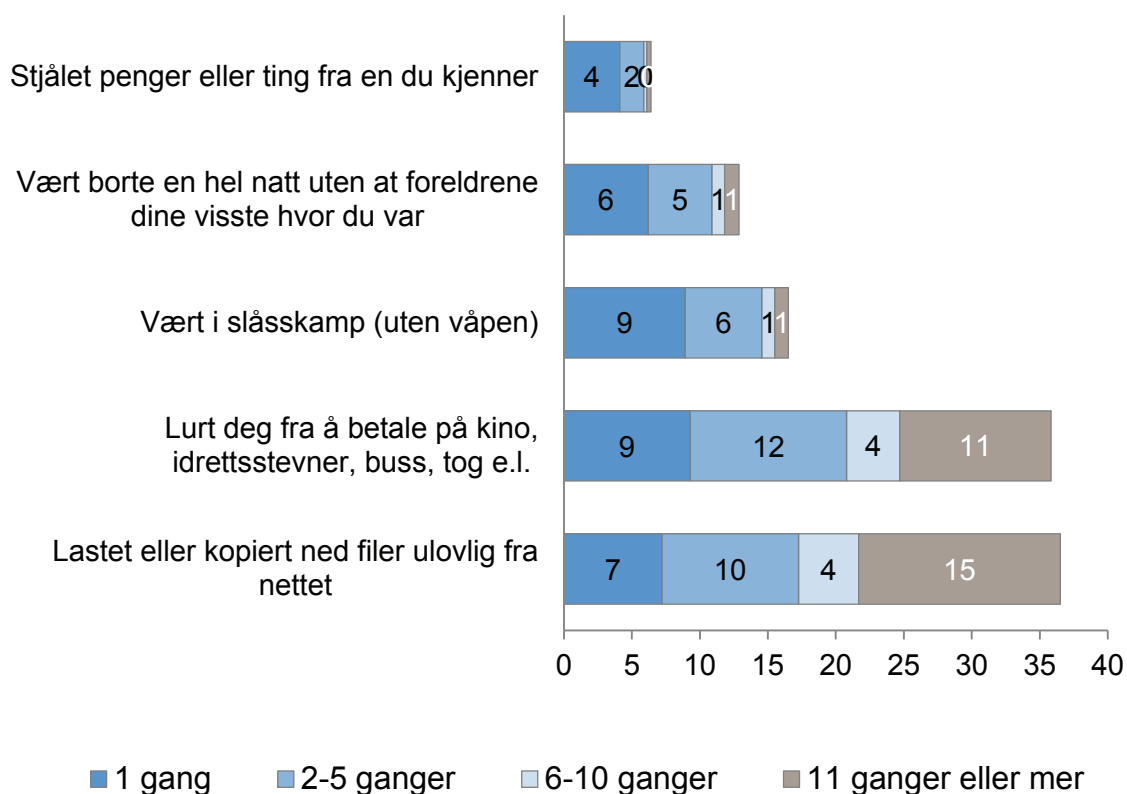
Bydel og foreldrenes fødeland

Andel som har begått lovbrudd siste år – foreldrenes fødeland og sosial bakgrunn

Hvor mange ganger har du vært med på eller gjort noe av dette det siste året

mobbing

En av ti har månedlig eller oftere blitt utsatt for plaging, trusler eller utfrysing av andre på skolen eller i fritida. Nær seks prosent sier at de har opplevd dette ukentlig eller oftere. Disse utgjør 1270 av de som har svart på undersøkelsen.

Andelen som regelmessig blir mobbet, er høyest på ungdomsskolen. Det er ingen variasjon i hvor mange som utsettes for dette i Oslo og i Norge for øvrig.

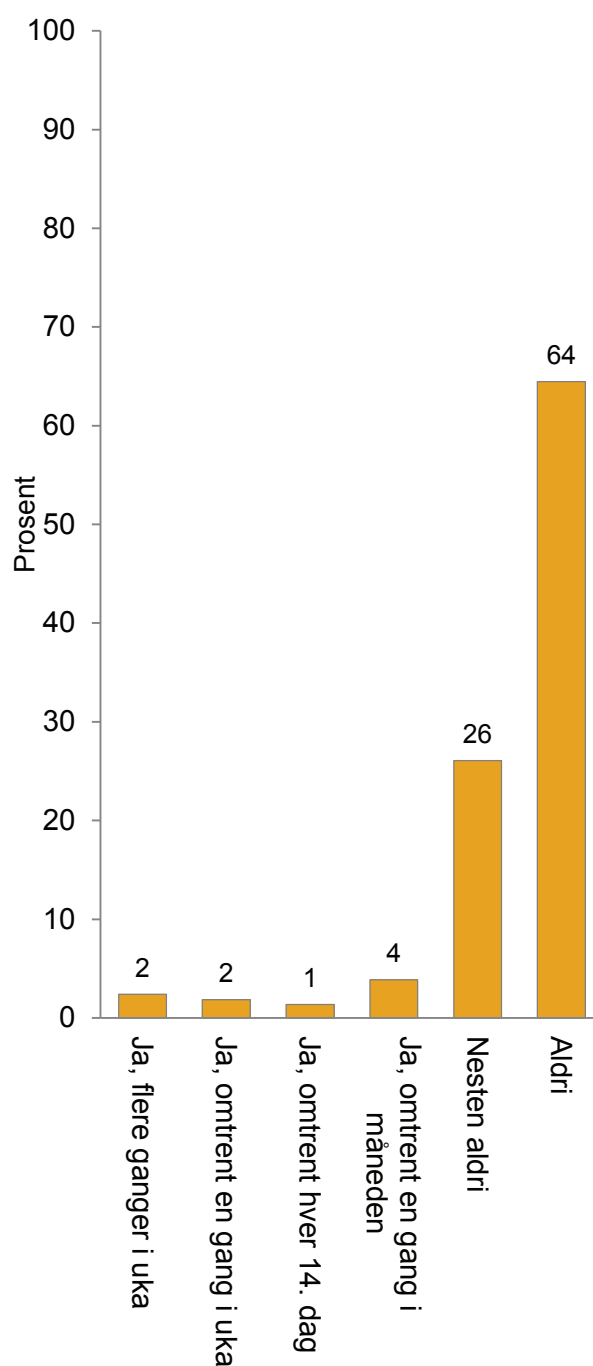
Det er ingen tydelige forskjeller mellom kjønnene. Det er heller ikke slik at de med innvandrerbakgrunn mobbes mer enn de uten innvandrerbakgrunn, når man ser på byen under ett. Likevel er det noen variasjoner etter innvandrerbakgrunn i enkelte bydeler.

De høyeste andelen som mobbes minst hver 14. dag finnes i noen av byens østlige bydeler.

De som har foreldre med lav sosioøkonomisk status, rapporterer noe oftere at de blir mobbet sammenlignet med de som har foreldre med høy sosioøkonomisk status.

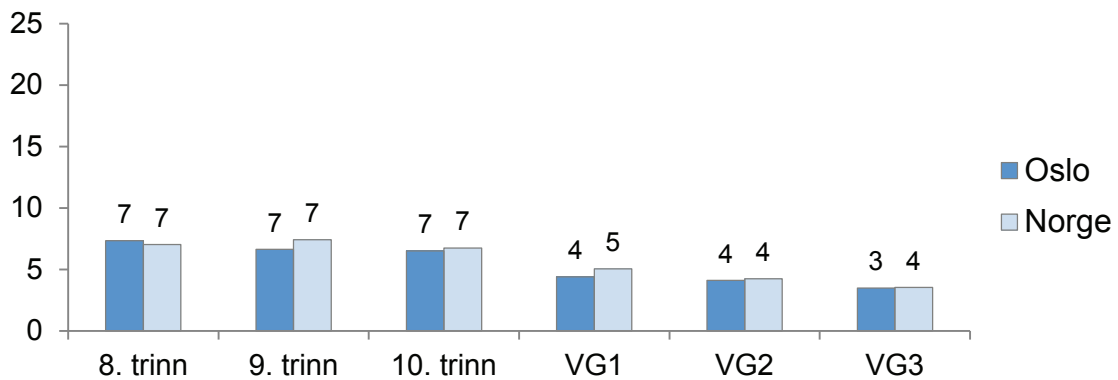
Det er ingen markante endringer i andelen som blir mobbet jevnlig fra 2012 til 2015.

Blir du selv utsatt for plaging, trusler eller utfrysing av andre på skolen eller i fritida?

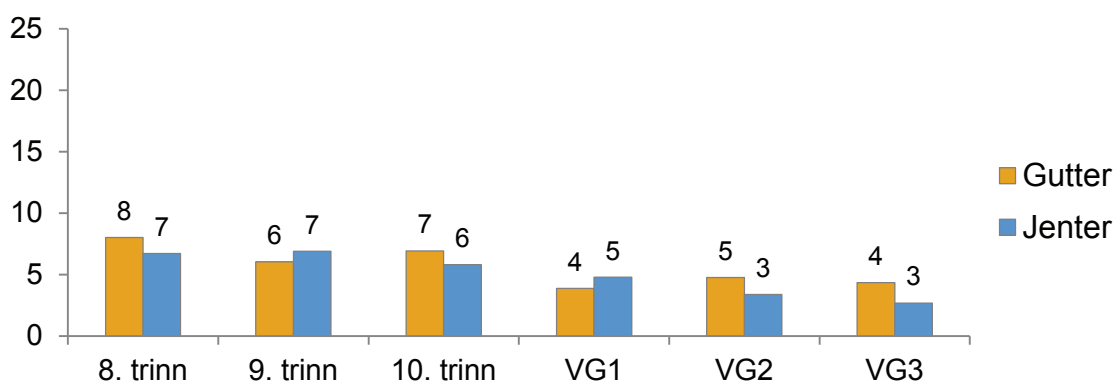

Andel som blir mobbet minst hver 14. dag

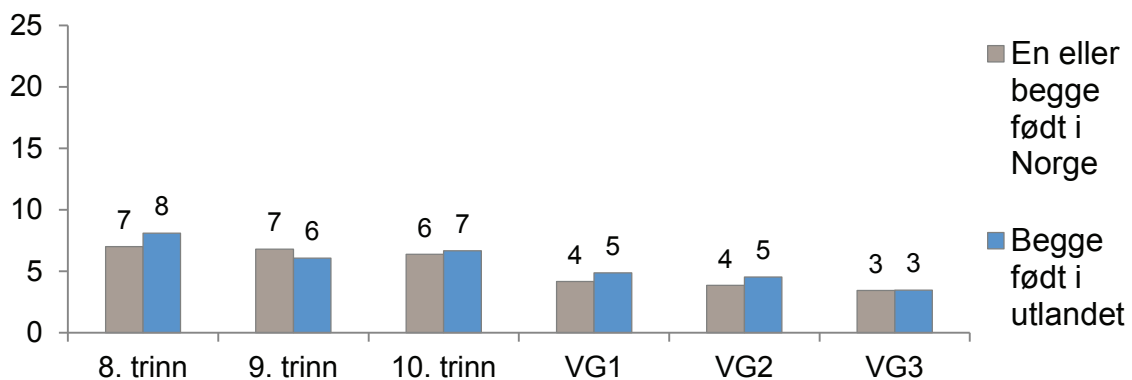
Oslo versus Norge

Kjønn

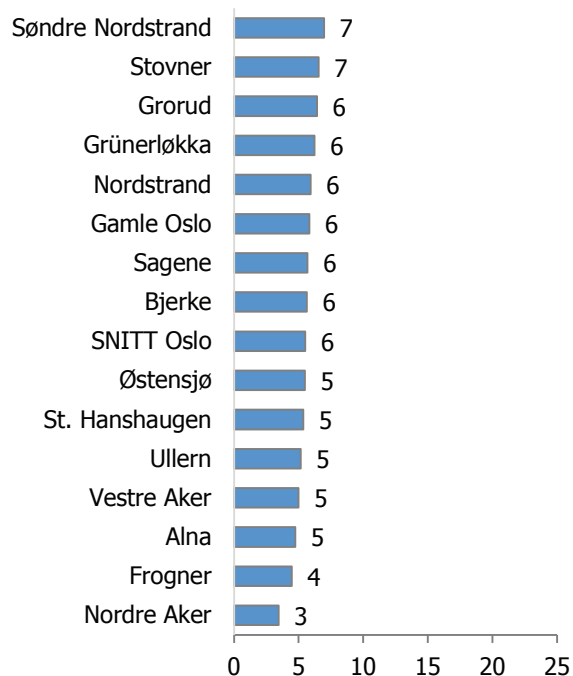

Foreldrenes fødeland

Andel som blir mobbet minst hver 14. dag

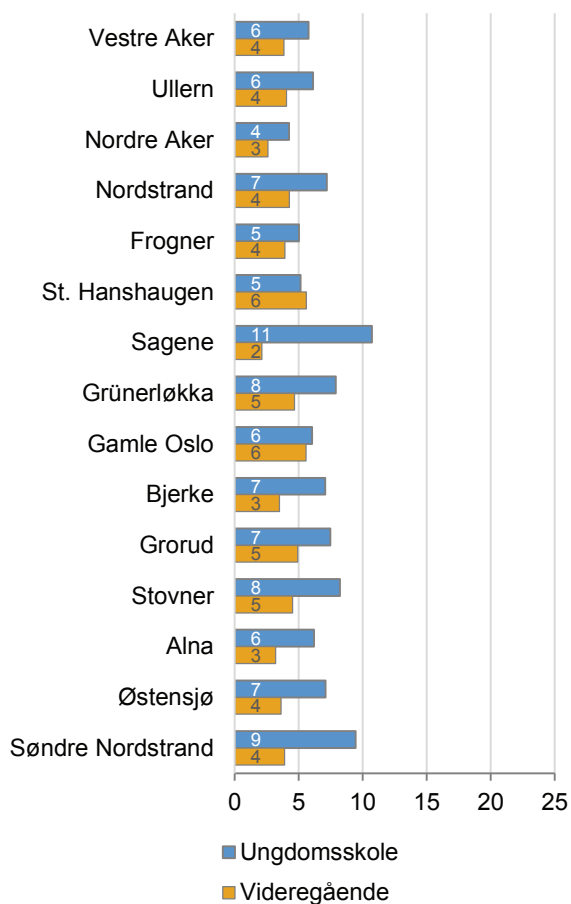
Bydel

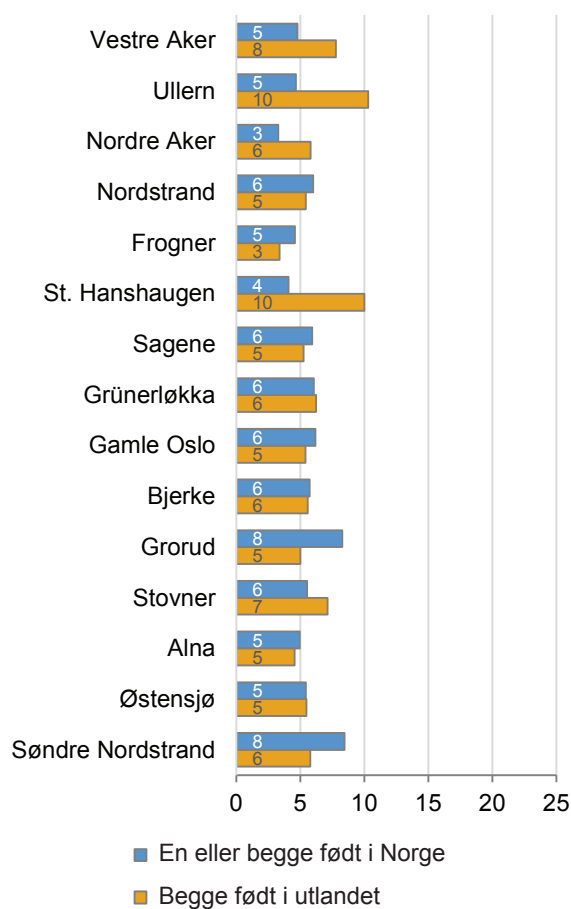
Oslo over tid

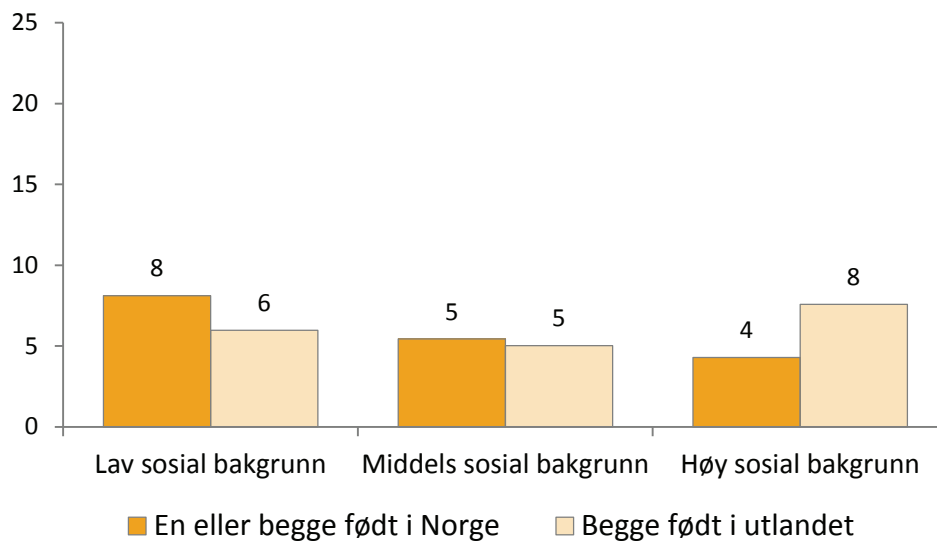
Bydel og skoletype

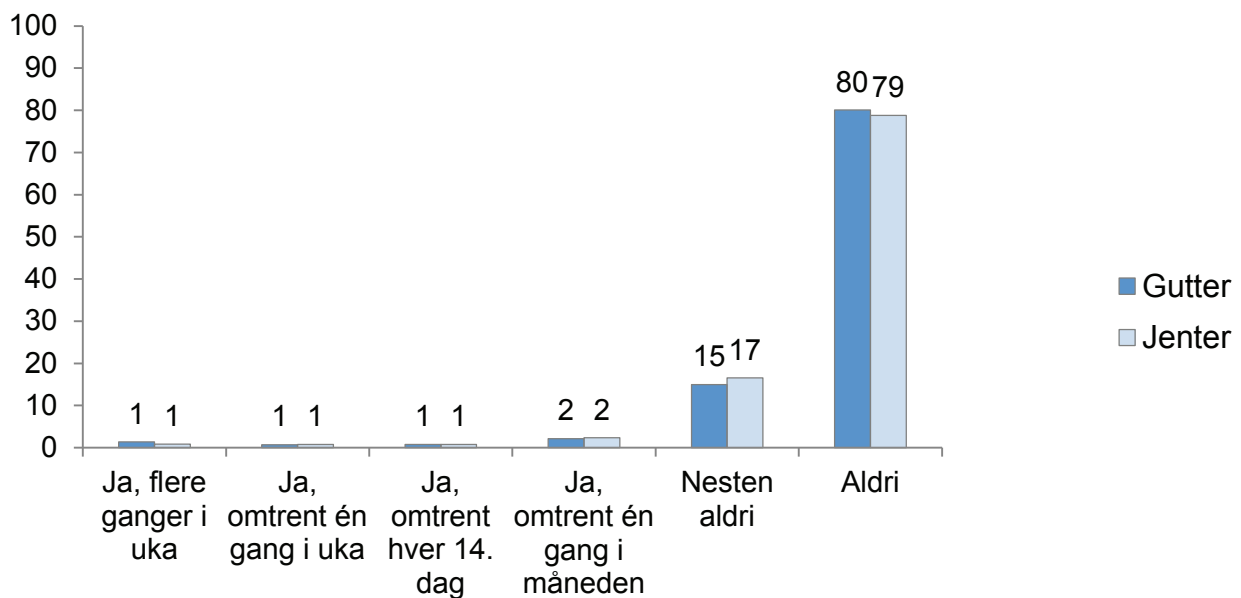
Bydel og foreldrenes fødeland

Andel som blir mobbet minst hver 14. dag – etter foreldrenes fødeland og sosial bakgrunn

Blir du selv utsatt for plaging og trusler fra andre unge via Internett eller mobil?

vold

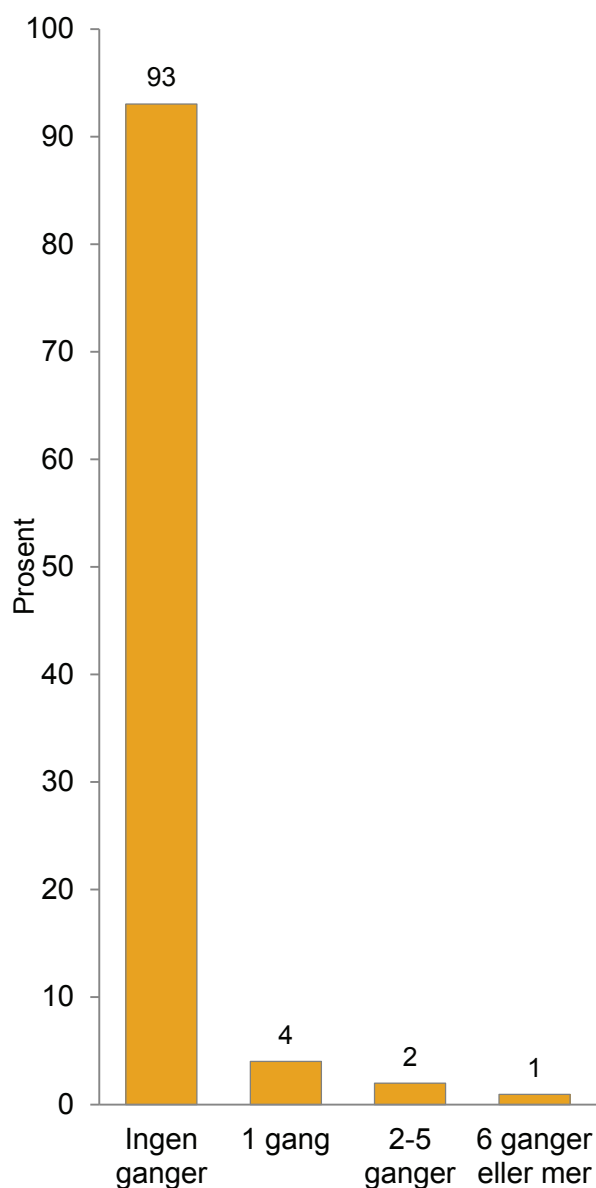
De aller fleste har ikke opplevd vold på kroppen i løpet av det siste året. Syv prosent har opplevd dette minst én gang, mens tre prosent har opplevd det to ganger eller mer.

Det er ingen forskjeller mellom oslounngdom og ungdom ellers i Norge når det gjelder utsatthet for vold som medfører skade, men ikke krever legebehandling.

Flere gutter enn jenter sier de har fått sår eller skade på grunn av vold. Dette gjelder på alle klassetrinn. Gutter opplever også oftere enn jenter å bli slått uten å få synlige merker, samt å bli utsatt for trusler om vold. Derimot er det ingen klare forskjeller i utsatthet for vold etter foreldrenes landbakgrunn.

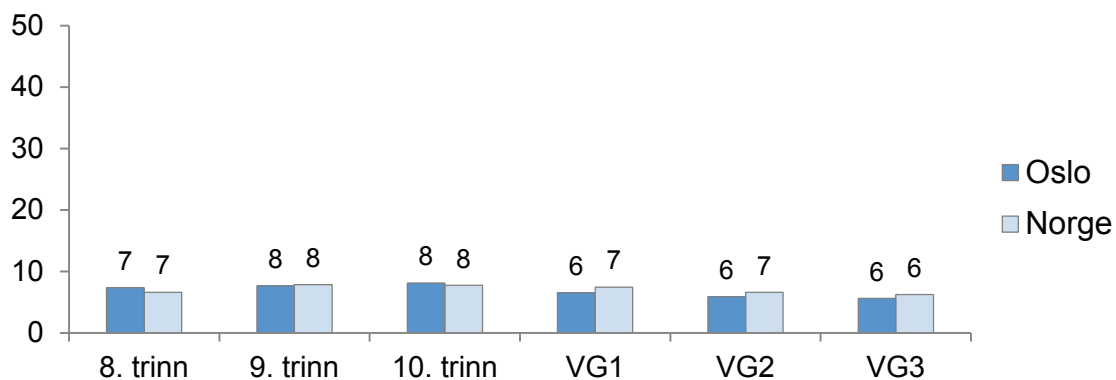
Utsatthet for vold varierer med sosial bakgrunn blant de uten innvandrerbakgrunn; de med lav sosial bakgrunn utsettes oftere for vold enn de med høy sosial bakgrunn.

Hvor mange ganger i løpet av siste året har du fått sår eller skade på grunn av vold uten at du trengte legebehandling?

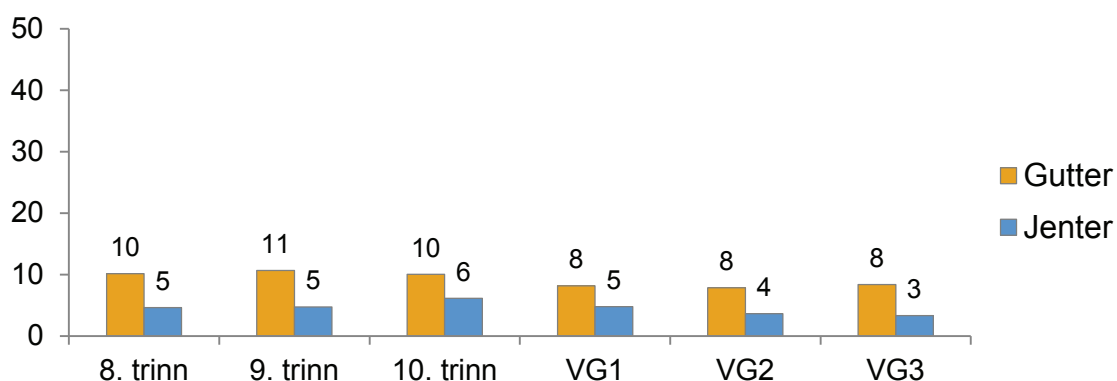

Andel som på grunn av vold har fått sår eller skade

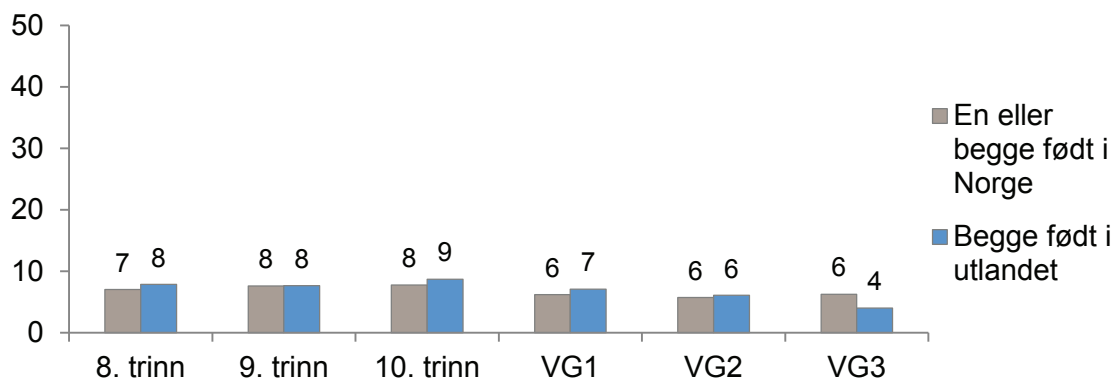
Oslo versus Norge

Kjønn

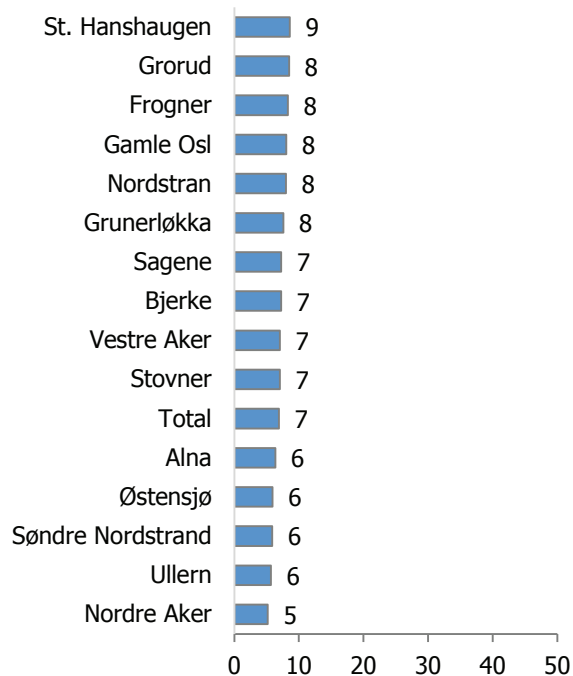

Foreldrenes fødeland

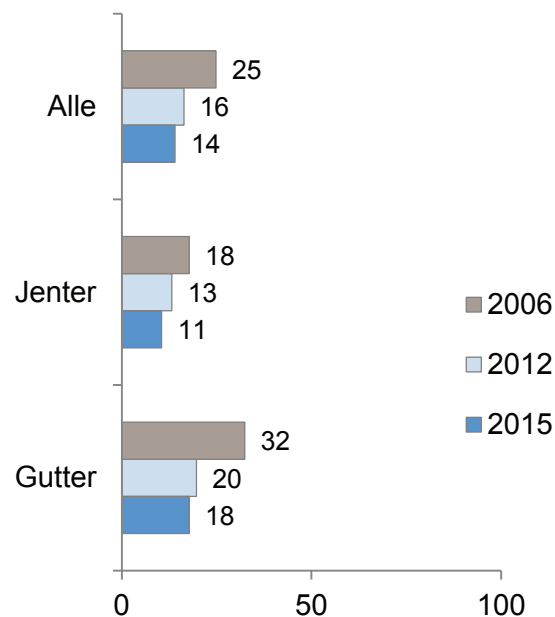

Andel som på grunn av vold har fått sår eller skade

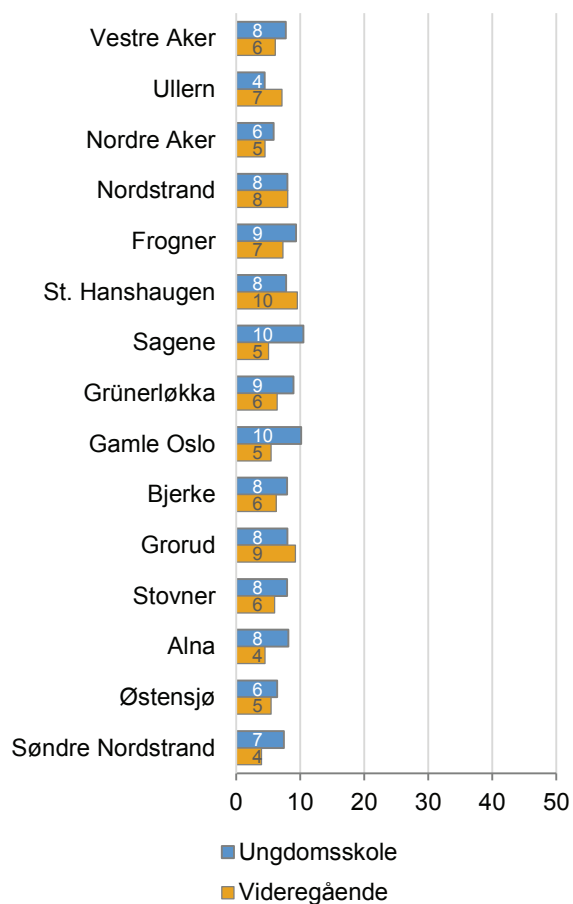
Bydel

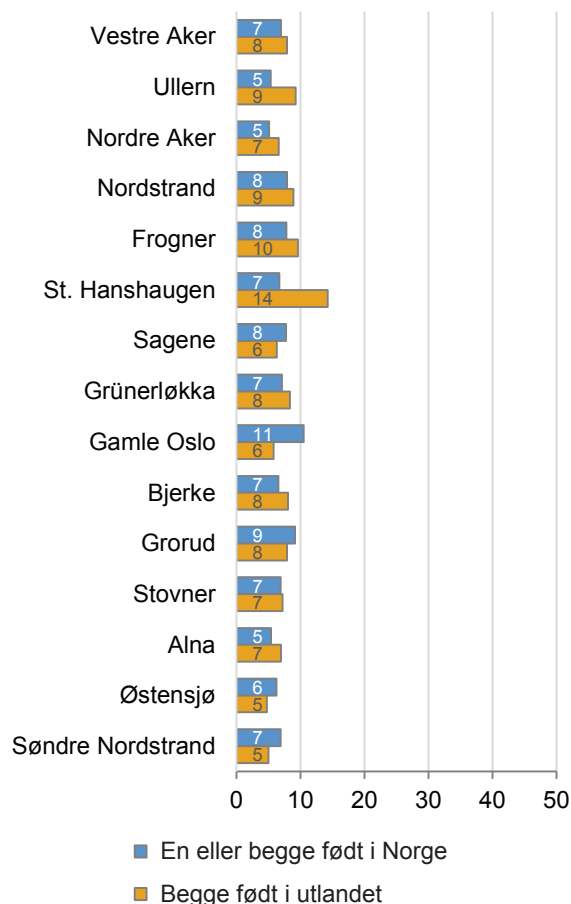
Oslo over tid

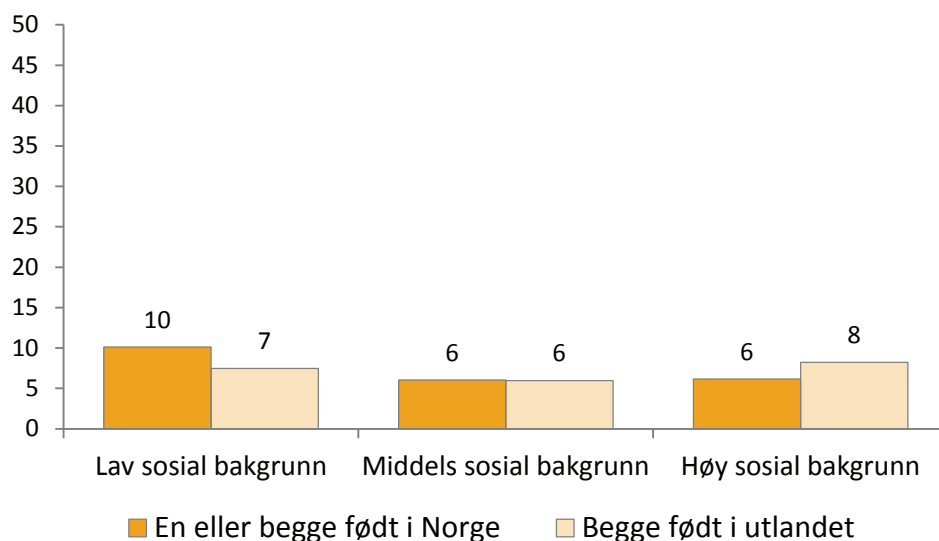
Bydel og skoletype

Bydel og foreldrenes fødeland

Andel som på grunn av vold har fått sår eller skade – etter foreldrenes fødeland og sosial bakgrunn

Har du i løpet av det siste året blitt utsatt for noe av dette?

